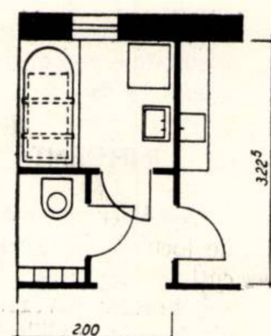
	E2 / E1 / P / SS	E2 / E1 / P (0,60 m)	E3 / E2 / E1 / SS P	E2 / E1 / SS P
Cost lei/m² arie palier locuibil (exclusiv subsol)	100%	85%	92%	102%
Cost anexe gospodărești și spor de cost pentru introducerea spălătoriilor în apart.	–	7%	–	–
Total	100%	92%	92%	102%

Fig. 1—Efectul economic al amplasării boxelor în subsol la clădirile p + 2. Cifre în ipoteza zidăriei portante de cărămidă, planșee prefabricate, fundații obișnuite, încălzire cu sobe

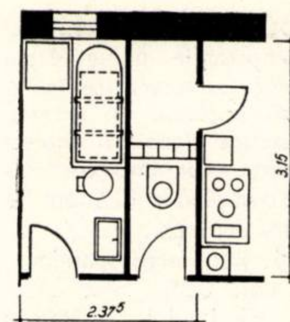

Fig. 2 — Exemple de prevedere a posibilităților de spălat rufele în apartamente, ducînd la o sporire a suprafeței construite cu 2—3 m²/apartament

atunci cînd se consideră situația de perspectivă cînd apartamentul va fi atribuit unei singure familii, cu o componență corespunzătoare.

PROBLEMA SUBSOLULUI ȘI A SPĂLĂTORIEI

Folosirea aproape exclusivă a subsolurilor chiar la clădiri cu 3 niveluri și a subsolurilor parțiale la clădiri parter-etaj, indiferent de alte considerente, a constituit o sursă serioasă de sporire a costului locuințelor. Dacă ținem seama de faptul că un metru pătrat de subsol costă cca. 80% din costul unui metru pătrat de nivel locuit și că din suprafața subsolului cca. 25—30% reprezintă zidării, cca. 30% spații de circulație (scări de acces, culoare) și numai cca. 40—45% suprafață utilă — ocupată de boxe, spălătorii etc. — înțelegem mai bine efectul economic pe care-l poate avea eliminarea subsolurilor * și găsirea unor soluții convenabile pentru preluarea funcțiunilor sale (anexe gospodărești, spălatul rufelor în apartament sau în spălătorii comune pe palier sau în mansardă etc.).

Eliminarea subsolurilor, în condițiile de mai sus, poate aduce *economii nete* de 8—12% din costul unui apartament sau al clădirii în ansamblu (vezi fig. 1), cu condiția ca în soluția de sistematizare să nu apară modificări importante (densitatea pe ha); chiar în aceste cazuri putem aprecia economiile realizate la cca. 6—10% din cost. Amintim în treacăt și de efectele eliminării subsolurilor asupra duratei de execuție, asupra consumului de manoperă, asupra greutății construcției, asupra condițiilor de execuție și de organizare și, în consecință, asupra ritmului de construcție.

Problema subsolului este legată de aceea a spălătoriilor, care, pînă în prezent, au fost amplasate, în cele mai multe cazuri, în subsolurile clădirilor cu p + 2 și p + 3.

Studiile făcute în I.P.C.T. ** asupra variantelor de rezolvare a spălătoriilor au arătat că există posibilități de rezolvare a problemei spălatului și uscatului rufelor capabile să ducă, în foarte multe cazuri, la o îmbunătățire simțitoare a confortului și, paralel, la reducerea costului locuinței, față de soluția amplasării spălătoriilor în subsol. Studiul citat a analizat diverse variante:

1) spălătorii comune de diverse capacități în subsol;
2) spălatul în apartamente cu prevederi speciale în acest scop;
3) spălătorii comune pe palier;
4) spălătorii comune la mansardă;
5) spălătorii comune de diverse capacități, în clădiri separate (anexe gospodărești).

Instalațiile și amenajările din subsol necesare unei spălătorii cu uscare naturală care deservește pînă la 12 apartamente reprezintă cca. 800—1000 lei pe apartament. Numai desființarea acestora și asigurarea posibilităților de spălat în apartamente permite, în compensație, mărirea suprafeței apartamentelor cu 1,5—2 m², în care caz suprafața subsolului eliberată de spălătorie rămîne o economie netă. Prevederea posibilităților de spălat în apartament necesită o sporire a suprafeței construite pe apartament de 2 pînă la 3 m², în funcție de soluția de plan (vezi în fig. 2 cîteva exemple concrete de acest fel, extrase din studiul citat).

Rezultă de aci că prevederea locului de spălat în apartament — care înseamnă aici un spor de cel mult 2—3 m² și boxe exterioare clădirii — poate fi în unele cazuri o soluție mai economică decît cea cu subsol complet, cu spălătorie.

Există o varietate de soluții de plan — la diverse grade de dotare tehnico-sanitară — la care prevederea spălătoriei în apartament este soluția cea mai indicată din toate punctele de vedere (economie, confort). În cazul spălătoriei în apartament este de preferat așezarea uscătoriei în pod amenajat.

Aceste concluzii evident nu sînt universal valabile; în anumite situații particulare, avantajele de cost pot fi reduse sensibil sau chiar inversate. Astfel, în cazul apartamentelor cu echipament sanitar redus (w.c. + lavoar), introducerea spălătoriei în apartament duce, în general, la rezultate defavorabile. Evitînd totuși și în aceste situații construirea subsolurilor, ar apărea interesant ca în aceste cazuri să ne orientăm spre alte tipuri de spălătorii comune.

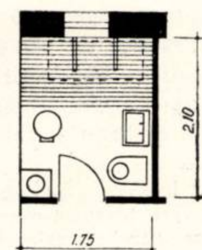

Fig. 3 — Exemplu de amenajare a locului de spălat rufe în apartament, în cazul grupului sanitar compus din duș, chiuvetă, w.c., cazan, fără sporirea sensibilă a suprafețelor construite

În cazul grupului sanitar cu w.c., duș și chiuvetă, introducerea spălătoriei în apartament poate fi rațională și economică numai în cazul în care, prin mărirea grupului baie-bucătărie (care cuprinde spațiul necesar pentru spălatul rufelor) nu se pierd spații suplimentare (la vestibul, degajament etc.). În fig. 3 se dă un exemplu în acest sens.

În genere, se poate spune că economia soluțiilor trebuie judecată în funcție de condițiile concrete locale; preluarea mecanică a unor concluzii și aplicarea lor în toate situațiile pot duce la rezultate contrarii celor scontate. În acest sens trebuie accentuat faptul că aceste concluzii (cu privire la folosirea spălătoriilor) presupun folosirea integrală a capacității spălătoriilor comune. Evident că existența unui număr mai mic de apartamente, deservite sub capacitatea instalațiilor, duce la cu totul alte rezultate și concluzii.

REALIZĂRI OBȚINUTE DE PROIECTARE ÎN REDUCEREA COSTULUI LOCUINȚELOR

Cele arătate pînă aci ne vor ajuta să înțelegem și să apreciem just căile și metodele prin care s-a reușit să se elaboreze proiecte de locuințe confortabile cu dotare tehnică sanitară completă, care realizează o reducere de preț de deviz neobișnuit de mare. De la costul apartamentului de două camere de 75000—80000 lei, s-a ajuns în prezent la un cost de 40000 lei în condiții de confort,

* Costul unui metru pătrat de suprafață utilă în subsol echivalează aproape cu 2 m² suprafață construită pe palierele locuite, adică revine la cca. 1000—1200 lei, în timp ce în anexele gospodărești un metru pătrat util revine la 300—400 lei.

** Autori, arhitecți L. Garcia, Clarice Lazăr, Gh. Sebestyén și ing. L. Roșianu.

dotare, structură constructivă etc. perfect comparabile. În fig. 4 se prezintă cîteva soluții caracteristice în acest sens.

Principalele căi și metode folosite în practica elaborării proiectelor tip de locuințe economice care au dus la reduceri de cost pînă la 40 % pot fi sintetizate după cum urmează:

1. Reducerea spațiilor construite pînă la cca. 30%, prin adoptarea exclusivă a principiului apartamentelor unifamiliale, prin reducerea la strictul necesar a spațiilor de deservire, a anexelor, a circulațiilor comune și interioare, prin justa dimensionare a încăperilor de locuit * etc. a determinat o reducere a costului locuinței de 20—25%.

2. Eliminarea subsolurilor și înlocuirea lor cu anexe gospodărești exterioare și coborîrea cotei pardoselii parterului la +0,20, +0,60 față de nivelul terenului, a dus la realizarea unei reduceri a costului locuinței de cca. 10%.

3. Dotarea diferențiată a apartamentelor cu obiecte tehnico-sanitare (dotare redusă la apartamentele mici etc.), reducerea cu 15—30 cm a înălțimii etajului, eliminarea exagerărilor în tratarea și finisarea fațadelor, alegerea rațională a finisajelor interioare etc. au adus o reducere a costului locuinței de cca. 8—10%.

Evoluția prețului de deviz al locuinței tip cu dotare sanitară completă poate fi ilustrată sugestiv prin indicii din tabelul 1.

Practica de proiectare a locuințelor în blocuri, îmbogățită cu rezultatele din ultima vreme — care lărgesc mult domeniul cercetat și dau astfel mai multă siguranță generalizărilor—confirmă pe deplin rezultatele teoretice obținute pe cale de studiu în țară și în străinătate (U.R.S.S., R. P. Polonă, R.F.G. etc.) care arată dependența directă a costului locuinței de mărimea ei (de aria sa construită).

* În trecut s-au elaborat foarte multe proiecte în care la apartamentul de 2 camere (pentru 4 persoane) se realizau indici de 8,5—9 m² locuibili pe locatar și chiar peste aceste limite; în prezent indicele de locuibilitate a fost coborît în limita 7,5—8 m² locuibili pe locatar.

INFLUENȚA MĂRIMII APARTAMENTULUI ASUPRA COSTULUI SĂU

Cercetările economice asupra tipurilor de locuințe proiectate la noi în anii trecuți, și de către I.P.C.T. în ultimii doi ani, precum și rezultatele similare comunicate prin studiile C.I.B. (Conseil International du Bâtiment) arată că, la un apartament, pentru o variație a suprafeței construite cu ± 10% corespunde o variație a costului său (construcție+instalație) de ± 6—8% (mai frecvent 7 și 8%). În cele ce urmează vom prezenta două aspecte practice ale problemei, deosebit de concludente.

Fig. 5 arată corelația dintre mărimea *apartamentului și costul său*, ilustrată pe cale statistică prin costurile de deviz realizate la un număr mai mare de proiecte elaborate de I.P.C.T. *Mărimea apartamentului* este dată prin aria locuibilă medie * (fig. *a*) și prin aria construită medie * (fig. *b*).

Folosind indicii medii generalizați obținuți prin studiile economice ale I.P.C.T., se prezintă în fig. 6 variația costului unui apartament în cazul măririi cu *x* cm a traveei camerelor de locuit (respectiv măririi clădirii în lungime).

Este aproape evident că problema corelației mărime-cost nu poate fi tratată fără discernămînt, indiferent de condiții, indi-

* Numim arie locuibilă medie (a unei clădiri), aria locuibilă totală pe clădire împărțită la numărul de apartamente; în mod similar, aria construită medie se află prin împărțirea ariei desfășurate la numărul total al apartamentelor pe clădire.

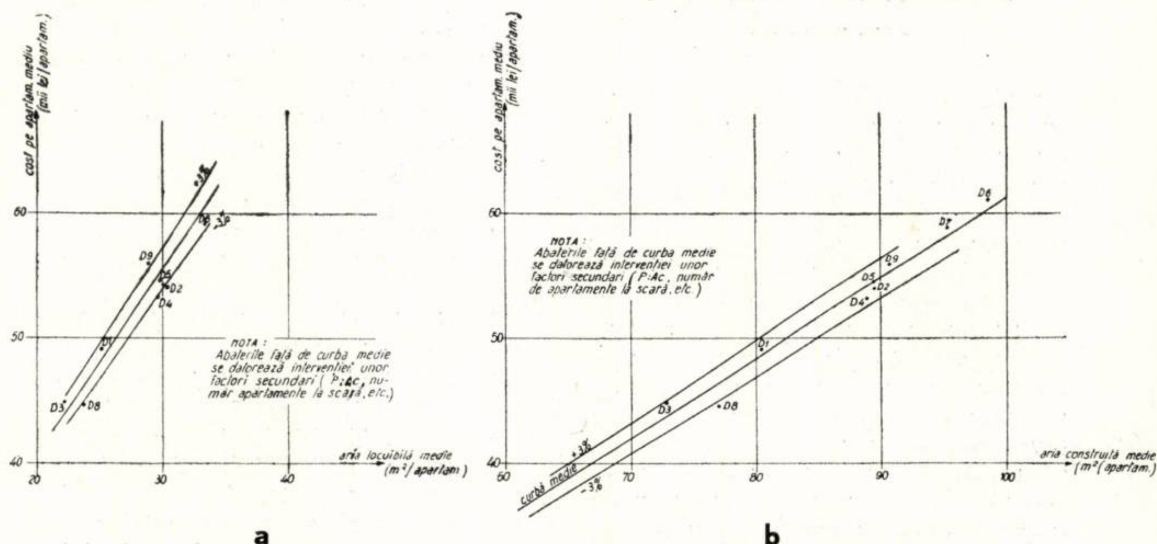

Fig. 5 — Corelația dintre mărimea apartamentului și costul său: **a)** *Corelația cu aria locuibilă medie;* **b)** *Corelația cu aria construită medie*

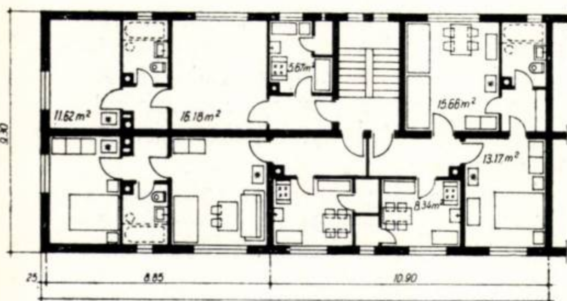
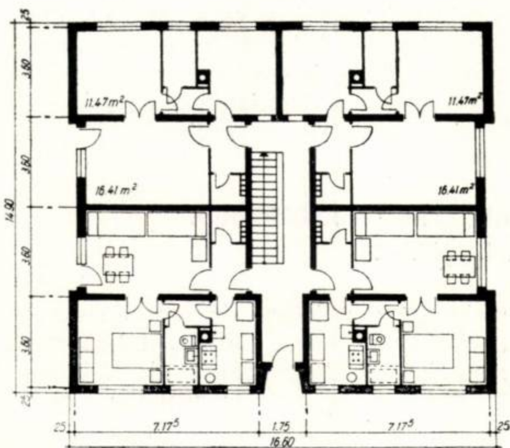

Fig. 4 — Exemple de tipuri de clădiri de locuit în blocuri, după noile proiecte-directivă elaborate de I.P.C.T.

Tabelul I

Indicii spațiali și de cost
(Construcții și instalații pentru apartamente de 2 camere) *

Anul	1955	1956—1957	1957—1958	1958—1959
Proiect	Nr. 475	D	N	S. P.-directivă
Număr niveluri	s + p + 2	s + p + 2	p + 2	p + 2
Cost pe apartament de 2 camere	86 000	71 500	51 600	44 400
Cost pe m² locuibil	2 370	2240	1 550	1 410
Cost pe locatar	21 500	17 850	12 900	11 100
K² pe nivel curent **	0,443	0,484	0,487	0,524
K² pe clădire **	0,327	0,354	0,487	0,524
Arie locuibilă pe locatar	9,10	7,85	8,30	7,70
Arie desfășurată pe apartament ***	107,33	89,42	68,00	60,00
Arie construită pe locatar	26,83	22,35	17,00	15,00
Cost pe m² desfășurat	800	800	760	740

* Costurile indicate sînt prețurile de deviz din anii respectivi la soluțiile constructive corespunzătoare acelor ani (pardoseli cu izolare fonică, șarpante prefabricate etc.). Construcțiile considerate au planșee prefabricate și încălzire cu sobe. Costurile sînt date în prețuri convenționale, incluzînd și sporuri procentuale de 8% (diverse și neprevăzute — 5%, proiectare — 1%, organizare — 2%).
** Calculat conform instrucțiunilor provizorii D.A.U.
*** Inclusiv cote de subsol, la coloanele 1 și 2.

ferent de soluții. În funcție de specificul soluției, de schema și structura constructivă, de soluția de arhitectură (soluția de plan), corelația amintită duce la rezultate diferite. Diferențierea rezultatelor nu ne împiedică totuși să observăm o anumită convergență a rezultatelor în limitele arătate, fapt care permite generalizarea acestor rezultate.

Practica de proiectare din ultima vreme, mergînd pe linia aplicării directivelor de partid și de stat cu privire la reducerea costului locuințelor, furnizează un bogat material statistic care confirmă pe deplin —pe plan practic—valabilitatea corelației mărime-cost. Dînd cîmp liber de acțiune acestei corelații s-au obținut, prin reducerea spațiilor construite cu pînă la 30%, reduceri de cost de 20—25% (deci, pentru 10% cca. 7%).

Rezultatele concrete prezentate în tabelul 1 confirmă o dată mai mult concluziile noastre.

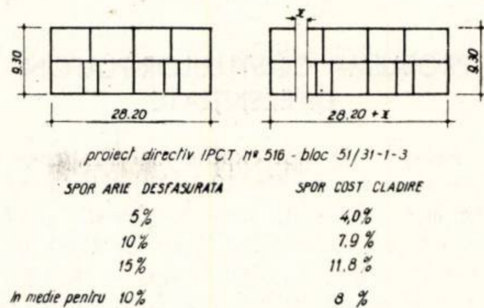

Fig. 6 — Variația costului clădirii în funcție de lungirea clădirii

Din aceste grafice se poate vedea că influența precumpănitoare asupra costului clădirii — respectiv a apartamentului — o are suprafața construită a acestuia. Se poate arăta că, într-o clădire, între costul unui apartament (C_a) și mărimea sa medie (A_a) în condiții egale există o corelație lineară. Existența acestei corelații lineare poate fi dovedită și pe cale algebrică, pornind de la relația (1). Se obține relația:

(2) $C_a = K_1 \times A_a + K_2$

unde K_1 și K_2 sînt parametrii constanți ai unei familii de soluții.

Practic, apar și unele corecții față de relația (2), care însă nu influențează nici sensul, nici caracterul general al relației și nici valabilitatea generală a concluziilor.

Se vede că prețul de cost al unui apartament (C_a) este alcătuit din două părți ($K_1 A_a$ și K_2). Primul termen $(K_1 A_a)$ reprezintă cca. 70—80% din costul unui apartament, ceea ce înseamnă că mărimea apartamentului (A_a) afectează cca. 70—80% din costul său. De aci rezultă că

FACTORII PRINCIPALI CARE DETERMINĂ COSTUL CLĂDIRII

Studiile economice făcute de I.P.C.T. asupra unui mare număr de devize de blocuri cu p + 1 și p + 3 etaje ne-au arătat că soluția de plan poate pune în acțiune 4 parametri deosebit de importanți care, *în condiții egale, în raport cu celelalte «elemente» ale soluției*, pot influența puternic costul locuinței. Acești 4 parametri, din care primii doi au o influență determinantă, sînt:

1) aria desfășurată a clădirii $= A_d$
2) perimetrul clădirii $= P$;
3) numărul tronsoanelor (scărilor) $= t$;
4) numărul total de apartamente pe clădire $= a$.

Costul unei clădiri de locuit (p + 1... p + 3) poate fi exprimat și determinat prin relația:

(1) $C = C_1 \times A_d + C_2 \times P + C_3 \times t + C_4 \times a$ *

în care C_1—C_4 sînt indici medii generalizați, obținuți prin analiza unor devize de clădiri similare, iar A_d, P, t și a sînt parametrii indicați mai sus.

Valorile constantelor C_1—C_4 * sînt indicate în tabelul 2.

* În ipoteza normelor de dimensionare și a prețurilor convenționale valabile în 1958, cît și a gradului de finisare prevăzut în proiectele tip de locuințe din același an.

Aplicarea relației (1) cu valoarea constantelor C_1—C_4 din tabelul 2, la anteevaluarea unui număr de 34 de clădiri și confruntarea costurilor obținute pe această cale cu cele de deviz ne-au arătat că aproximația pe care o dă relația (1) este de maximum 2—3%, astfel încît ea poate fi folosită în deplină siguranță.

Aplicarea practică a relației (1) ne permite să ne orientăm concret și să urmărim efectul modificării mărimii unui parametru sau a altuia asupra costului clădirii și al apartamentelor. În acest sens, un calcul simplu pornit de la relația (1) ne arată că parametrii principali de care depinde costul unității de suprafață construită desfășurată * sînt:

— raportul dintre perimetru și aria construită $(P : A_c)$;

— mărimea medie a apartamentelor

$$(A_a = A_d : a);$$

— numărul apartamentelor la un același nivel, deservite de o scară $(S = a/n \times t)$ **.

În fig. 7 și 8 se prezintă grafic influența acestor 3 parametri asupra costului unei clădiri cu 3 caturi (p + 2) fără subsol.

** n — numărul nivelurilor, exclusiv subsolul.

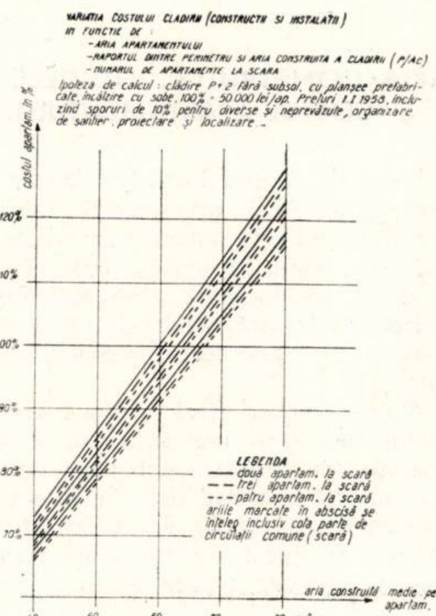

Fig. 8 — Influența parametrilor geometrici principali asupra costului clădirii și apartamentului

Tabelul 2

TABEL DE INDICI MEDII GENERALIZAȚI
pentru calculul costului clădirilor de locuit cu încălzire cu sobe
(cost construcție exclusiv instalații)

Nr. crt.	Tipul clădirii și înălțime etaj	Cota pardos. parter față de teren	Subsol	Soluții monolite (planșee, scări, boiandr. monolit) C_1 lei/m² Ad	C_2 lei/m² Pd	C_3 lei/trons.	C_4 lei/apart.	Soluții prefabricate (planșee, scări, boiandr. prefabr.) C_1 lei/m² Ad	C_2 lei/m² Pd	C_3 lei/trons.	C_4 lei/apart.	Observații
1	P+2 zidărie portantă H=2,80 m	+0.20	fără subsol	357	464	2000* 4000	1000	417	474	5500	1000	* C_3 = 2000; pentru scări între ziduri cu o singură rampă fără balustradă. ** C_1 = 470: pentru cazul cînd planșeul peste subsol rămîne monolit
2		+0.60		357	517	2000* 4000	1000	417	527	5500	1000	
3		-	subsol parțial	410	658	7000	1000	470** 500	668	10.500	1000	
4	P+2 zidărie portantă H=3,00 m	+0.20	fără subsol	349	549	8000	1000	409	559	11.000	1000	
5		+0.60		349	575	8000	1000	409	585	11.000	1000	
6		-	subsol total	413	674	11.000	1000	493	684	16.000	1.000	
7	P+3 zidărie portantă H=3,00 m	+0.20	fără subsol	336	536	12.000	1.000	396	546	16.500	1.000	
8		+0.60		336	556	12.000	1.000	396	566	16.500	1.000	
9		-	subsol total	383	635	15.000	1.000	458	645	21.500	1.000	
10	P+3 zidărie exterior portantă stîlpi interior beton H=3,00 m	+0.20	fără subsol	303	536	12.000	1.000	363	546	16.500	1.000	
11		+0.60		303	556	12.000	1.000	363	586	16.500	1.000	
12		-	subsol total	340	635	15.000	1.000	416	645	21.500	1.000	

NOTA: Costul sobelor și accesoriile aferente reprezintă cca. 23 lei/m² Ad, cost cuprins în indicele C_1. Pentru clădirile cu încălzire centrală se ia în calcul $C_1 = C_1 - 23$. La costul total al construcției se adaugă costul instalațiilor (inclusiv încălzirea centrală) și sporurile procentuale (diverse și neprevăzute 5%, organizarea șantierului 2%, proiectare 1%, etc.)

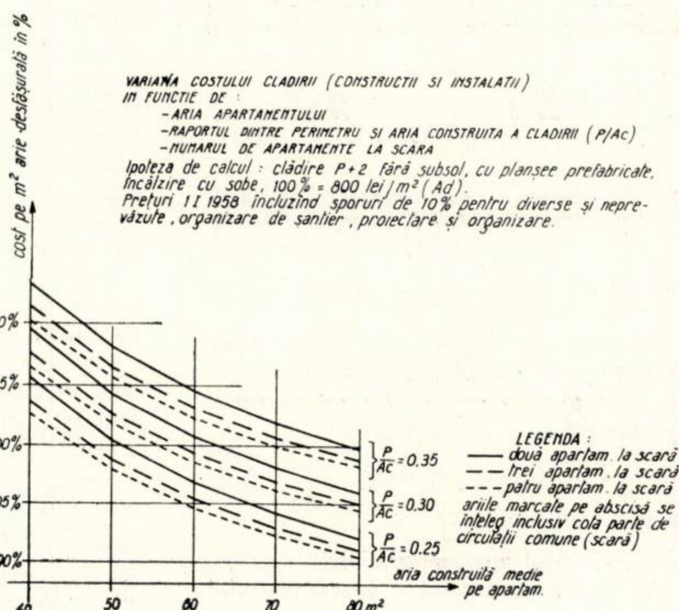

Fig. 7 — Influența parametrilor geometrici principali asupra costului suprafeței desfășurate

pentru o variație a mărimii apartamentului cu ± 10% rezultă o variație a costului de ± 7 — 8%.

Cele de mai sus pledează pentru o limitare strictă și rațională a spațiilor construite și pentru stabilirea unor normative oficiale care să indice limite pentru aria construită a apartamentelor după mărime, după categoria de confort și dotare tehnico-sanitară etc. O asemenea acțiune ar pune ordine deplină în problema costului locuinței și ar duce la o justă aplicare practică a directivelor de partid și de stat, eliminînd unele interpretări subiective și confuzii care încă mai există. Noi considerăm că stabilirea limitelor oficiale pentru aria locuibilă (7,5—8 m² locuibili/locatar) făcută prin Instrucțiunile D.A.U. nu este suficientă, deoarece aceasta nu îngrădește decît în parte spațiile construite. Limitarea pe cale indirectă a ariei auxiliare și construite prin indicele K_3 corectat — în conformitate cu « Instrucțiunile provizorii » ale D.A.U. — ne apare ca o metodă ocolită și complicată, care ascunde realitatea practică în spatele unor cifre abstracte.

ARIA CONSTRUITĂ, INDICELE K_3 ȘI COSTUL APARTAMENTULUI

Instrucțiunile provizorii D.A.U. din 11 septembrie 1958 preconizează calculul costului unui apartament pornind de la *costul pe metru pătrat locuibil* pe clădire și de la aria locuibilă a apartamentului respectiv. Această metodă de calcul este comodă, dar poate duce adeseori la rezultate false.

Astfel, practica arată că două apartamente *cu aceeași arie construită*, în condiții identice de dotare, sistem constructiv etc. au *practic* același cost, indiferent de valoarea lui K_3 (vezi fig. 9), ceea ce infirmă metoda de calcul a costului apartamentului preconizată de « Instrucțiuni ».

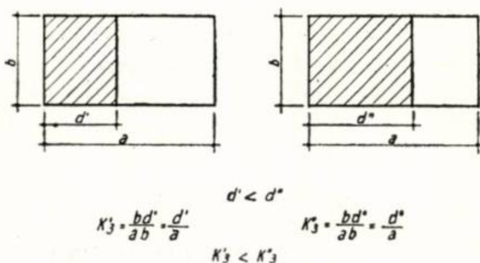

Fig. 9 — Scheme de apartamente cu suprafețe construite identice (a x b) și suprafețe locuibile diferite (b x d' < b x d'')

În acest sens apare mai rațional ca determinarea costului pe apartament să se facă plecînd de la *aria construită* a apartamentului, cu relația:

(2) $$C_a = K_1 A_a + K_2$$

unde

C_a = costul apartamentului;

A_a = aria construită a apartamentului (inclusiv cota de circulații comune);

K_1 = costul construcției, al instalației electrice, încălzire etc., raportat la aria desfășurată a clădirii;

K_2 = costul instalației sanitare care revine pe apartament.

PROBLEMA COSTURILOR-PLAFON DIFERENȚIATE

Relațiile de cost expuse mai sus, corelate cu curba din fig. 10 (relativă la limita de arie construită corespunzătoare unei suprafețe locuibile date *) permit stabilirea costurilor-plafon diferențiate în funcție de mărimea apartamentului. Curba acestor costuri-plafon diferențiate o prezentăm în fig. 11, în care s-a considerat ca singură variabilă suprafața locuibilă, păstrîndu-se constant sistemul constructiv, gradul de dotare și finisaj și numărul nivelurilor. De asemenea, s-a considerat costul unui apartament cu suprafața locuibilă de 28 m² ca fiind de 40 000 lei, ceea ce este pe deplin posibil, fapt dovedit de practică și prin costurile proiectelor tip I.P.C.T. indicate în figură. Costurile acestea cuprind sporuri de 10% pentru diverse și neprevăzute, lucrări de adaptare, proiectare și cheltuieli de organizare.

Stabilind rețeaua de costuri-plafon diferențiate, comparația se poate face în fiecare caz în parte cu plafonul corespunzător.

Aplicarea principiului *corecțiilor* și în cazul indicilor de cost (ca și pentru K_3) ne apare un procedeu ocolit, care nu dă o imagine concretă asupra situației. În acest sens, considerînd strict necesar să existe un *paralelism* în modul de comparație al indicilor spațiali și de cost, apreciem necesar să se renunțe la *metoda corecțiilor* la indicii K_3, urmînd să se introducă o *rețea de indici diferențiați*, care să servească comparației. Lipsa aceasta de paralelism între indicii K_3 corectați și costuri este de altfel remarcată ca deficiență și de ing. A. Lupescu în articolul publicat în revista « Arhitectura R.P.R. » nr. 10—11/1958.

FINISAJE ȘI DOTĂRI

Cele de mai sus se încadrează în problema reducerii suprafețelor, care constituie prima și principala — dar nu singura — rezervă a reducerii costului locuințelor prin proiectare. Drept o a doua rezervă însemnată a reducerii costului locuințelor se considera — în mod justificat — finisajul și dotarea apartamentelor. În acest sens, practica și tendințele principale din străinătate sînt destul de concludente și — corelate cu situația și experiența din țara noastră — permit unele concluzii.

Problema finisajelor este rezolvată diferit în diverse țări, tendințele fiind însă aceleași: simplitatea și modestia predomină în construcțiile de masă. Ca exemple mai concludente cităm situația din U.R.S.S., din R. P. Chineză și din alte țări socialiste. În U.R.S.S. există mai multe grade de finisaj bine stabilite și diferențiate, după gradul de importanță a clădirilor respective. În funcție de aceste categorii de importanță s-au stabilit atît finisajul, cît și dotarea obligatorie. În sensul acesta ar trebui poate diferențiate și la noi locuințele rurale de cele din orașele mici și mijlocii, și de cele din orașele mari, făcînd încă o categorie pentru cele din centrul Capitalei. În R. P. Chineză, unde lipsa de locuințe moștenită este acută, tipul frecvent de locuință este incomplet finisat

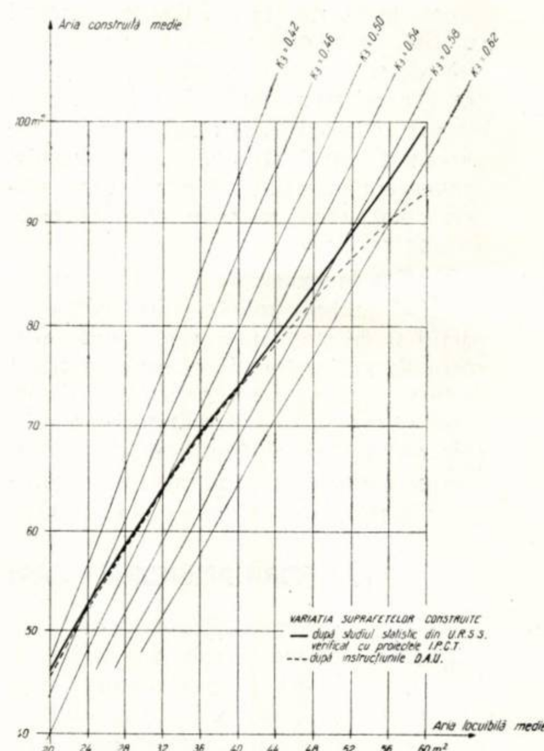

Fig. 10 — Variația suprafețelor construite în funcție de suprafețele locuibile, în ipoteza obligativității $K_3 = 0,500$ pentru apartamentul cu $A_{loc} = 32$ m²

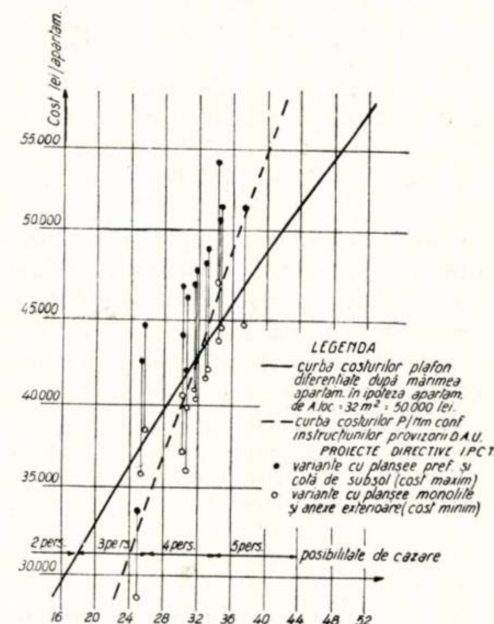

Fig. 11 — Variația costurilor-plafon diferențiate în funcție de mărimea apartamentelor

---

* Curba stabilită în baza studiilor publicate de L. A. Ghelberg (Moscova) verificată de I.P.C.T. prin datele a peste 100 de proiecte din anii 1954—1958, și care a stat la baza adaptării « corectivelor » preconizate de Instrucțiunile provizorii ale D.A.U., care se aplică la indicele K_3 în funcție de mărimea apartamentului.

și cu dotări reduse, asigurînd cu mijloace foarte economice spațiul acoperit pentru locuit.

Trebuie însă să remarcăm că gradul de finisare — în general modest — este în creștere, în special datorită progresului tehnic. Astfel, într-o serie de țări industriale, pardoselile și placajele pereților din mase plastice — mai bune și mai ieftine decît cele « clasice » — cîștigă din ce în ce mai mult teren.

În privința dotării apartamentelor, situația este de asemenea destul de variată în diferite țări. Într-adevăr, diferă și situațiile, atît în ceea ce privește moștenirea trecutului, cît și în ceea ce privește posibilitățile actuale.

CLASE DE CLĂDIRI ȘI GRADE DE DOTARE DIFERENȚIATE

Orientarea generală este spre o dotare diferențiată, adică nu numai spre locuințe cu dotare completă, dar și spre acelea cu dotare redusă, adică: căzi de baie de dimensiuni reduse, sau de șezut, sau dușuri în locul căzilor obișnuite, obiecte sanitare cu destinație multiplă, sau — destul de frecvent — doar unele dintre obiectele sanitare curente.

Astfel, soluții cu dotarea sanitară redusă la duș și W.C. sau lavoar și W.C. sînt destul de frecvente, fără a vorbi de recentele proiecte tip sovietice (de tipul *cămin de familiști*) care — pe lîngă o serie de camere destinate cîte una unei familii reduse numericește — grupează lîngă scară un oficiu-bucătărie și un grup de W.C.-uri, dușuri și lavoare.

Paralel cu această tendință de diferențiere a dotării și de reducere a ei — față de cea « ideală » sau « completă » — se poate observa o a doua tendință, legată de prima. Aceasta constă în cerința de a înzestra de la început apartamentele, în special pe cele minimale și cu dotare redusă, cu mobilierul fix și obiectele de dotare necesare funcționării. Acest lucru este necesar, fiindcă apartamentele minimale și în special anumite încăperi ale acestora, cum ar fi baia, bucătăria, devin neutilizabile dacă sînt dotate cu alt mobilier decît cel pentru care au fost proiectate. De aici tendința de a înzestra încăperile auxiliare cu mobilier fix, înzidit, în special la apartamentele minimale.

Transpunerea acestor tendințe generale în condițiile noastre concrete ar trebui să ducă în primul rînd la stabilirea unor clase ale clădirilor de locuit, diferențiate ca dotare și finisaj, pe mai multe grade de confort, similar principiului practicat în U.R.S.S. și Republica Cehoslovacă. Într-adevăr, atît noul normativ sovietic de proiectare a locuințelor, elaborat în 1958, cît și cel vechi (1954) împart clădirile de locuit în 3 clase. O împărțire similară este preconizată de normativul cehoslovac din 1955, reluată și în noua redactare din 1958.

SISTEMUL CONSTRUCTIV

A treia rezervă însemnată în reducerea costului clădirilor de locuințe o constituie sistemul constructiv.

Înainte de a intra însă în analiza acestui capitol, trebuie să amintim că aplicarea H.C.M. nr. 744 și introducerea prețurilor unice în construcții vor schimba unele aspecte economice, chiar în afară de reducerea proiectată a costului prefabricatelor. Schimbările esențiale în acest sens sînt următoarele:

— calcularea cheltuielilor indirecte în funcție de valoarea manoperei de șantier și nu în funcție de valoarea întregii lucrări, va diferenția costul construcțiilor prefabricate de cel al construcțiilor monolite;

— fixarea prețurilor ferme loco-șantier, pentru materiale, la nivelul preconizat de instrucțiunile de aplicare ale H.C.M. nr. 744 va duce în multe regiuni la o schimbare a raporturilor de cost pentru diverse lucrări.

Problema rentabilității prefabricatelor se pune în mod diferențiat la clădirile industriale și civile. Astfel, prefabricarea clădirilor industriale, constînd în preturnarea elementelor grele și confecționarea celorlalte în fabrică, devine comparabilă cu soluțiile monolite, chiar la actualul nivel de cost al prefabricatelor.

La elementele de zidărie ale construcțiilor civile, unde diferența de cost era în trecut de 25%, această diferență scade și, în cazul unei tehnologii raționale de producție, poate să devină îndată rentabilă. Acest fapt, arătat pe cale teoretică prin studiile I.P.C.T. din 1957, a fost confirmat recent prin studiul tehnico-economic al I.P.C.I. legat de proiectarea unei fabrici de blocuri mici, efectuată în colaborare cu tehnologi specialiști din R. P. Polonă.

La elementele prefabricate de planșeu, situația este puțin mai grea, în sensul că în trecut sporul de cost al acestora față de soluțiile monolite era de aproape 100%. Această diferență poate scădea la cca. 70% prin adoptarea tipurilor de prefabricate reproiectate de către I.P.C.T. în cursul anului 1957 și scade mai departe și prin aplicarea H.C.M. nr. 744. De asemenea, calculul economic comparativ trebuie să țină cont și de considerentul economiei de cherestea, care pe piața internațională are un preț echivalent mult sporit față de prețul de pe piața internă. În consecință, în calculele economice comparative cheresteaua ar trebui să fie luată în considerare la un preț aproape dublu față de cel actual, ceea ce ar reduce din nou diferența de cost dintre planșeele prefabricate și cele monolite. Dar toate acestea încă nu ajung. Mai trebuie redus prețul prefabricatelor. Acest lucru este posibil. O dovedește analiza componenței costului lor. O dovedește și experiența unor ateliere de prefabricate care au produs anul trecut prefabricate sub costul fixat de M.C.M.C. Cu toate că cele arătate sînt vădit simplificate, schematizate, pentru a se încadra în prezentul articol, rezultă totuși că problema rentabilității prefabricatelor începe să se manifeste clar și la noi în țară, chiar fără să luăm în considerare avantajele potențiale cu privire la reducerea duratei de execuție și ușurarea execuției de iarnă. Evident, această rentabilitate nu este absolută, ci legată de condiții concrete: distanțe de transport, amplasarea șantierului, seria de execuție ș.a. Pentru acele construcții civile ale căror condiții nu permit folosirea planșeelor prefabricate (clădiri social-culturale cu planșee de deschideri variate, cu serie de repetare mică sau clădiri la care — datorită amplasamentului lor — transportul unor grinzi sau fîșii prefabricate întîmpină dificultăți) ne lipsesc încă soluții valabile care să economisească cheresteaua de cofraj. În acest sens ar fi deosebit de util să se reia fabricarea elementelor ceramice pentru planșee de tip « Pfeiffer ». Evident, forma lor ar trebui îmbunătățită conform cu rezultatele obținute în ultimii ani în diverse țări.

În privința soluției de rezistență propriu-zise au fost în anii trecuți discuții nenumărate între susținătorii schemei pe ziduri portante transversale și cei ai zidurilor portante longitudinale. Argumentul principal în favoarea zidurilor transversale (cu interaxe portante pînă la 4,00 m) era reducerea consumului de oțel. Argumentul opus era avantajul libertății planului. Evoluția proiectării a reușit să împace ambele idei, folosind ziduri longitudinale portante la distanță redusă între ele (4,40 m), beneficiind deci de libertatea planului, fără să crească foarte mult consumul de oțel pe metru pătrat construit. Aceasta a dus în final la o echilibrare a consumului de oțel pe apartament și pe locatar, diferențele actuale fiind de ordinul 10%, deci de cca. 1,5 kg oțel la 1 m² locuibil.

Aplicarea noilor prețuri unice a întărit poziția celui de al treilea concurent în cursa pentru sistemul constructiv cel mai economic. Scheletul parțial cîștigă teren prin reducerea relativă a costului betoanelor. Scheletul total se dovedise rațional și înainte, în cazul unor materiale termoizolante pentru pereții exteriori, iar scheletul parțial era criticat ca soluție neomogenă, fără să i se poată contesta avantajele economice, chiar la clădiri cu două, trei niveluri.

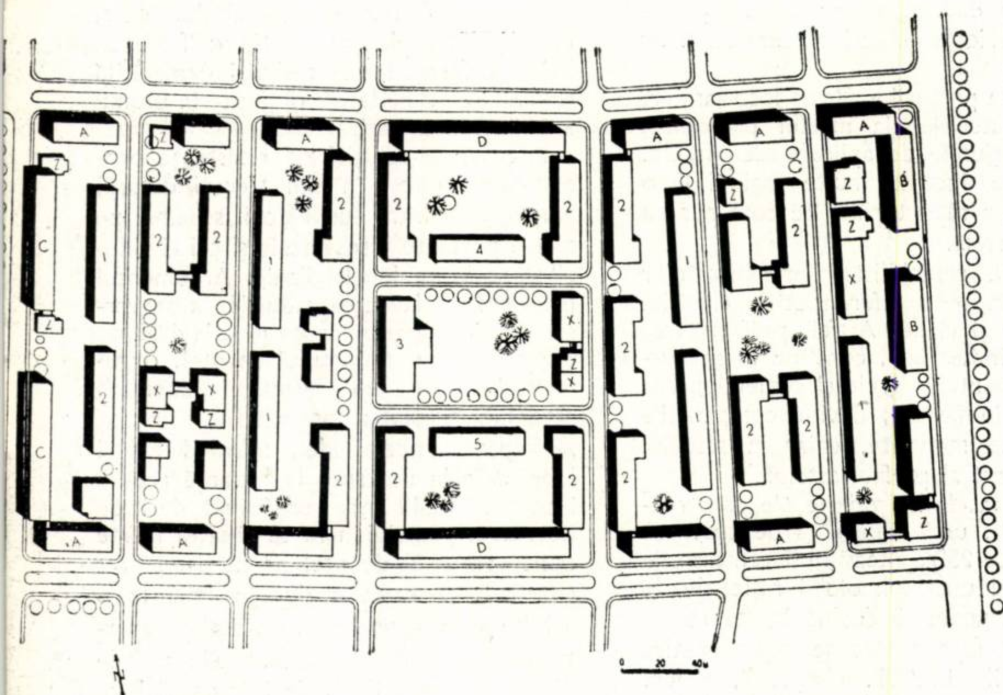
*

În cele de mai sus am încercat să prezentăm cîteva dintre concluziile muncii duse în cadrul I.P.C.T. în vederea stabilirii căilor de reducere a costului locuințelor. Evident, cadrul restrîns al unui articol nu permite prezentarea largă a problemelor atacate. Ne-am limitat doar la cîteva aspecte esențiale în momentul de față, fără însă să putem intra în toate amănuntele lor.

Concluzia principală care se degajează, după părerea noastră, este aceea că există rezerve importante în proiectare, rezerve care permit să se realizeze, în condiții bune, sarcinile trasate de partid și guvern cu privire la reducerea costului locuințelor. Mai mult chiar, avem curajul să spunem că, față de limitele fixate, există resurse interne încă nedescoperite ale proiectării, care, împreună cu cele ale producției materialelor și ale execuției, folosite din plin în acest efort colectiv, vor putea duce la rezultate mai favorabile.

CARTIERUL DE LOCUINŢE FLOREASCA
(etapa I 1956-1958)

Şeful colectivului de proiectare, arh. C. RĂDULESCU
Institutul Proiect-Bucureşti

1

Parcelarea Floreasca, proiectată pe terenul fostei parcelări S.N.I.C., între calea Floreasca, strada Barbu Văcărescu, strada Ceaikovski şi strada Rossini, cuprinde un complex de 72 de blocuri de locuinţe cu cca. 2100 de apartamente. Dintre acestea, în etapa I (1956—1958) s-au construit în cvartalul central cuprins între calea Floreasca, strada B. Văcărescu, strada Ceaikovski şi strada Glinka, 45 de blocuri cu 1217 apartamente avînd o capacitate de cazare de cca. 5300 de locuitori. Majoritatea apartamentelor au fost date în folosinţă (ultimele blocuri sînt în curs de finisaj).

Blocurile, cu 3 şi 4 niveluri, au apartamente de 2 şi 3 camere, cu bucătărie şi cameră de baie cu duş, grupate cîte 3 la scară. Subsolul blocurilor este ocupat în întregime cu boxe şi spălătorii-uscătorii.

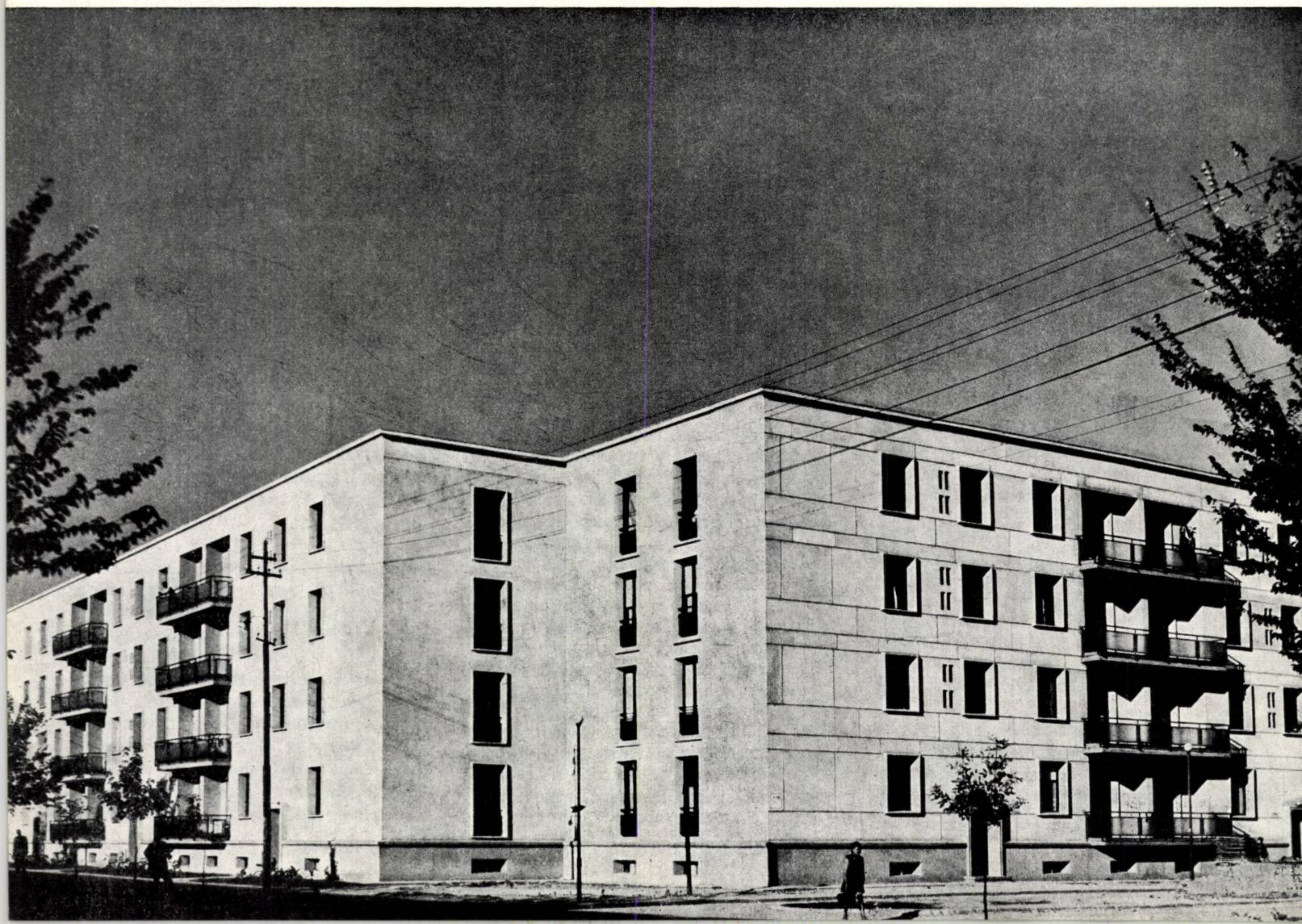
Sistemul constructiv: la blocurile cu 3 niveluri, ziduri portante de cărămidă; la cele cu 4 niveluri, zidărie din blocuri mari prefabricate (cca. 1,8 tone), planşee prefabricate din grinzi şi corpuri de umplutură sau fîşii DIM, acoperiş terasă.

Blocurile cu 3 niveluri sînt încălzite cu sobe de teracotă cu gaze, iar cele cu 4 niveluri, cu calorifer cu apă caldă, fiind alimentate de la o centrală termică pentru întregul complex.

Cvartalul a fost dotat cu o şcoală de 7 ani, creşă, cămin, o policlinică-dispensar (în curs de execuţie) şi o serie de magazine situate la parterul unui bloc central.

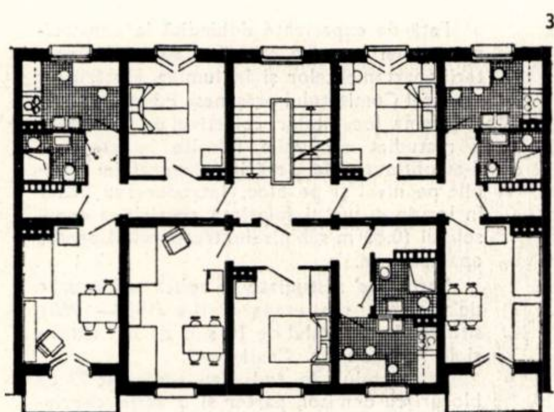
Costul unui apartament de 2 camere (construcţie şi instalaţii interioare) s-a ridicat la cca. 74 000 lei.

2

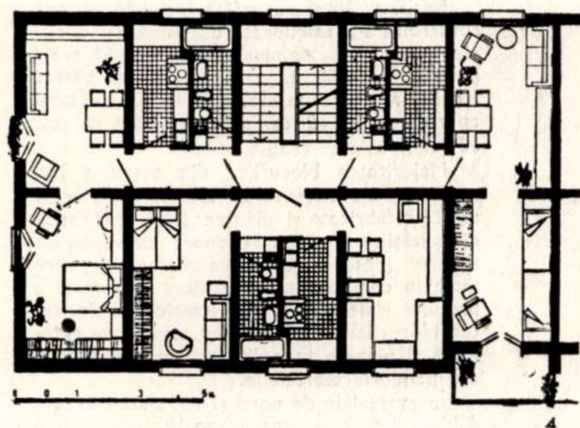

1. *Planul de situaţie al cvartalului construit*
A. Bloc cu 2 tronsoane
B. Bloc cu 3 tronsoane
C. Bloc cu 4 tronsoane
D. Bloc cu 5 tronsoane
X. Clădiri care completează parcelele libere dintre construcţiile existente
Z. Construcţii existente păstrate
1-2 Locuinţe
3-4-5 Dotări
2. *Vederea blocurilor de locuinţe de pe calea Floreasca*
3-4. *Tronsoane folosite la blocurile de locuinţe. Detalii de plan*
5. *Vederea blocurilor de locuinţe din interiorul cvartalului*
6. *Vederea unui bloc de locuinţe executate din blocuri mari prefabricate*
7. *Vederea blocurilor de locuinţe de pe calea Floreasca*

5

3

6

4

7

1

CARTIERUL DE LOCUINȚE FLOREASCA (etapa a II-a 1958-1959)

2

Față de experiența dobîndită la construirea primei etape, a criticilor aduse de locatarii apartamentelor și în lumina Hotărîrilor plenarei Comitetului orășenesc P.M.R. privind problema locuințelor, colectivul de proiectare a restudiat secțiunile folosite în etapa I. S-au obținut astfel o mărire a suprafeței locuibile pe nivel și pe bloc, introducerea băilor în loc de dușuri și folosirea parțială a demisolului (0,80 m sub nivelul trotoarului) pentru apartamente.

Secțiunile restudiate se aplică la blocurile de locuințe din etapa a II-a (1958—1960), situate în cvartalul de la sud de str. Glinka și la nord de str. Ceaikovski.

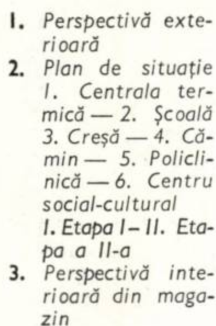
În cvartalul de sud s-au proiectat 27 de blocuri cu demisol, parter și 3 etaje, cuprinzînd 886 de apartamente, iar în cvartalul de nord, 30 de blocuri cu 2 și 3 niveluri, cuprinzînd 456 de apartamente.

Raportul între suprafața locuibilă și cea construită s-a ameliorat, obținîndu-se coeficientul mediu K_3 pe nivel curent de 0,51 și K_3 pe bloc de 0,46, iar costul pe metru pătrat locuibil a revenit la cca. 1620 lei. Costul unui apartament de 2 camere s-a redus la cca. 52 000 lei.

Majoritatea blocurilor din etapa a II-a urmau să se execute cu zidărie din blocuri mari prefabricate și planșee DIM. Din cauza dificultăților de aprovizionare cu agregate ușoare (deșeuri ceramice-cheramzit) care intră în componența blocurilor, precum și a prețului ridicat al prefabricatelor, majoritatea blocurilor se execută cu zidărie de cărămidă și planșee monolit turnate pe cofraje din panouri refolosibile.

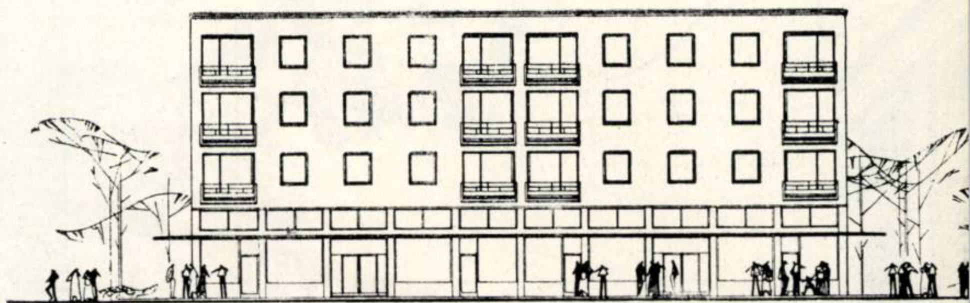
În cvartalele de nord și sud s-au prevăzut 4 blocuri cu magazine, o școală medie și una de 7 ani.

Etapele I și a II-a cuprind în total 102 blocuri cu 2600 de apartamente de 2 și 3 camere, în care se vor putea caza 11 000—12 000 locuitori.

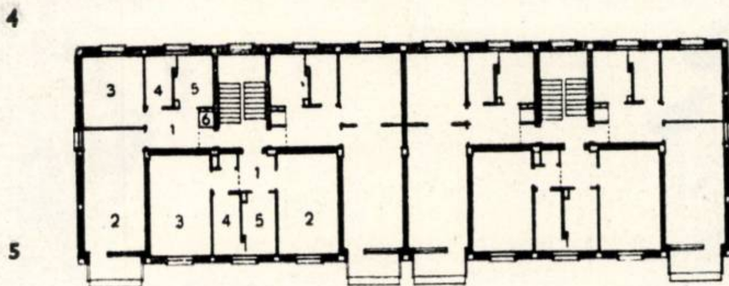

1. *Perspectivă exterioară*
2. *Plan de situație I. Centrala termică — 2. Școală 3. Creșă — 4. Cămin — 5. Policlinică — 6. Centru social-cultural I. Etapa I – II. Etapa a II-a*
3. *Perspectivă interioară din magazin*

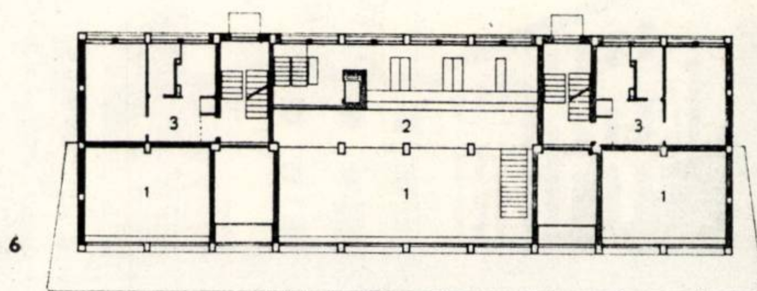
4. *Bloc 204 — Fațada*
5. *Bloc 204 — Plan nivel curent*
1. Hol — 2. Cameră de zi — 3. Dormitor — 4. Baie 5. Bucătărie — 6. Cămară
6. *Bloc 204 — Plan mezanin*
1. Golul magazinelor de la parter — 2. Supantă amenajată pentru vînzare — 3. Locuințe
7. *Bloc 204 — Plan parter cu magazine*
1. Magazin — 2. Anexele magazinelor — 3. Frigorifer 4. Intrări la locuințe
8. *Bloc 9 — Plan etaj curent*
1. Vestibul — 2. Cameră de zi — 3. Dormitor — 4. Bucătărie — 5. Cămară — 6. Dulap înzidit — 7. Baie
9. *Bloc 9 — Plan mezanin*
1. Vînzare articole electrice — 2. Gol de la parter 3. Cofetărie — 4. Librărie—stand de cărți
10. *Bloc 9 — Plan parter*
1. Magazin articole tehnice — 2. Birou — 3. Depozite 4. Grup sanitar — 5. Intrare la locuințe — 6. Depozit de cărucioare — 7. Cofetărie — 8. Spălător veselă 9. Laborator — 10. Cuptor — 11. Librărie
11. *Detaliu de apartament cu 2 camere*

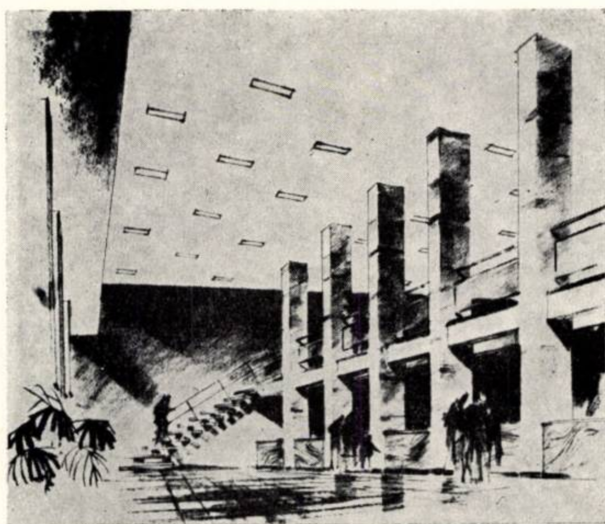
4

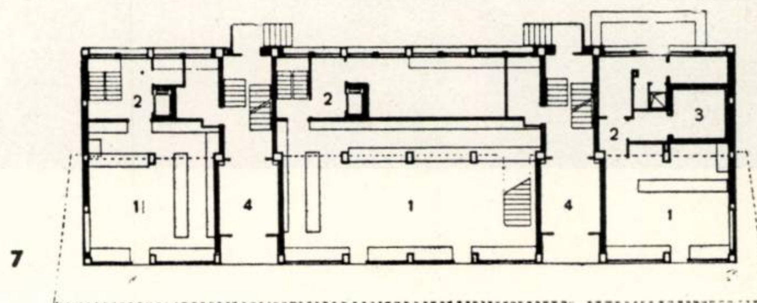
5

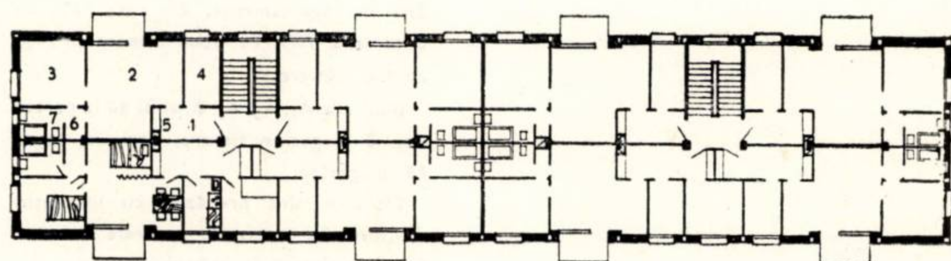
6

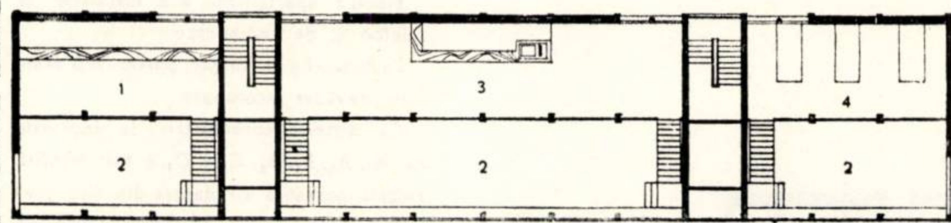
3

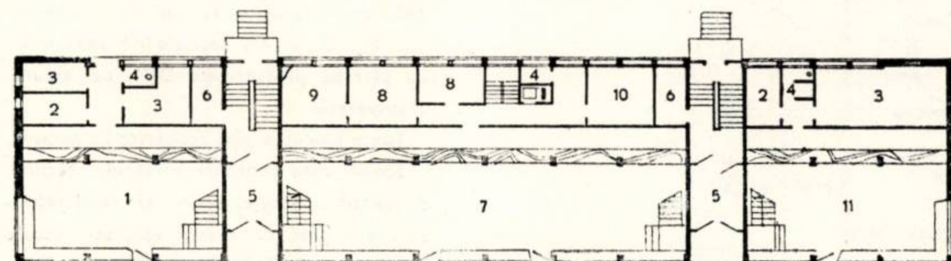
7

8

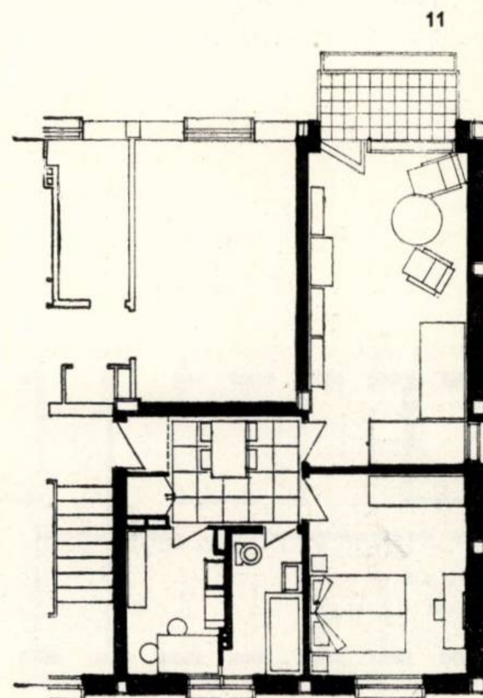

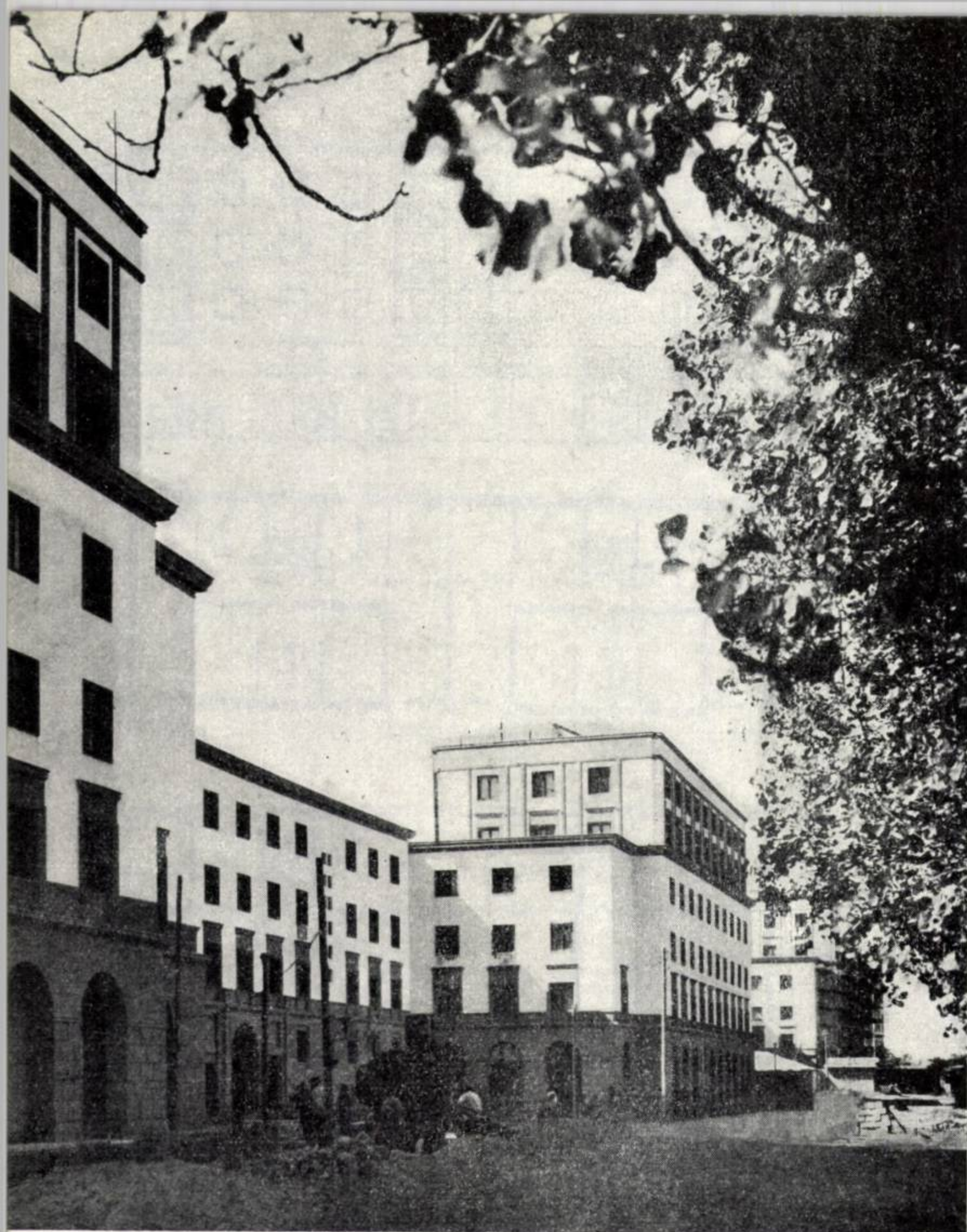
9

10

11

1

1. Vederea blocurilor în construcție
2. Planul etajului curent al unui bloc executat
3. a — Desfășurarea ansamblului
   b — Plan de situație
4. Vederea frontului de pe b-dul Muncii

ANSAMBLU DE LOCUINȚE PE BULEVARDUL MUNCII

(etapa I 1954-1958)

Colectiv de proiectare: arhitecții T. NIGA, B. GUMUȘCIAN și I. ANTONESCU
Institutul Proiect-București

Ansamblul de locuințe de pe bulevardul Muncii cuprinde 11 blocuri, din care 3 cu subsol, parter și 5 etaje și 8 cu subsol, parter și trei etaje, cuprinzînd în total 296 de apartamente, din care 14% cu o cameră, 72% cu două camere și 14% cu trei camere.

Blocurile A_1, A_2, A_3, B_1 și B_2 au la parter cîte 3 magazine fiecare, deci, în total, 15 magazine.

Blocurile sînt prevăzute cu instalație de încălzire centrală, centrala termică fiind amplasată în subsolul blocului A_2.

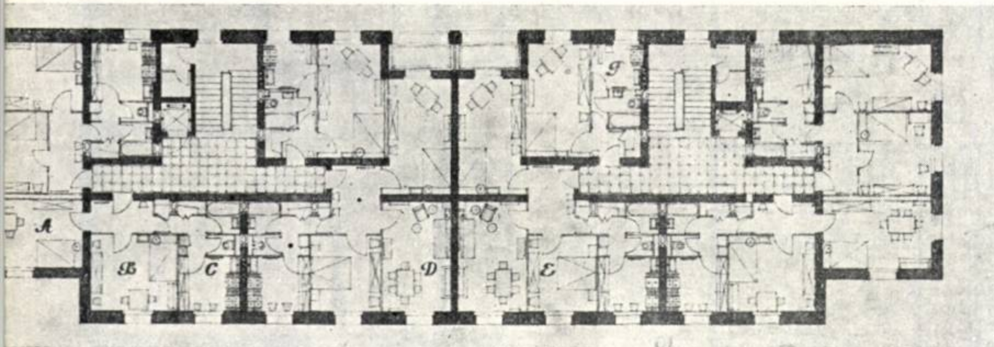
Fiecare apartament are instalație de telefon și de radioficare.

La blocurile cu subsol, parter și 5 etaje s-au prevăzut ascensoare.

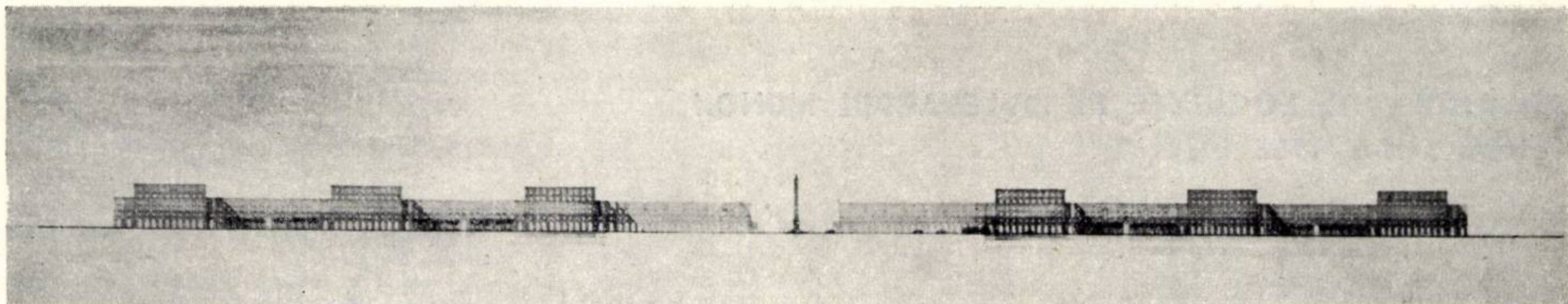
Ca sistem constructiv, la blocurile A_1, A_2, A_3, B_1, B_2, C_1 și D_1 a fost folosită zidăria portantă cu planșee din fîșii prefabricate cu goluri ovale, sprijinite pe zidurile longitudinale, iar la blocurile C_2, D_2, D_3 și D_4 tot zidărie portantă, cu planșee prefabricate DIM, pe ziduri transversale.

Toate blocurile sînt acoperite cu terase.

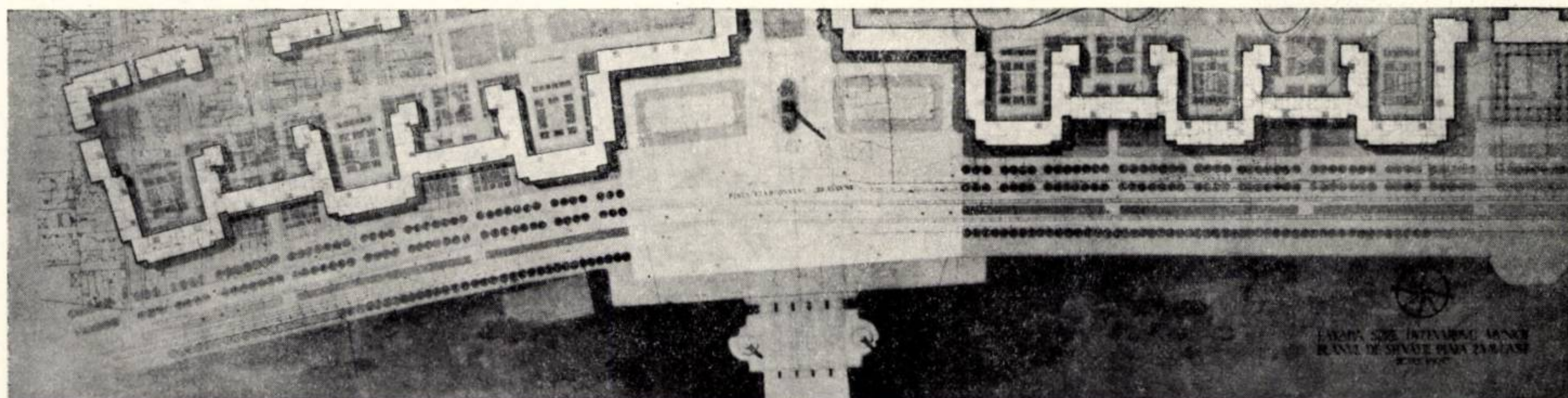
Soclul, care cuprinde parterul, precum și ancadramentele ușilor și ferestrelor sînt din praf de piatră colorat, restul construcției fiind tencuit și zugrăvit în alb.

2

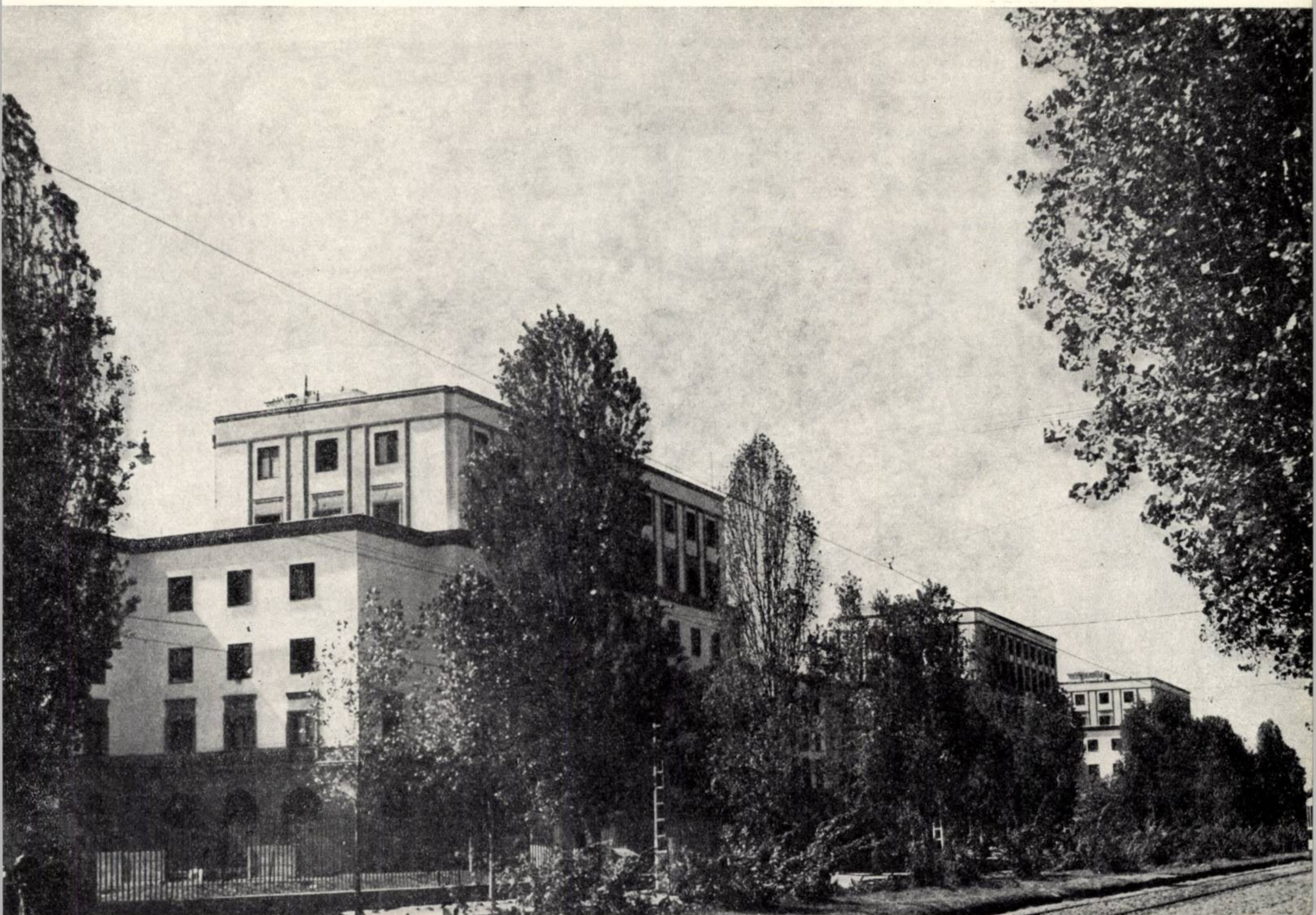
a

b

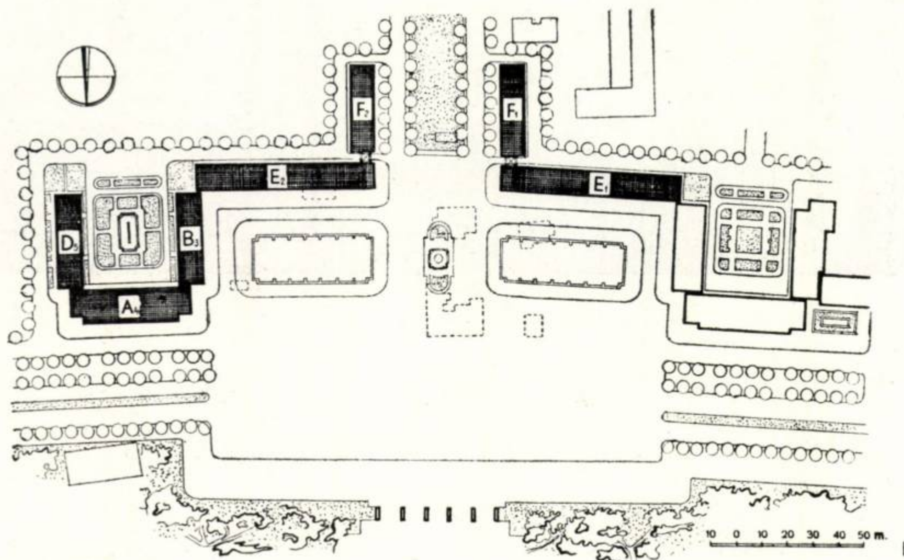
3

4

ANSAMBLU DE LOCUINȚE PE BULEVARDUL MUNCII (etapa a II-a 1958-1959)

Autor, arh. I. ANTONESCU ;
coautori, arhitecții M. DÎMBOIANU și A. VLĂDESCU
Institutul Proiect-București

1

Etapa a II-a a ansamblului de locuințe de pe bulevardul Muncii urmează să formeze piața din axa stadionului « 23 August ».

În această etapă urmează să se execute 7 blocuri, din care 6 avînd subsol, parter și 4 etaje (B_3, D_5, E_1, E_2, F_1, F_2) și unul (A_4) subsol, parter și 6 etaje.

Tema de proiectare prevedea:

a) Înscrierea, din punct de vedere urbanistic, în forma generală a pieței, obligatorie din cauza compoziției simetrice a ansamblului, indicată în studiile din etapa I.

b) Reducerea înălțimii nivelurilor curente de locuit de la 3,30 m, existente în etapa I, la 2,72 m (nivel planșee), permițînd astfel să se introducă încă un etaj general pe întregul ansamblu, în aceeași înălțime a blocurilor și păstrînd și legătura cornișelor.

c) Aplicarea unei secțiuni care să permită amenajarea de magazine la parter.

d) Obținerea unei suprafețe locuibile pe apartament mediu de 30—32 m² și a unui preț de cost sub 2000 lei/m² locuibil, ambele trebuind să fie reduse în comparație cu etapa I.

e) Evitarea orientării apartamentelor exclusiv la nord, dat fiind că frontul principal al ansamblului are această orientare.

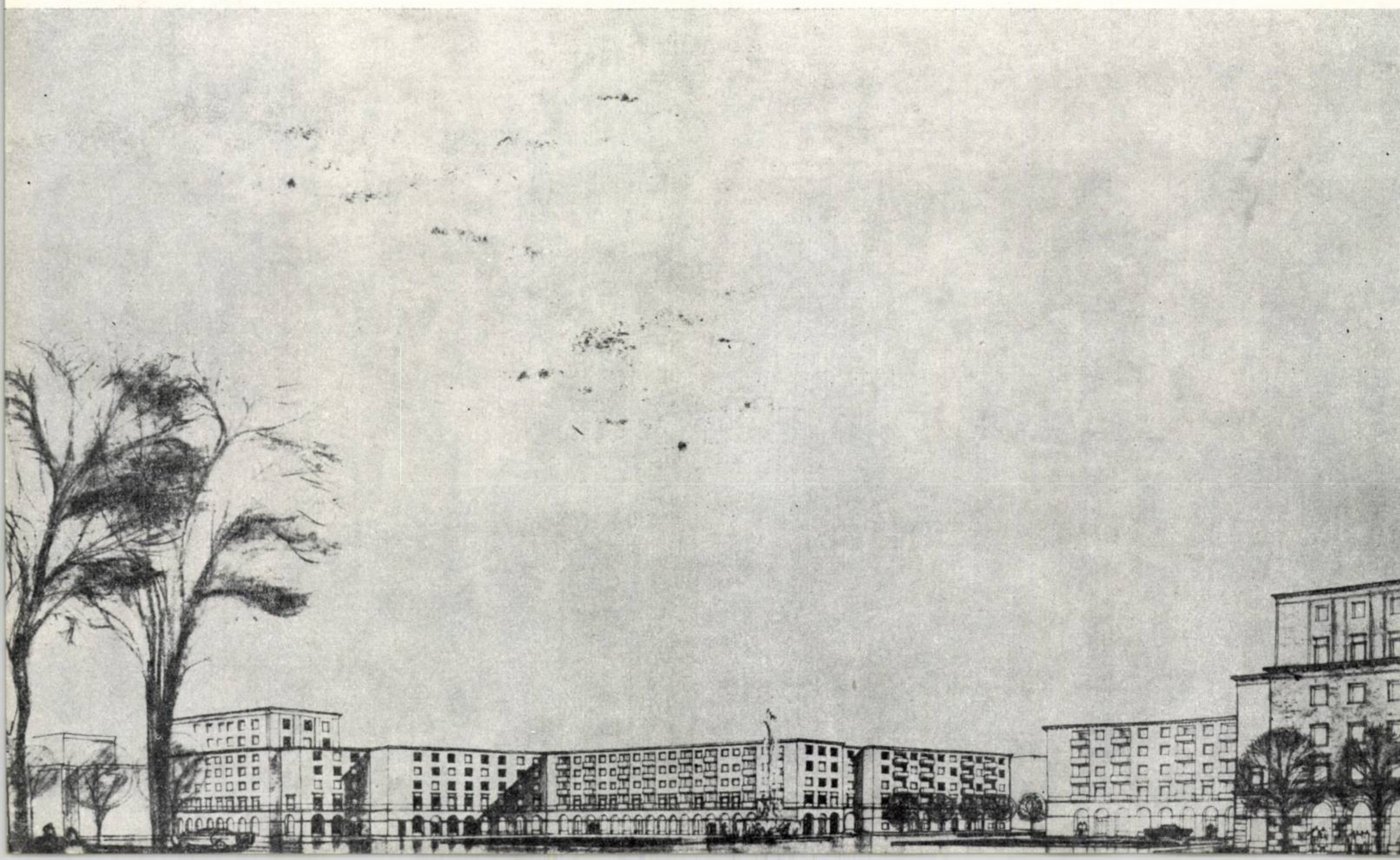
f) Înscrierea în plastica arhitectonică exterioară a blocurilor construite în etapa I.

Pentru rezolvarea acestor probleme, la blocurile cu subsol, parter și 4 etaje a fost folosită o secțiune bazată pe adaptarea unui studiu de secțiune tip cu 3 apartamente la scară (I.P.C.T., seria T. E.).

Această secțiune prezenta și avantajul unei adîncimi a tronsonului de 9,75 m, permițînd păstrarea unei distanțe de cca. 20 m față de industria existentă.

Blocul A_4 (s+p+6 etaje) se înscrie în forma exterioară a blocului A_1, cu care este simetric, dar are o altă distribuție interioară, adaptată la sistemul constructiv pe schelet de beton armat.

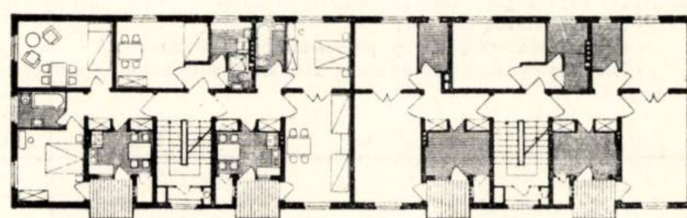
Blocurile cu s+p+4 niveluri sînt proiectate pe sistem constructiv, avînd zidărie portantă cu sîmburi de beton armat.

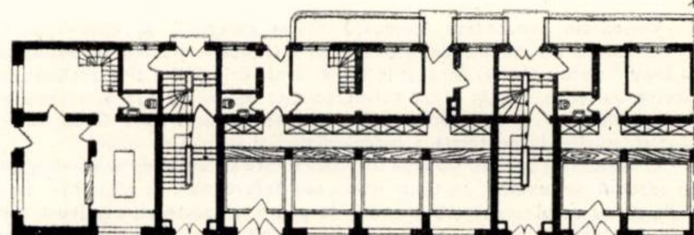

3

1. *Plan de situație*
A_4 — Bloc cu parter + 6 etaje
B_3, D_5, E_1, E_2, F_1, F_2 — Blocuri cu parter + 4 etaje
2. *Perspectivă de ansamblu*
3. *Fațada blocului E_2 spre piața b-dului Muncii*
4. *Bloc E_1 E_2 — Plan etaj curent*
5. *Bloc E_1 E_2 — (parter + 4 etaje) — Plan parter*
6. *Bloc A_4 — Plan etaj curent*
7. *Bloc A_4 — Plan parter*

4

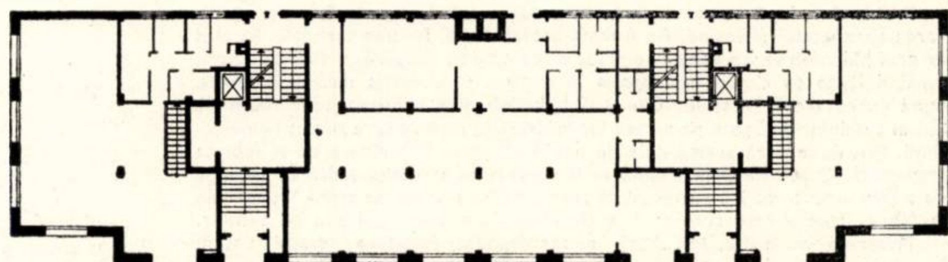

5

6

7

1 0 1 2 3 4 5m

Întregul ansamblu cuprinde 7 blocuri avînd 278 de apartamente, dintre care 78 cu 1 cameră, 180 cu 2 camere și 20 cu 3 camere.

Apartamentele de 2 și 3 camere sînt prevăzute cu loggii în fațadele principale, cu excepția celor de la blocurile A_4 și B_3 care nu permiteau acest lucru, deoarece blocurile simetrice lor nu au loggii.

Dată fiind necesitatea reducerii substanțiale a prețului de cost al apartamentelor, în urma indicațiilor forurilor de avizare, în timpul întocmirii proiectului tehnic s-au amenajat apartamente la demisolul blocurilor fără magazine (F_1, F_2, D_5). Aceste apartamente au aceeași distribuție ca la etajul curent, avînd nivelul pardoselii mai jos față de trotoar cu cote ce variază între 20 cm și maximum 1 m, în funcție de adaptarea la teren.

Suprafața locuibilă pe ansamblu este de 7,92 m² de locatar și 30,50 m² de apartament mediu.

Exproprierile, prevăzute în două etape, au fost astfel eșalonate încît să afecteze cît mai puțin fondul existent de construcții (prima etapă, pentru a se putea executa blocurile, și a doua, pentru realizarea pieței).

Construcțiile sînt utilate cu instalații de încălzire centrală, încălzire cu gaze la bucătării, tuburi de gunoi la scări, crematorii, spălătorii și uscătorii.

Centrala termică a fost amplasată la subsol în perimetrul blocului A_4.

Pentru a se evita lucrări ulterioare de instalații s-au proiectat pentru toate blocurile instalații de telefon și antene colective de televiziune.

Au fost de asemenea cuprinse lucrările de drumuri și alei, precum și crearea spațiilor verzi, iar prin deplasările de pămînt rezultate din săpături se continuă amenajarea din spatele frontului construcțiilor pentru a se obține un parc în interiorul cvartalului.

Arh. I. ANTONESCU

ÎNCERCĂRI DE TIPIZARE A UNOR DETALII DE CONSTRUCŢIE LA INSTITUTUL PROIECT-BUCUREŞTI

Colectiv de elaborare: arhitecţii
Z. GRUNDL, E. VERNESCU, M. CREMENE

În cursul anului 1958 s-a desfăşurat în cadrul Institutului Proiect-Bucureşti o intensă activitate de proiectare a unor clădiri de locuit cu mai multe niveluri (p + 3 şi p + 6 pînă la 10 etaje). Aceste clădiri, situate pe arterele principale şi pe magistralele Capitalei, au fost proiectate în cadrul diferitelor ateliere de proiectare ale institutului. Era evident că proiectarea acestor clădiri trebuia coordonată din punct de vedere tehnic (adică al documentaţiei scrise, finisajelor exterioare şi interioare, organizării şantierelor etc.) astfel ca proiectele locuinţelor să apară cît mai unitare, privite din punct de vedere al gradului de confort. Pentru aceasta, Secţia tehnico-economică a ajutat pe proiectanţi prin elaborarea unor detalii unificate. Criteriile care au stat la baza alegerii unor anumite soluţii constructive au fost următoarele:

— economicitatea soluţiei;
— respectarea stasurilor şi prescripţiilor în vigoare;
— folosirea materialelor de construcţii de care dispune trustul de execuţie al oraşului;
— simplificarea manoperei şi unificarea procedeelor tehnologice de pe şantier;
— obţinerea unui finisaj de calitate mai bună;
— simplificarea documentaţiei scrise, introducînd în devize articole bine analizate în prealabil şi gata calculate;
— simplificarea documentaţiei desenate, pregătind proiectanţilor unele detalii gata studiate.

Cele mai importante categorii de detalii, care trebuiau soluţionate în spiritul principiilor expuse mai sus, au fost:

I — detalii de izolarea teraselor;
II — detalii de pardoseli calde;
III — detalii de pardoseli reci;
IV — scheme de ascensoare de persoane (conform stas);
V — detalii de mobilier fix şi echipament tehnico-sanitar la bucătărie;
VI — evacuarea gunoiului şi crematoriul.

T E R A S E

Variantele prezentate formează cîteva categorii de detalii de terase:

1. Soluţii de izolare după procedee « clasice », pentru terase circulabile şi terase necirculabile. Straturile (pînă la nr. 8 inclusiv) sînt aceleaşi în toate aceste variante, adică: strat termoizolant, beton de pantă, strat-suport al hidroizolanţilor şi straturile hidroizolante propriu-zise. Ceea ce variază sînt straturile de protecţie a hidroizolaţiei şi stratul de uzură.

O variantă a acestor sisteme « clasice » este sistemul de executare a terasei în sezonul de toamnă, pe timp incert sau defavorabil. În acest caz, termoizolaţia nu se amplasează sub betonul de pantă, ci peste el, deoarece terasa se execută în două etape. Etapa I se efectuează toamna, executînd betonul de pantă şi suportul armat al hidroizolaţiei, peste care se aşterne un rînd de bitum (la cald sau la rece) filerizat plus un strat de carton asfaltat; această izolaţie provizorie permite scurgerea apelor pluviale şi trecerea iernii. Etapa a II-a se execută primăvara, continuîndu-se lucrările fără a fi necesară demontarea sau stricarea vreunui strat provizoriu. Se pune întîi stratul termoizolator (lucrînd de data aceasta pe timp uscat), apoi stratul armat de suport al hidroizolaţiilor şi în fine straturile obişnuite de protecţie şi circulaţie.

2. O altă categorie de terase, « neclasice », sînt cele executate folosind praf hidrofob ca material hidroizolant.

Nu vom insista aici asupra proprietăţilor şi avantajelor acestui sistem, despre care s-a mai scris destul de mult în ultima vreme. Important este că procedeul de izolare este mult mai simplu şi mai ieftin faţă de procedeul « clasic ».

O terasă « tradiţională » dă rezultate bune numai cu o serie de condiţii, fără de care o soluţie studiată şi proiectată corect poate fi ratată la execuţie:

1) executarea pe timp frumos şi uscat (pentru terasa unui bloc obişnuit execuţia durează cca. 3 săptămîni);
2) mîna de lucru calificată;
3) materiale de bună calitate.

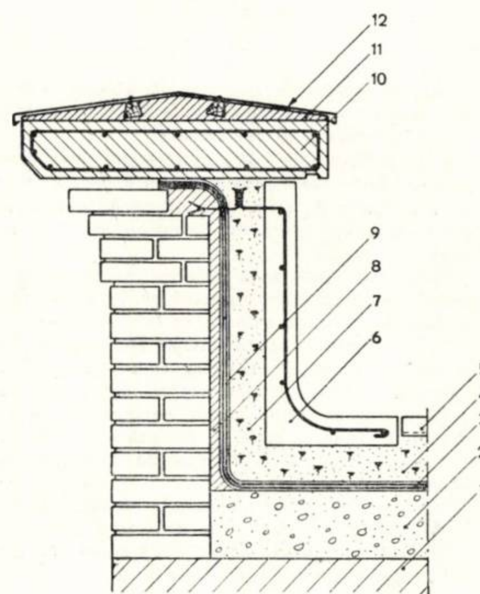
Soluţiile cu praf hidrofob simplifică mult manopera, reduc timpul de execuţie şi înlătură complicaţiile sistemului tradiţional.

Considerînd una dintre soluţiile « clasice » ca etalon (100%), soluţiile cu praf hidrofob duc la o micşorare (în raport cu soluţia « clasică ») cu 30% a greutăţii construcţiei, reduc cu 40—50% costul lucrărilor de hidroizolaţii şi ridică productivitatea muncii cu 260%.

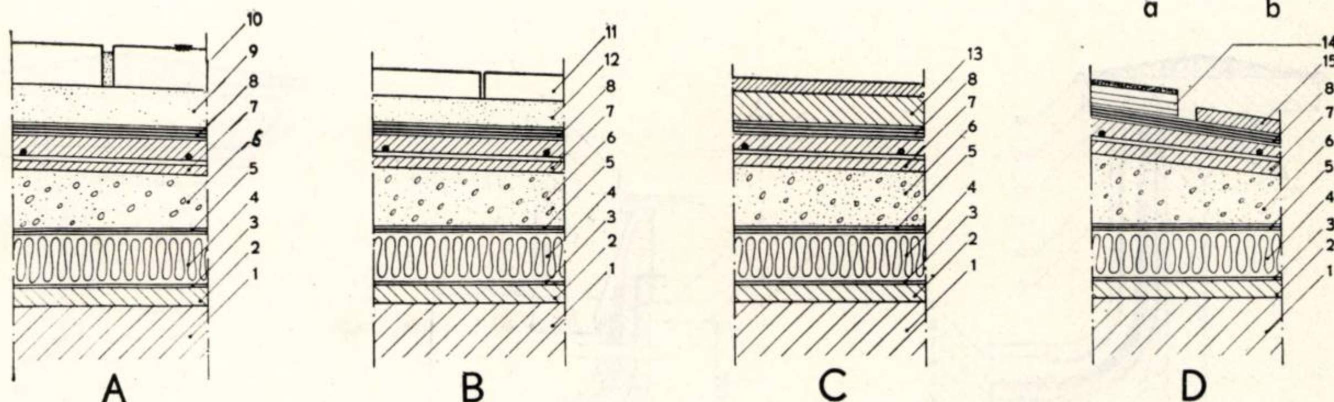
Praful hidrofob se fabrică la Lăculeţe, 1 kg de praf adus în Bucureşti costînd 0,47 lei. Stratul necesar la locuinţe este de cca. 10 cm şi cîntăreşte cca. 100 kg/m².

Prezentăm două variante de izolare cu praf hidrofob, arătînd şi rezolvarea parapetului (folosind, fie o scafă prefabricată, fie una turnată). Stratul de praf hidrofob se vibrează cu o placă vibrantă şi se acoperă cu dale de beton, turnînd lapte de ciment sau bitum la rosturi. O condiţie necesară pentru buna executare a teraselor din praf hidrofob este vopsirea cu emulsie de bitum a dalelor de beton pe partea lor inferioară, fără de care se pot ivi defecţiuni. Este bine dacă aceste dale de beton vin gata bituminate de la fabrica respectivă. O soluţie şi mai bună ar fi acoperirea stratului hidrofob cu dale de asfalt presat, de 2,5 cm grosime (rostuite) executate pe scară industrială la fabrici specializate cum ar fi « Granitul » din Bucureşti sau pe şantier.

Printr-un normativ, M.C.M.C. a recomandat folosirea acestui sistem la termo-hidroizolarea teraselor. La ansamblul de locuinţe Floreasca s-au executat cca. 2 000 m² de terase cu această metodă; într-o perioadă de 2 ani nu s-au observat defecţiuni sau infiltraţii.

Variantă de executare a teraselor cu praf hidrofob
1. Planşeu de beton armat — 2. Beton de pantă, beton uşor sau macroporos, grosime medie 12 cm — 3. Barieră de vapori pe orizontală din două straturi de carton asfaltat între trei straturi de bitum—4. Strat de praf hidrofob vibrat, grosime 10 cm — 5. Strat de praf de protecţie din dale de beton bituminate la faţa inferioară 6. Scafă de beton armat prefabricată 7. Praf hidrofob — 8. Strat suport din mortar de ciment — 9. Hidroizolaţie pe verticală din trei straturi de carton asfaltat între 4 straturi de bitum — 10. Placă continuă de beton armat 11. Suprabetonare cu pante — 12. Şorţ de tablă galvanizată

Detalii de execuție a teraselor «clasice»

A, B, C — Terase circulabile
D — Terasă necirculabilă
1. Planșeu de beton armat brut, monolit sau prefabricat — 2. Strat de egalizare din mortar de ciment (400 kg/m^3 mortar) — 3. Barieră de vapori dintr-un strat de bitum turnat la cald — 4. Termoizolație în două variante: a) plăci semirigide de vată minerală de 50 × 70 × 5 cm sau 2 × 3 cm grosime, sau b) plută aglomerată de 5 cm grosime — 5. Un strat de carton asfaltat cu marginile lipite cu bitum la cald — 6. Beton de pantă din beton ușor sau macroporos, grosimea minimă la gura de evacuare 4 cm, grosimea medie 12 cm — 7. Șapă suport a hidroizolației, grosimea 4—5 cm, slab armată cu ⌀ 5 mm la 20 cm în două sensuri — 8. Hidroizolație din două straturi de pînză asfaltată TCA și un strat de carton asfaltat, lipite și acoperite cu mastic bituminos.
Straturi de protecție a hidroizolației: 9. Strat de poză a) din nisip cernut, grosime 4 cm; b) praf hidrofob vibrat, grosime 4 cm — 10. Dale de beton 40 × 40 × 4 cm (sau 20 × 20 × 2,5 cm) sau plăci de asfalt 25 × 25 × 2,5 cm — 11. Plăci mozaicate 20 × 20 × 2 cm — 12. Mortar de suport, grosime 4 cm — 13. Mozaic turnat în carouri, grosime totală 5 cm (mortarul de suport înclinat) — 14. Două straturi de celochit și un strat celochit presărat cu mărgăritar 2—6 mm, grosime totală 10—15 mm — 15. Strat de protecție din mortar de ciment cu suspensie de bitum filerizat, grosime 10 mm (250 kg ciment și 370 kg suspensie/m^3 de nisip).

Prețuri *(A, B, C: terase circulabile; D: terasă necirculabilă).*

A

		Varianta a	Varianta b	Varianta c
		Dale beton pe nisip	Dale beton pe praf hidrofob	Plăci asfalt pe praf hidrofob
Termoizolație din	Plăci semirigide	Lei 157,89/m^2	Lei 173,58/m^2	Preț ca la dale beton
	Plăci plută	Lei 158,82/m^2	Lei 174,51/m^2	

B

Terasă cu termoizolație	Preț lei/m^2
Din plăci semirigide	160,83
Din plăci de plută	161,76

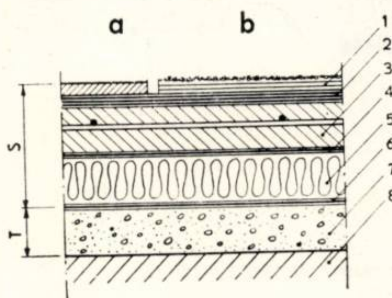
C

Terasă cu termoizolație	Preț lei/m^2
Din plăci semirigide	145,17
Din plăci de plută	146,10

D

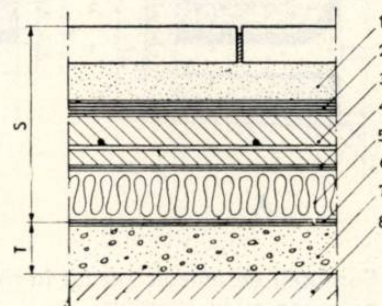
		Varianta a	Varianta b
		Stratul de protecție din:	
		Celochit	Mortar bituminos
Termoizolație din	Plăci semirigide	Lei 142,41/m^2	Lei 135,16/m^2
	Plăci de plută	Lei 143,34/m^2	Lei 136,09/m^2

Terasă necirculabilă executată în două etape

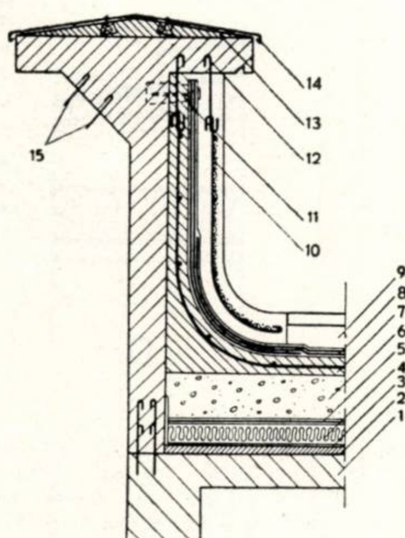

T. Etapa lucrărilor de toamnă, izolare provizorie (6), permite trecerea iernii
S. Etapa lucrărilor de primăvară, după trecerea iernii
1. Strat de protecție din mortar bituminos sau din trei straturi de celochit și nisip (la ultimul strat)
2. Hidroizolație din două straturi de pînză asfaltată și un strat de carton, în patru straturi de bitum — 3. Șapă de beton B 90 cu rețea de ⌀5 mm la 20 × 20 cm, grosime 5 cm — 4. Un strat de carton asfaltat lipit la margini — 5. Termoizolație din plăci semirigide sau de plută, grosime 5 cm 6. Un strat de carton asfaltat lipit cu bitum la cald — 7. Beton de pantă ușor sau macroporos, grosime medie 12 cm — 8. Planșeu de beton armat monolit sau prefabricat.

Terasă executată pe timp umed în două etape

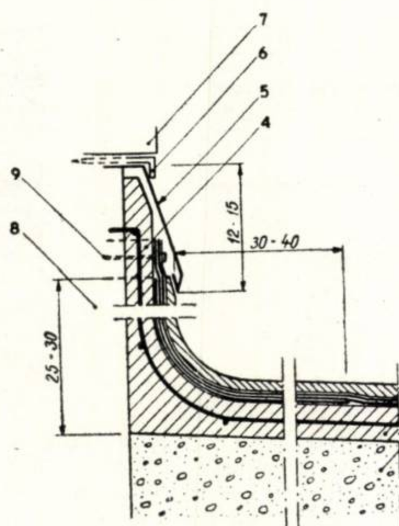

T. Etapa lucrărilor de toamnă, izolare provizorie (6), permite trecerea iernii
S. Etapa lucrărilor din primăvară, după trecerea iernii
1. Stratul de protecție al hidroizolației (vezi varianta de mai sus: A, B sau C) — 2. Hidroizolație din două straturi de pînză și un strat de carton în patru straturi de bitum — 3. Șapă de beton armat B 90 cu rețea de ⌀5 mm la 20 cm, grosime 5 cm — 4. Un strat de carton asfaltat cu margini lipite — 5. Termoizolație din plăci semirigide sau plăci de plută — 6. Un strat de carton asfaltat lipit și acoperit cu bitum la cald — 7. Beton de pantă ușor sau macroporos, grosime minimă 4 cm, grosime medie 12 cm — 8. Planșeu de beton armat monolit sau prefabricat.

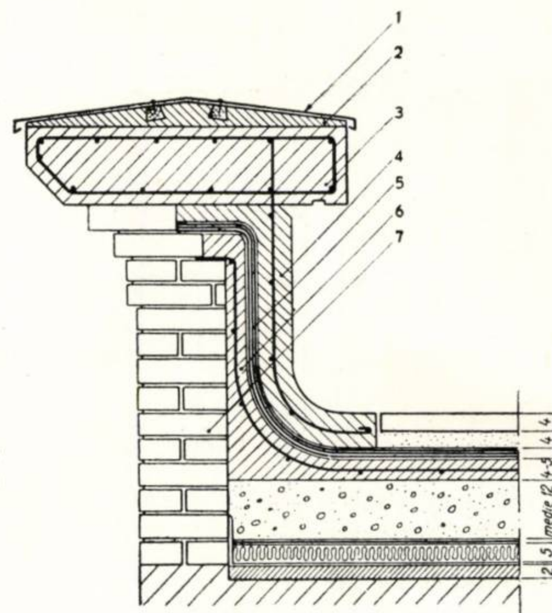
Parapet de beton la terasă circulabilă «clasică»

1. Planşeu de beton armat — 2. Strat de egalizare, grosime 2 cm — 3. Barieră de vapori dintr-un strat de bitum turnat la cald — 4. Termoizolaţie din plăci semirigide sau plută, grosime 5 cm — 5. Un strat de carton asfaltat cu marginile lipite — 6. Beton de pantă, uşor sau macroporos — 7. Şapă suport slab armată ⌀5 mm la 20 × 20 cm — 8. Hidroizolaţie pe orizontală din două straturi de pînză asfaltată şi un strat de carton între patru straturi de bitum — 9. Strat de protecţie şi uzură 10. Scafă turnată pe o reţea armată şi plasă de rabiţ — 11. Dibluri de lemn la 30—40 cm distanţă — 12. Două rînduri de mustăţi pentru şapă şi scafă — 13. Suprabetonare cu pante 14. Şorţ de tablă galvanizată — 15. Două rînduri de mustăţi pentru cornişă

Parapet la terase necirculabile

1. Beton de pantă macroporos — 2. Şapă suport slab armată cu ⌀5 mm la 20×20 cm — 3. Protecţia hidroizolaţiei din mortar bituminos — 4. Şapă suport slab armată — 5. Şorţ de tablă — 6. Cîrlig 7. Copertină — 8. Parapet de zidărie sau de beton 9. Diblu de lemn

Executarea parapetului la terase circulabile

1. Şorţ de tablă galvanizată — 2. Suprabetonare cu pante — 3. Placă continuă de beton armat 4. Scafă slab armată turnată pe plasa de rabiţ (negru) — 5. Hidroizolare pe verticală din trei straturi de pînză şi un strat de carton asfaltat lipit cu bitum — 6. Şapă de beton slab armat — 7. Parapetul are stîlpişori de beton în prelungirea scheletului clădirii

PARDOSELI

Pardoselile se împart în două categorii: calde (în camere de locuit) şi reci (la servicii, circulaţii).

La categoria « pardoseli calde » s-au propus variante de parchet (de fag sau stejar) bătut, fie pe plăci prefabricate de beton cu rumeguş, capabile să reţină cuiul, fie pe o duşumea din deşeuri de scînduri (subscurte) înecate în asfalt.

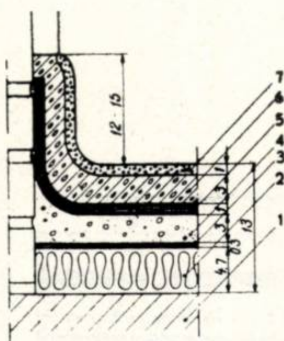
Aceste pardoseli calde pot fi: izolate fonic cu plăci semirigide din vată de zgură, sau neizolate fonic (la parter, peste subsol sau eventual şi la etaje). În funcţie de noile materiale izolante şi în funcţie de observaţiile executanţilor se studiază în cadrul institutului în permanenţă noi variante de pardoseli calde.

Se studiază înlocuirea plăcilor semirigide din vată de zgură — care sînt compresibile şi nu dau rezultate certe ca izolant fonic — cu un strat de 6—7 cm de nisip, pe care se pun deşeuri de scînduri ca suport al parchetului (pardoseli flotante).

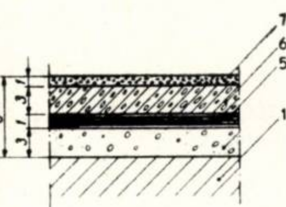
De asemenea se studiază soluţia panourilor prefabricate de parchet încleiat (60 × 60 sau 100 × 100 cm).

În cadrul secţiei tehnico-economice a institutului se experimentează actualmente, în laboratoarele Institutului Politehnic, plăci de xilolit.

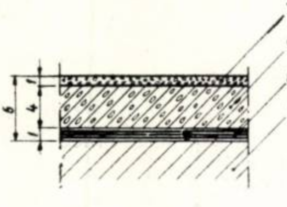
În ceea ce priveşte pardoselile reci, stratul « standard » de (3 + 1) cm mozaic turnat, prevăzut în prescripţii, este aşezat pe diferite substraturi; aceste pardoseli pot fi, la rîndul lor, izolate fonic sau neizolate fonic.

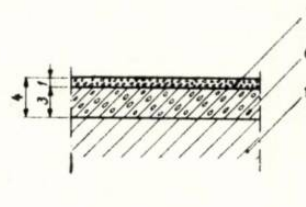
A

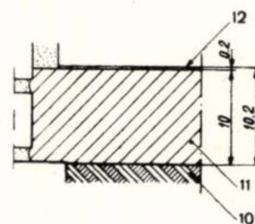
B

C

D

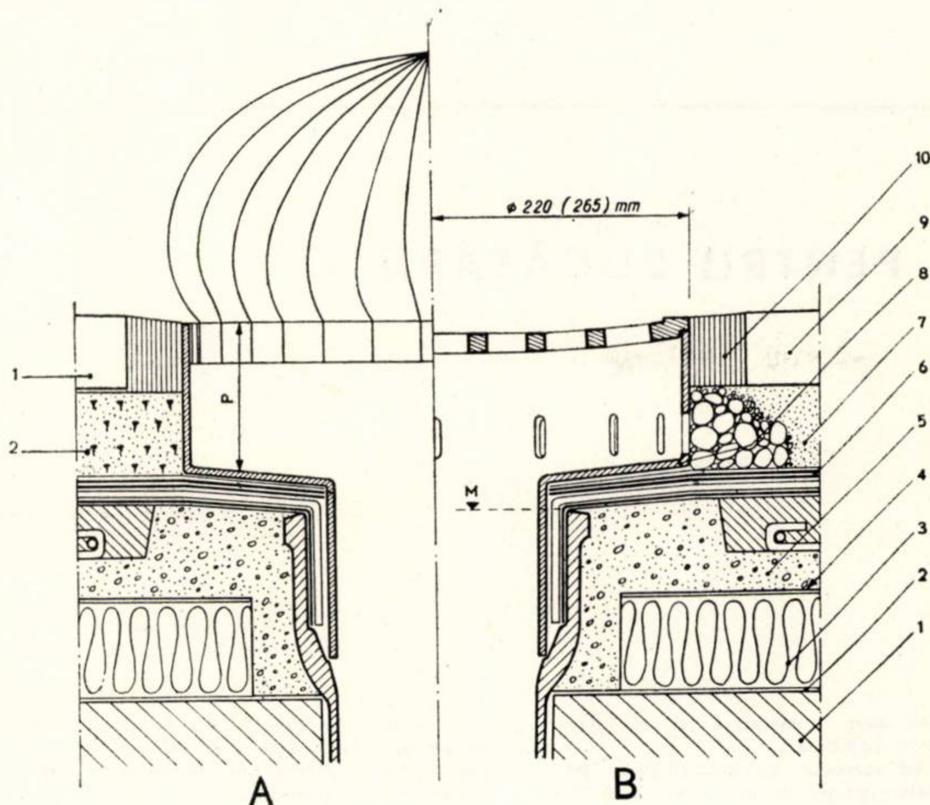

E

Pardoseli de mozaic turnat în carouri la loggii, balcoane şi la subsoluri

A. Varianta « A » izolată termic, la loggii peste camere, preţ 65,35 lei/m²
B. Varianta « B » neizolată termic, la loggii suprapuse, preţ 39,08 lei/m²
C. Varianta « C » neizolată termic, la balcoane, preţ 34,30 lei/m²
D. Varianta « D » la parter, bucătării, subsol, spălătorii şi uscătorii, preţ 17,97 lei/m²
E. Varianta « E » din ciment sclivisit sau rolat, la subsol, încăperi de instalaţii, preţ 17,59 lei/m²

1. Placă de beton armat — 2. Izolaţie termică din plăci semirigide de vată minerală 50 × 70 × 5 cm — 3. Carton asfaltat — 4. Şapă de beton (400 kg/m³) cu o pantă pentru scurgere 5. Izolaţie hidrofugă — 6. Strat suport pentru mozaic — 7. Mozaic — 8. Strat de egalizare şi beton de pantă B 20 — 9. Strat suport pentru mozaic şi pantă — 10. Pămînt 11. Suportul sclivisielii din beton crud de egalizare — 12. Sclivisealǎ împărţită în panouri mari

Detaliu de evacuare a apei la terase

A. Varianta 1, căciulă de sîrmă la terase industriale sau necirculabile

1. Dale de beton bituminate — 2. Praf hidrofob sau un strat de nisip cernut.

P. Cota P variabilă în funcție de grosimea straturilor pentru protecție și uzură. Se va stabili de proiectant

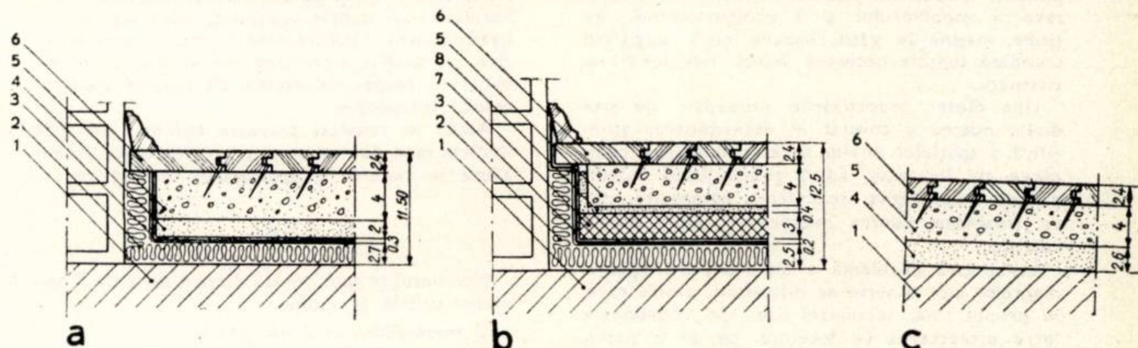
B. Varianta 2, cu capac emailat STAS la terasele circulabile, pentru locuințe (soluția «clasică»). Înainte de montare, ștuțul se va încălzi la roșu și se va îmbăia în bitum cald

1. Planșeu de beton armat — 2. Barieră de vapori — 3. Termoizolație din plăci semirigide sau plăci de plută, grosime 5 cm — 4. Un strat de carton asfaltat cu marginile lipite cu bitum 5. Beton de pantă, beton ușor sau macroporos cu o șapă slab armată cu ⌀5 mm cu ochiuri de 20 × 20 cm — 6. Hidroizolație din două straturi de pînză TCA și un strat de carton asfaltat între 4 straturi de bitum, plus un guler de tablă de plumb — 7. Strat de protecție a hidroizolației care formează și suportul stratului de uzură. Aceste două straturi pot fi diferite, așa cum se vede din variantele A, B și C («clasice») — 8. Fundul ștuțului se presează bine peste hidroizolație și gulerul de plumb 9. Dale de beton — 10. Mortar bituminos pentru racordarea cu dalele.

M. Cota M a mufei este obligatorie; mufa va fi montată la nivelul superior al betonului de pantă

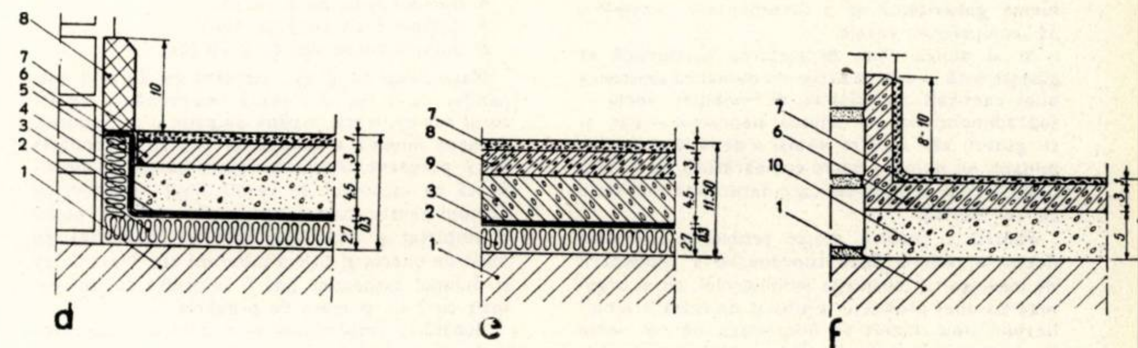
Pardoseli de parchet pe substrat din dale de beton ușor

a. Varianta «a», izolată fonic, preț 77,12 lei/m²
b. Varianta «b», izolată fonic, preț 84,55 lei/m²
c. Varianta «c», neizolată fonic, preț 60,25 lei/m²
1. Planșeu monolit de beton armat — 2. Izolație fonică din plăci semirigide de vată minerală — 3. Carton asfaltat — 4. Pat de nisip cernut și compactat — 5. Dale de beton ușor cu rumeguș, 40 × 40 × 4 cm cu bitum turnat la rosturi — 6. Parchet de fag nut și feder gros de 24 mm, prins în cuie — 7. Șapă de beton CD 14/C — 8. Bitum turnat la rece sau la cald

Pardoseli de mozaic turnat în carouri, la băi, bucătării și anexe

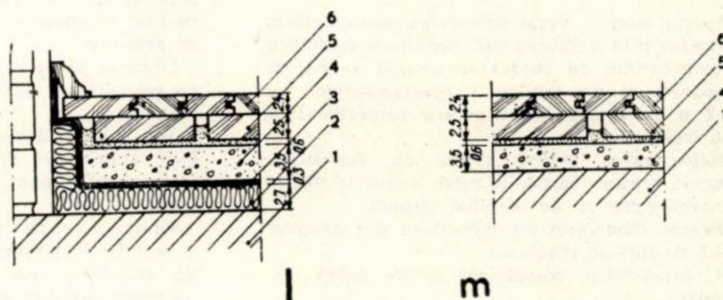
d. Varianta «d», izolată fonic, preț 46,96 lei/m²
e. Varianta «e», izolată fonic, preț 51,67 lei/m²
f. Varianta «f», neizolată fonic, preț 31,50 lei/m²
1. Planșeu monolit de beton armat — 2. Izolație fonică din plăci semirigide de vată minerală 3. Carton asfaltat — 4. Pat de nisip cernut și compactat — 5. Hîrtie simplă pentru evitarea scurgerii cimentului — 6. Stratul suport de mozaic (400 kg/m³) — 7. Mozaic — 8. Plintă prefabricată — 9. Beton de umplutură (100 kg/m³) — 10. Beton ușor macroporos sau cu cloțărie, cheramzit etc.

Pardoseli de parchet pe substrat format din dușumea oarbă (scînduri subscurte)

Soluțiile se folosesc în cazul construcțiilor monolite. Aceste variante se pot folosi numai cu avizul D.A.U. cerut de la caz la caz de către proiectant

l. Varianta «l» izolată fonic preț 83,36 lei/m²
m. Varianta «m» neizolată fonic, preț 63,57 lei/m²
1. Placă de beton armat — 2. Izolație fonică de vată minerală — 3. Carton asfaltat cu marginile lipite cu un strat de bitum — 4. Beton marca B 90 cu agregate speciale — 5. Scînduri subscurte sau deșeuri de pe șantier înecate în asfalt 6. Parchet de fag nut și feder prins în cuie

STUDIU DE ECHIPAMENT PENTRU BUCĂTĂRII

Studiu întocmit în atelierul de mobilier.
Şef de atelier, arh. D. HARDT
Institutul de proiectare a construcţiilor tip (I.P.C.T.)

Studiul de faţă, care se referă la echiparea bucătăriilor apartamentelor cu capacitate de cazare de 2—6 persoane, reprezintă prima parte a studiului «Tipuri economice de echipament pentru locuinţe cu suprafeţe reduse» care a fost elaborat în cadrul I.P.C.T.

*

Arhitecţii proiectanţi de locuinţe sînt azi unanim de acord că reducerea suprafeţei construite reprezintă una dintre căile care pot asigura un număr sporit de locuinţe.

Pentru ca o locuinţă să poată fi folosită în bune condiţii, rezolvarea diverselor spaţii componente trebuie să permită o judicioasă amplasare a mobilierului şi a echipamentului fix (sobe, maşină de gătit, cazane etc.), asigurînd totodată spaţiile necesare bunei funcţionări şi circulaţii.

Una dintre preocupările principale ale studiului nostru a constat în determinarea ştiinţifică a spaţiului minim necesar funcţiilor complexe ale locuinţei, adică găsirii justei măsuri pentru micşorarea suprafeţei construite, iar ca finalitate, pentru micşorarea valorii de investiţie.

În această problemă a dimensionării apartamentelor sînt o serie de dificultăţi, dintre care, în primul rînd, semnalăm lipsa de coordonare între proiectarea de locuinţe, pe de o parte, şi producţia de mobilier, pe de altă parte; nu au existat nici măcar consultări ale specialiştilor în proiectarea tipizată de locuinţe, privind problema gabaritelor şi a sortimentelor necesare de echipament casnic.

În al doilea rînd, proiectarea economică se găseşte încă în contradicţie, nu numai cu existenţa unei cantităţi apreciabile de mobilier vechi — supradimensionat şi adesea nepractic — dar şi cu gustul, să-l numim numai «depăşit», predominant, nu numai printre cumpărătorii de mobilă nouă, dar şi printre cei care determină modelele ce se fabrică.

Pentru a rezolva aceste probleme sînt deci necesare, atît o justă coordonare a proiectării de locuinţe cu fabricaţia mobilierului, cît şi organizarea unei producţii ieftine şi de masă a mobilierului nou, menit să înlocuiască pe cel vechi în gustul, concepţia şi chiar mobilarea apartamentelor.

*

Studiul nostru, bazat pe o largă documentare, a început prin stabilirea unor baremuri de dotare a inventarului de bucătărie, privind vesela de preparare şi de servire a apartamentelor cu 1, 2 şi 3 camere, adică pentru respectiv 2, 4 şi 6 locatari.

Repartizarea într-un spaţiu de depozitare adecvat acestui barem-inventar a dus la determinarea tipurilor de mobilier propus.

Pentru mobilierul de depozitare sînt propuse două moduri de rezolvare:

1. masă-dulap, completată cu un dulap suspendat;
2. masă de lucru, completată cu un dulap înalt de mică adîncime.

Aceste două rezolvări au fost adoptate pe baza diferitelor cerinţe de plan, care apar în studiul secţiunilor de locuinţe.

Adîncirea studiului a permis să se constate că, practic, nu sînt deosebiri prea sensibile între dotarea familiei de 4 şi cea de 6 persoane. Astfel, s-au stabilit două baremuri de dotare:

a) bucătăria aferentă apartamentului de 2 persoane;

b) bucătăria aferentă apartamentului de 4—6 persoane.

Ţinînd seama de dimensiunile necesare pentru asigurarea spaţiului necesar depozitării baremului-veselă, cît şi de cel necesar folosirii mobilierului, s-au stabilit gabaritele care vor sta la baza proiectării bucătăriilor. Folosind aceste gabarite, s-a studiat mobilarea mai multor tipuri de bucătării, respectînd esenţialele cerinţe ale procesului tehnologic.

Astfel au rezultat traveele minime, specifice fiecărui mod de mobilare, travee care vor trebui avute în vedere la proiectarea locuinţelor.

*

Mobilierul propus constă dintr-o serie de 6 elemente-mobilă şi anume:

1. masa-dulap cu 2 uşi (md_2);
2. masa-dulap cu 3 uşi (md_3);
3. dulapul înalt cu 1 uşă pentru material gospodăresc (di_1);
4. dulapul înalt cu 2 uşi (di_2);
5. dulapul înalt cu 3 uşi (di_3);
6. dulapul suspendat cu 2 uşi (ds).

Masa-dulap cu 2 uşi, asociată cu dulapul suspendat cu 2 uşi, formează împreună cu spălătorul sau chiuveta, maşina de gătit şi un taburet, dotarea minimă a bucătăriei pentru gospodăria de 2 persoane. Această dotare poate fi amplificată cu uscătorul de veselă lîngă spălător, cu dulapul pentru material gospodăresc (care poate fi amplasat şi altundeva decît în bucătărie), cu masa de mîncat şi cîteva taburete etc. Masa-dulap şi dulapul suspendat pot fi înlocuite cu dulapul înalt cu 2 uşi şi masa de preparat.

Bucătăria gospodăriei de 4 persoane cuprinde în dotarea ei minimă, masa-dulap cu 3 uşi, dulapul suspendat cu 2 uşi şi dulapul suspendat deschis, cărora li se adaugă maşina de gătit, chiuveta sau spălătorul şi un taburet. Înlocuirea mesei-dulap şi a dulapurilor suspendate prin dulapul înalt cu 3 uşi se poate face cu condiţia adăugării mesei de preparat.

Dotarea poate fi şi aici îmbogăţită cu un dulap de gospodărie, uscător de veselă, masă de mîncare etc.

Tot acest mobilier a fost conceput în aşa fel, încît asamblarea diverselor piese să se poată face necondiţionat, îngăduind felurite combinaţii.

Pentru a se evita dificultăţi de fixare în perete a mobilei suspendate s-a prevăzut un element de asamblare din lemn care asigură fixarea dulapului superior de masa-dulap.

Pentru masa de mîncare de 2, 4 şi 6 persoane, precum şi pentru taburete, nu s-au alcătuit studii speciale, preconizîndu-se folosirea mobilierului stas corespunzător.

Spaţiul nu ne permite să reproducem detaliile de construcţie; menţionăm că în studiul nostru sînt propuse ipotezele PAL (plăci din aglomerate lemnoase) de 26 mm şi PAL de 11 mm, precum şi ipoteza placajului pe rame.

Analize de cost preliminare, făcute pe baza corespunzătoare de calcul, arată că, deşi reprezintă o capacitate mai mare de depozitare, mobilierul propus implică un consum de material şi manoperă mai redus decît mobilierul corespunzător stas.

Din studiu a reieşit şi importanţa pe care ar putea-o avea introducerea în detalii a materialelor noi; din acest punct de vedere, interesant ar fi în special aportul industriei maselor plastice, care ar putea produce, nu numai materialele de calitate necesare făţuirii, dar şi unele elemente de construcţie a mobilierului, ca: uşi, sertare-cutii pentru coloniale şi condimente etc.

Pentru toate aceste probleme legate de proiectarea în detalii a obiectelor şi de pregătirea execuţiei prototipurilor este necesar să se asigure colaborarea şi sprijinul organizat, atît al Direcţiei industriei lemnului — prin specialiştii săi din Ministerul Construcţiilor şi Materialelor de Construcţie, cît şi al ICEIL şi ICECHIM, în ce priveşte problemele a căror rezolvare s-ar putea obţine numai cu ajutorul acestora.

CERINŢA OBLIGATORIE A PROCESULUI TEHNOLOGIC

În mod obişnuit, procesul tehnologic al bucătăriei se compune din următoarele operaţii: intrarea alimentelor (legume, carne, fructe, condimente etc.), depozitare diferită (cămară-bucătărie), spălare, curăţire, tranşare-spălare, trecere în preparaţie, pregătirea servirii, servirea, înapoierea veselei de masă, spălarea veselei de preparare şi servire, iar ca încheiere, depozitarea ei.

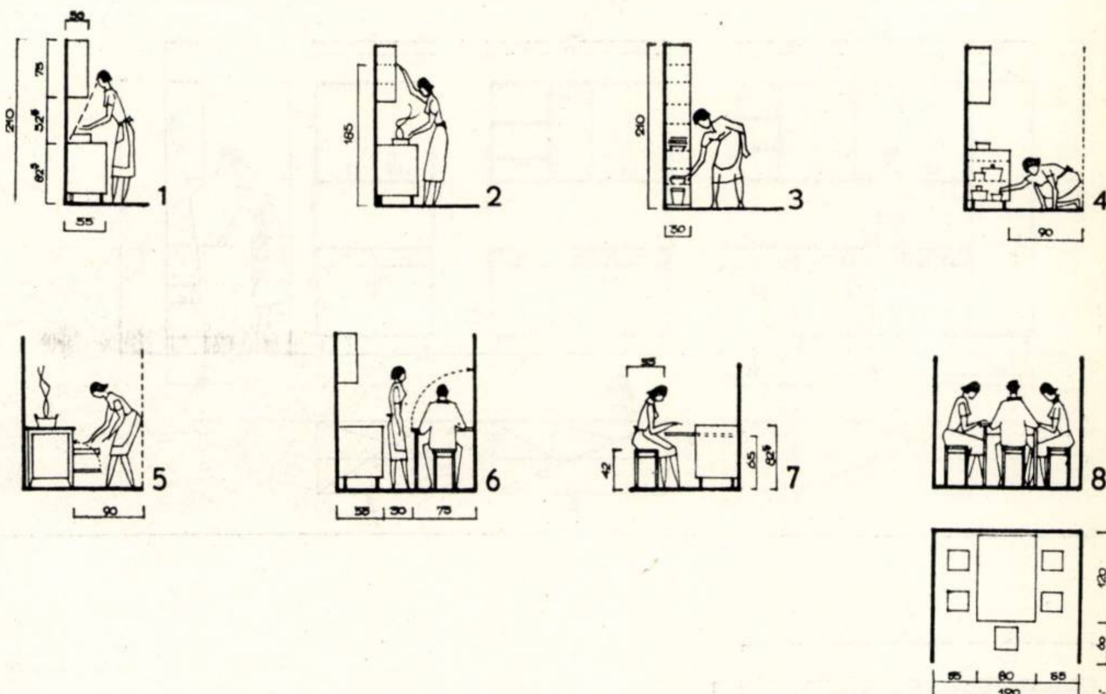
Din studiul acestui proces tehnologic reiese o singură cerinţă obligatorie privind lanţul de succesiune în dispoziţia mobilierului, şi anume: adiacenţa dintre chiuveta-spălător şi planul de lucru (masa de preparare sau masa-dulap, prescurtat denumite în studiul nostru mp şi md).

În ceea ce priveşte poziţia maşinii de gătit, considerăm necesară, dar nu şi obligatorie, plasarea ei în continuarea procesului general de lucru; în cazul plasării maşinii de gătit pe peretele opus este de dorit ca ea să fie alăturată unei mese suplimentare, ajutătoare procesului de gătit.

Cînd spaţiul permite este foarte util ca spălătorul să fie deservit de un uscător de veselă; în acest caz, ordinea optimă de aşezare a obiectelor pe un singur front de lucru este: maşina de gătit, uscătorul de veselă, chiuveta-spălător şi planul de preparare (mp sau md).

COTE DE GABARITE ŞI SPAŢII DE MANEVRĂ SAU TRECERE

1. Pentru talia feminină normală (pînă la 1,75 m) gabaritul mobilierului permite vizibilitatea completă a planului de lucru.
2. Accesul la toate planurile de depozitare este asigurat.
3. Depozitarea pe un singur rînd a veselei permite cel mai uşor acces şi din poziţii comode.
4. Masa-dulap, cumulînd funcţiile preparare şi depozitare, formează o economie de spaţiu; accesul la obiecte, aşezate de obicei pe două rînduri, se face anevoios.
Cîmpul de manevră necesar = 90 cm.
5. Spaţiul minim necesar pentru manevrarea cuptorului = 90 cm.
6. Spaţiul minim de trecere între masa rabatabilă şi o mobilă joasă = 30 cm.
7. Pentru planul de şedere h = 42 cm, corespunde un plan de lucru de h = 65 cm (curăţat fructe, legume etc.).
8. Spaţiul necesar pentru masa de mîncare, cu taburete stas de 30 × 30 cm.
Cotele indicate sînt cele finite; pentru obţinerea cotei de roşu se adaugă 10 cm pentru finisare faianţă, plus 5 cm toleranţă de trasare. Exemplu: 190 plus 15 = 205 cm (cota de roşu în cazul amplasării mobilei în nişă).

DOTAREA BUCĂTĂRIILOR CU MOBILIER

Mobilierul şi echipamentul minim necesar unei bucătării trebuie să cuprindă:
1. maşina de gătit,
2. priza de apă,
3. plan de lucru,
4. spaţiu pentru depozitarea veselei şi ustensilelor de preparare şi servire.
1. Maşina de gătit este, în studiul de mobilare, o maşină cu lemne; avînd acelaşi gabarit cu cea de gaze (aragaz), ea poate fi uşor înlocuită.
2. Priza de apă, chiuveta-spălător, în studiul nostru de amplasament de mobilier este un spălător simplu (stasul mijlociu); cînd spaţiul permite, i se poate ataşa un uscător de veselă de preferinţă plasat astfel încît priza de apă să se afle între două planuri de lucru (masa într-o parte, iar uscătorul în cealaltă); construcţia simplă a uscătorului permite montarea lui, atît în dreapta, cît şi în stînga spălătorului.
3. Planul de lucru poate fi realizat prin două mobile, corespunzătoare de fapt celor două sisteme de mobilare:
a) tipul masă-dulap (md_2 şi md_3), mobilă care cumulează funcţia de plan de lucru şi cea de depozitare;
b) tipul de masă de preparare (mp) avînd 2 sertare, iar la partea inferioară, o poliţă pentru vesela mare (lighean, covată etc.) care, fiind de formă răscroită, permite şederea la masă.
4. Spaţiul pentru depozitare este rezolvat şi el diferit, corespunzător cazurilor de mai sus, şi anume:
a) Dulapul suspendat cu 2 uşi (ds) şi cel deschis (dsd), completate cu masa-dulap (md_2 şi md_3);
b) Dulapul înalt şi de mică adîncime (di_2 sau di_3) cu 2 sau 3 uşi.

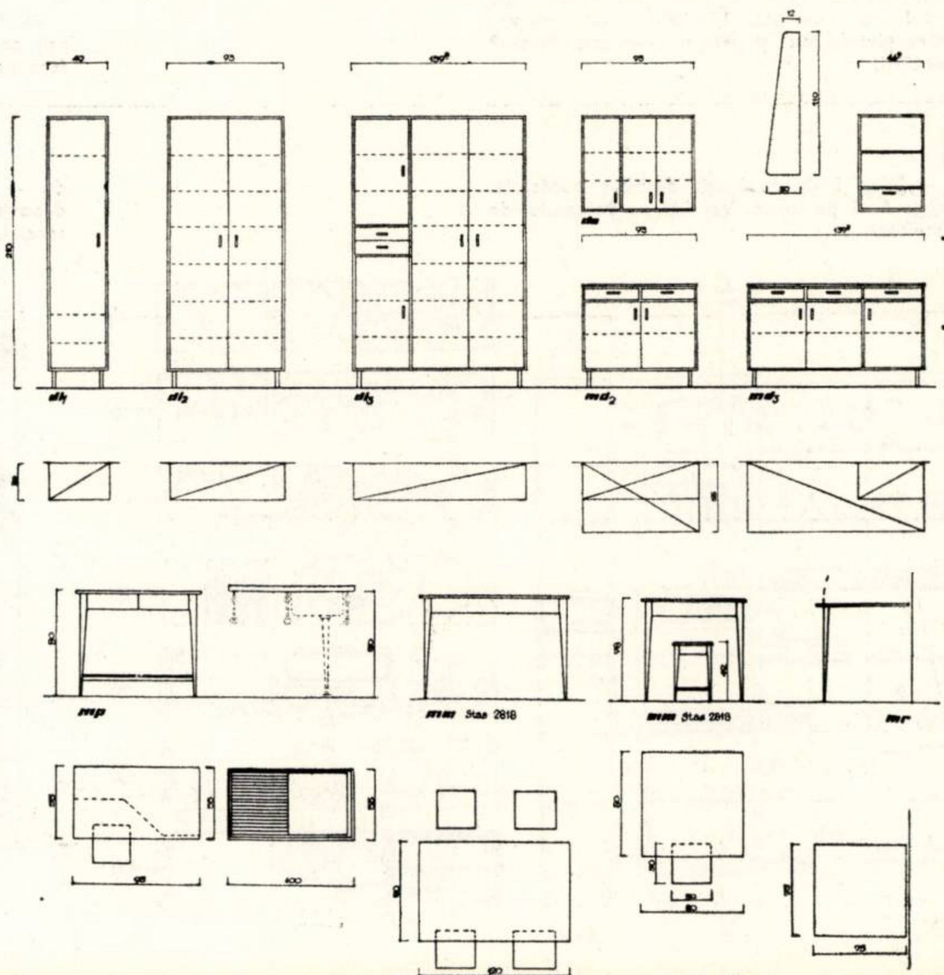
Principiul de bază al prezentului studiu de mobilier a fost prefabricarea completă, evitînd total manopera ebenistului pe şantier. Asamblarea pieselor se face prin simplă juxtapunere.
Pentru determinarea dimensională a diverselor mobile s-a ţinut seama de:
— puterea de conţinut a baremului-veselă, la care s-a adăugat un surplus de 15—20%;
— pierderea minimă admisă la croirea materialului.
În ce priveşte dulapul de gospodărie (di_1) care conţine diverse obiecte de gospodărie (sticle, prafuri de curăţat, fierul şi scîndura de călcat, perii şi mături cu coadă, ustensile pentru curăţatul încălţămintei etc.), menţionăm că locul său este facultativ în bucătărie şi poate chiar lipsi ca element-mobilă, dacă există un alt spaţiu în apartament prevăzut a prelua conţinutul său (debara sau dulap înzidit).

ELEMENTE-MOBILE ASAMBLABILE CONSTITUIND BUCĂTĂRIA TIP

di_1 — dulap înalt cu 1 uşă pentru accesorii de gospodărie;
di_2 — dulap înalt cu 2 uşi pentru veselă de preparat şi servit (cca 6 m poliţă);
di_3 — dulap înalt cu 3 uşi pentru veselă de preparat şi servit (cca 9 m poliţă);
ds — dulap suspendat pentru veselă de servit masa (cu 2,60 m poliţă);
dsd — dulap suspendat deschis cu 2 poliţe şi compartiment pentru pîine;
md_2 — masă-dulap cu 2 uşi şi 2 sertare, pentru ustensile şi veselă de preparare;
md_3 — masă-dulap cu 3 uşi şi 3 sertare, pentru ustensile şi veselă de preparare;
ps — piese susţinătoare pentru cazul nesuspendării de perete.

Notă: Picioarele sînt prevăzute din ţeavă de fier; o variantă prevede execuţia din lemn.

mp — masa de lucru, cu două sertare şi poliţă inferioară, pentru depozitare de veselă mare;
mm — masă de mîncat, 4—6 persoane (stas 2018 — 51);
t — taburet stas 2819-51 (cu derogare pentru cota şezutului, de la 33 la 30, cu scurtarea picioarelor);
mr — masă rabatabilă, pentru 2—3 persoane, fixată de perete, precum şi uscătorul de veselă (tip unic), care se poate monta la dreapta sau la stînga spălătorului;

CÎTEVA EXEMPLE DE ASAMBLARE A MOBILIERULUI CU ŞI FĂRĂ DULAP DE GOSPODĂRIE

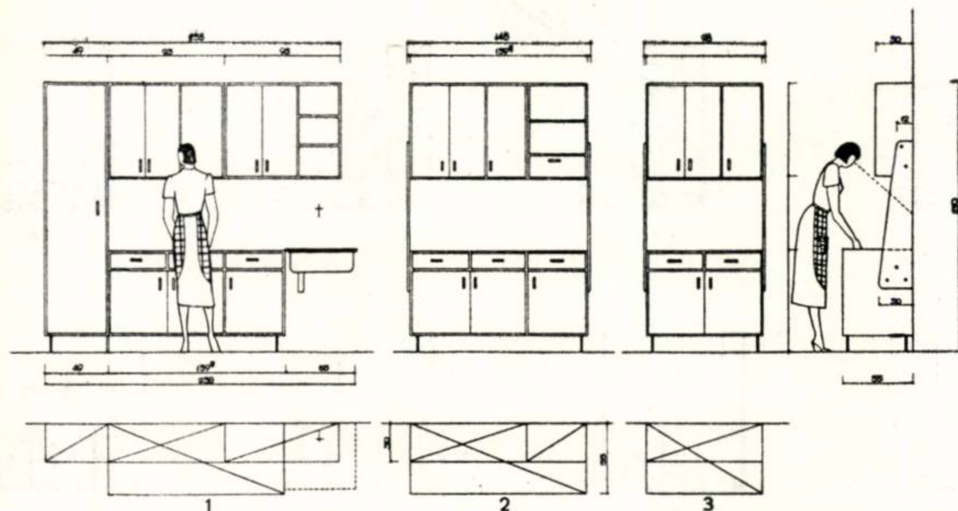
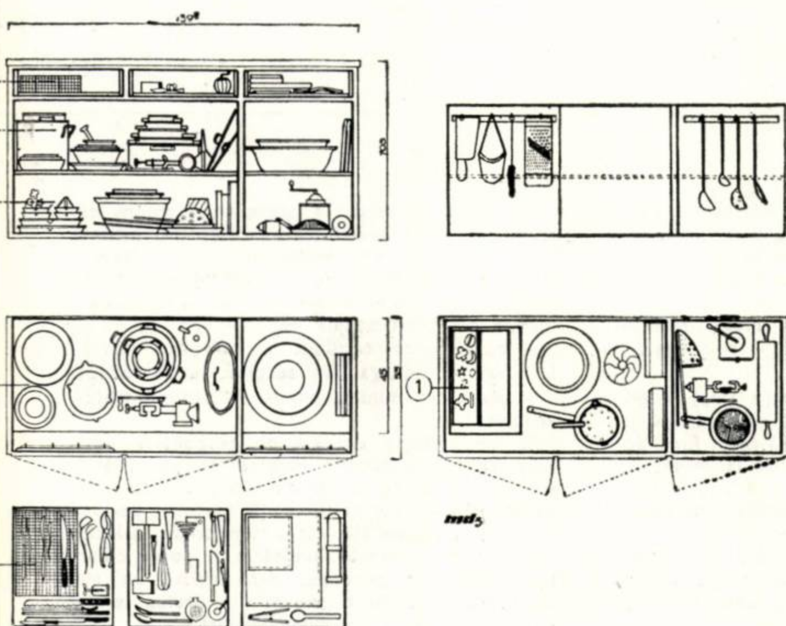

Fig. 1 — Asamblare compusă din md_3 avînd în stînga di_1 şi, suspendat de perete, două ds, din care unul are o uşă suprimată; front = 2,35 m

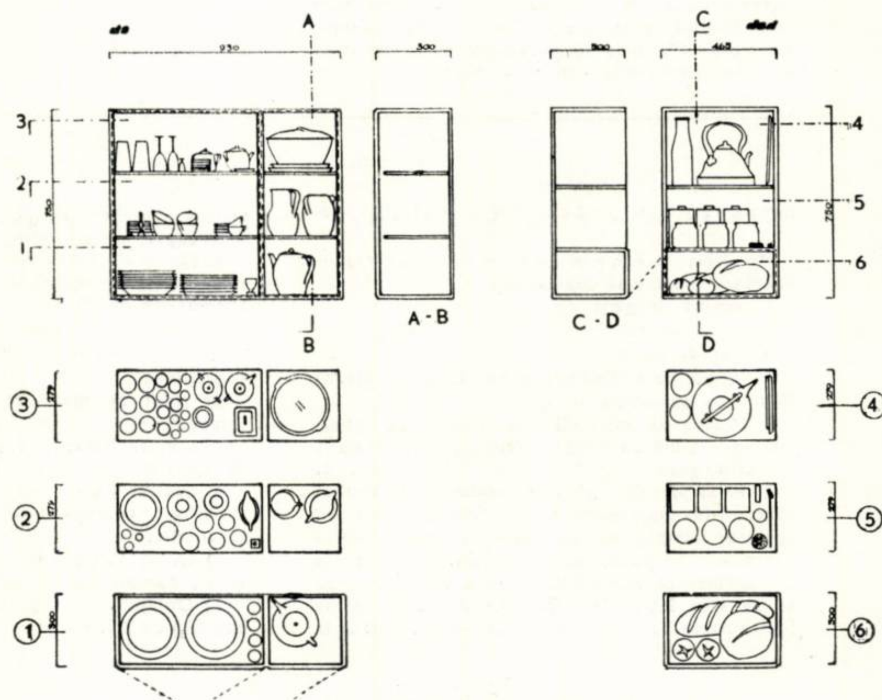
Fig. 2 — Asamblare (fără dulap de gospodărie di_1), pentru bucătăria apartamentului de 4—6 persoane

Fig. 3 — Asamblare (fără dulap de gospodărie di_1) pentru bucătăria apartamentului de 2 persoane.

md_3 — masa-dulap cu 3 uşi.

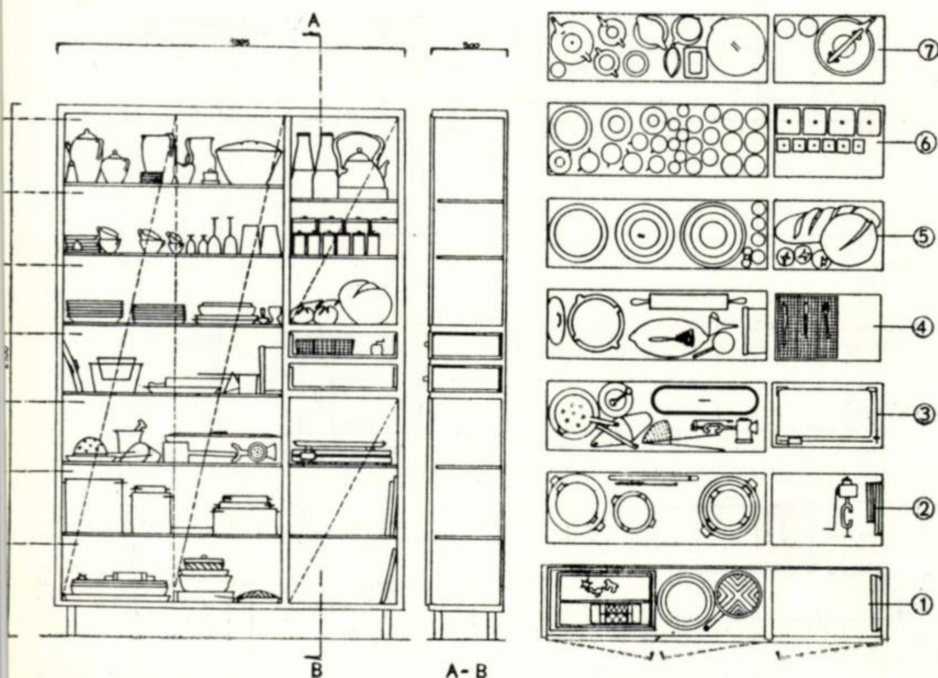
Verificarea volumului de depozitare (poliţe, sertare, uşi) s-a făcut cu piesele principale mari. Spaţiul liber de cca. 15—20% este rezervat pentru piesele mici şi pentru eventuala creştere a dotării.

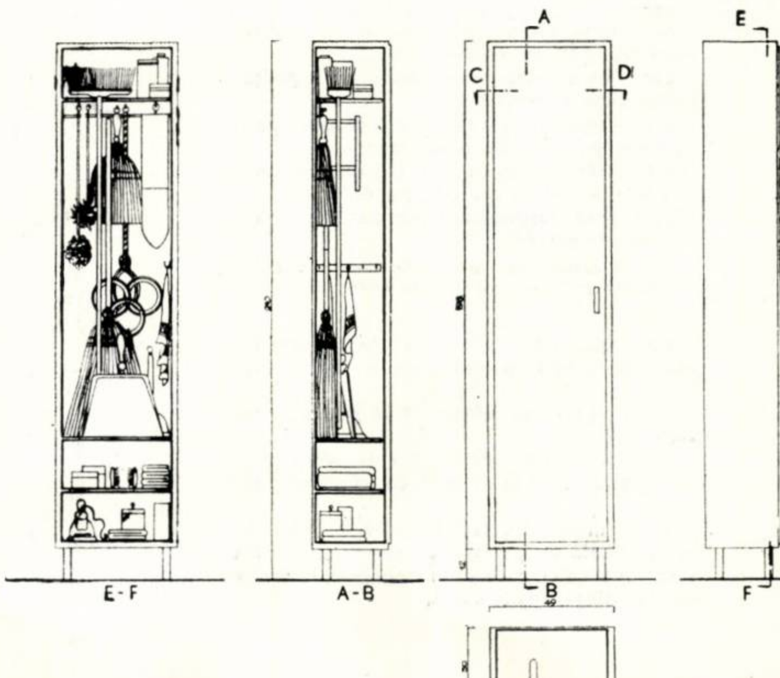
ds — dulap suspendat.

Verificarea volumului de depozitare (poliţe şi uşi) pentru dulapul suspendat cu uşi (ds) şi cel fără uşi (dsd)

di_3 — dulap înalt, cu 3 uşi, destinat bucătăriei pentru 4—6 persoane. Verificarea volumului de depozitare

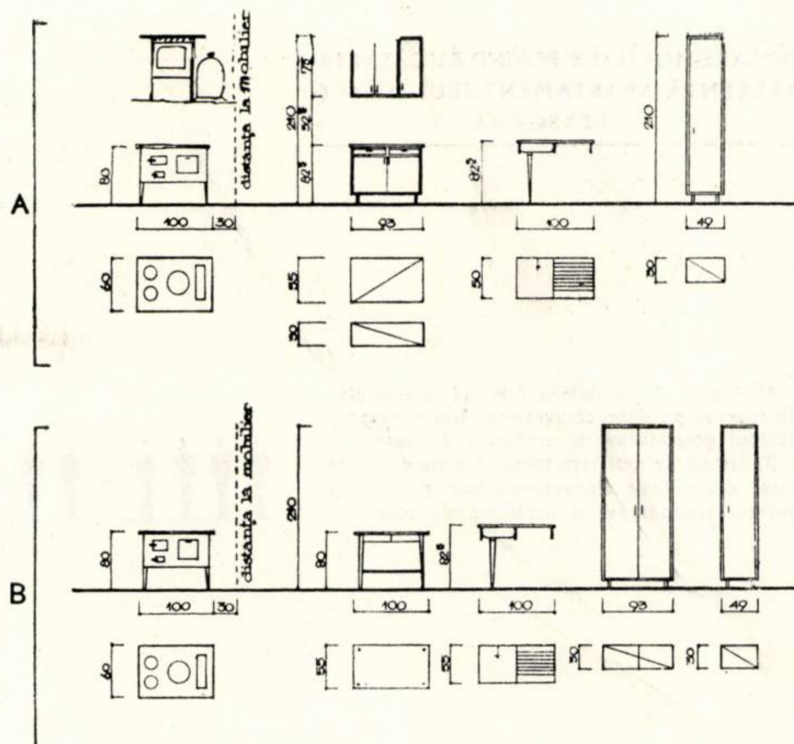
di_1 — dulap înalt, cu o uşă, destinat pentru depozitarea ustensilelor de gospodărie de format special.

STUDIU DE MOBILARE

În desenele ce urmează s-a urmărit expunerea metodică a diverse posibilităţi de mobilare a spaţiului bucătăriei pe o latură, pe două laturi adiacente, pe două laturi opuse şi pe trei laturi, menţionînd la fiecare caz în parte cotele mobilierului şi ale spaţiului aferent.

Pentru obţinerea cotei de construcţie (de roşu) se va adăuga, pe lîngă cota liniară a spaţiului util, finisarea celor doi pereţi interesaţi, la care se mai adaugă 5 cm toleranţă de trasare.

DOTARE-MOBILIER PRIVIND BUCĂTĂRIA AFERENTĂ APARTAMENTULUI DE 2 PERSOANE

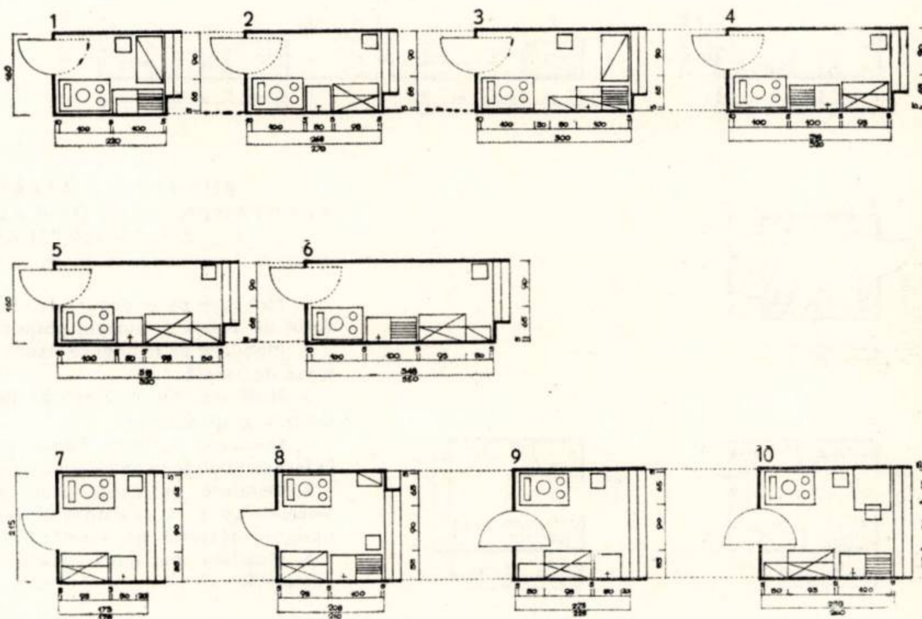

A) Sistem de mobilare folosind masa-dulap, dulapul suspendat, chiuveta-spălător şi eventual dulapul gospodăresc şi uscătorul de veselă.

B) Sistem de mobilare folosind masa de preparare, dulap înalt, chiuvetă-spălător şi eventual dulapul gospodăresc şi uscătorul de veselă.

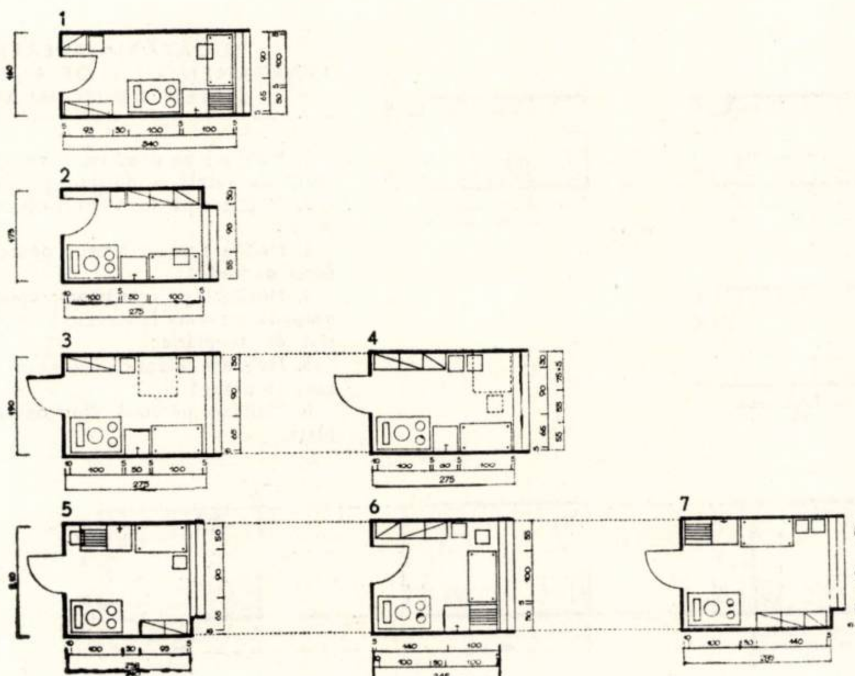
BUCĂTĂRIA AFERENTĂ APARTAMENTULUI DE 2 PERSOANE; SISTEM DE MOBILARE A

1. Mobilare pe două laturi adiacente; md la fereastră impune un tip special de tîmplărie; lipseşte di_1;
2. Mobilare pe o singură latură; lipsesc di_1 şi uscătorul de veselă;
3. Mobilare pe două laturi adiacente; md la fereastră impune un tip special de tîmplărie;
4. Mobilare pe o singură latură; lipseşte di_1;
5. Mobilare pe o singură latură; lipseşte uscătorul de veselă;
6. Mobilare pe o singură latură; dotare completă;
7. Mobilare pe două laturi opuse; lipsesc dulapul de gospodărie di şi uscătorul de veselă;
8. Mobilare pe două laturi opuse;
9. Mobilare pe două laturi opuse; lipseşte uscătorul de veselă;
10. Mobilare pe două laturi opuse; dotarea este completată cu masa rabatabilă de mîncat pentru două persoane.

BUCĂTĂRIA AFERENTĂ APARTAMENTULUI DE 2 PERSOANE; SISTEM DE MOBILARE B

1. Mobilare pe două laturi adiacente; masa aşezată la fereastră impune un tip special de tîmplărie;
2. Mobilare pe două laturi opuse; lipseşte uscătorul de veselă;
3. Mobilare pe două laturi opuse; lipsesc di_1 şi uscătorul de veselă; loc pentru masă rabatabilă;
4. Mobilare pe două laturi opuse; lipseşte uscătorul de veselă; loc pentru masă rabatabilă;
5. Mobilare pe două laturi opuse; lipseşte di_1;
6. Mobilare pe trei laturi; tip special de tîmplărie-fereastră;
7. Mobilare pe două laturi opuse; dotare completă.

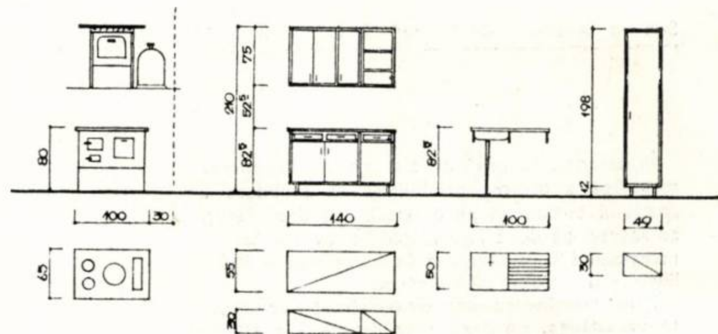

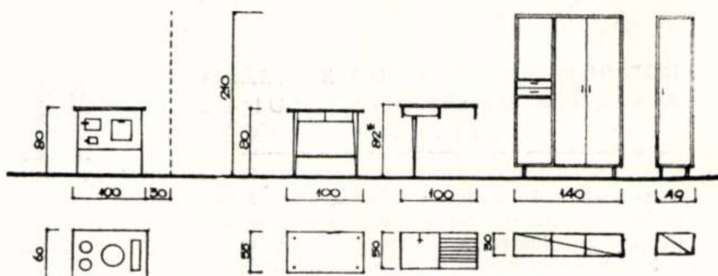
DOTARE-MOBILIER PRIVIND BUCĂTĂRIA AFERENTĂ APARTAMENTULUI DE 4–6 PERSOANE

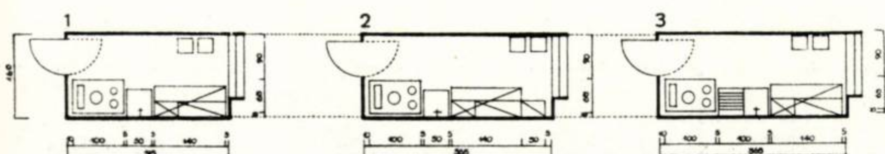
A) Sistem de mobilare folosind masa-dulap, dulapuri suspendate, chiuvetă-spălător și eventual dulapul gospodăresc și uscătorul de veselă.

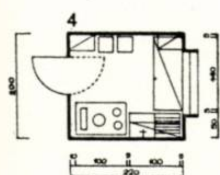
B) Sistem de mobilare folosind masa de preparare, dulap înalt, chiuvetă-spălător și eventual dulapul gospodăresc și uscătorul de veselă.

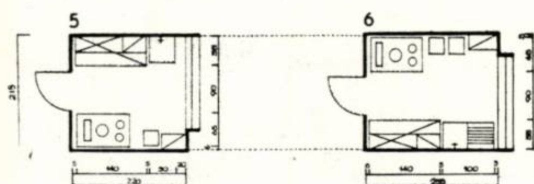

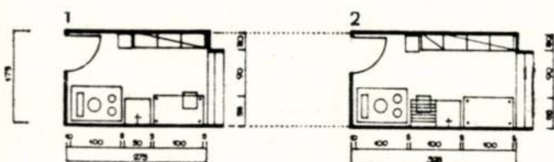

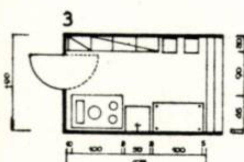

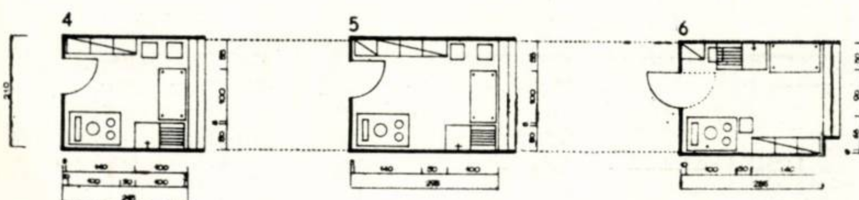

BUCĂTĂRIA AFERENTĂ APARTAMENTULUI DE 4–6 PERSOANE SISTEM DE MOBILARE A

1. Mobilare pe o singură latură; lipsesc uscătorul de veselă și dulapul gospodăresc;
2. Mobilare pe o singură latură; lipsește uscătorul de veselă;
3. Mobilare pe o singură latură; lipsește dulapul gospodăresc;
4. Mobilare pe două laturi adiacente; masa la fereastră dispune de un tip special de tîmplărie;
5. Mobilare pe două laturi opuse; poziția mesei-dulap și a spălătorului este reversibilă; lipsește uscătorul de veselă;
6. Mobilare pe două laturi opuse; dotare completă.

BUCĂTĂRIA AFERENTĂ APARTAMENTULUI DE 4–6 PERSOANE SISTEM DE MOBILARE B

1. Mobilare pe două laturi opuse; lipsesc uscătorul de veselă și dulapul gospodăresc di_1;
2. Mobilare pe două laturi opuse; dotare completă;
3. Mobilare pe două laturi opuse; lipsește uscătorul de veselă;
4. Mobilare pe trei laturi; lipsește dulapul de gospodărie; masa la fereastră impune un tip special de tîmplărie;
5. Mobilare identică cu cazul precedent, la care se adaugă di_1;
6. Mobilare pe două laturi opuse; dotare completă.

Cîteva concluzii ale studiului de față merită a fi reținute, și anume:

I — Rezolvarea temei de « mobilare a bucătăriei » din piese separate și nu din « garnituri » prezintă următoarele avantaje:

1 — ușurează posibilitatea echipării unor bucătării variate ca formă și suprafață;

2 — asigură posibilitatea includerii mobilierului mimim în investiția inițială;

3 — în cazul neînzestrării bucătăriei cu mobilier, locatarul poate să-l dobîndească treptat.

II — Proiectarea de locuințe, sprijinindu-se pe un mobilier tipizat, obține:

1. funcționalitatea asigurată pentru fiecare piesă în parte, precum și a ansamblului;

2. garanția că spațiul proiectat va cuprinde tot echipamentul și mobilierul minim necesar;

3. garanția că fiecare piesă își va găsi locul destinat, pentru buna funcționare a procesului tehnologic al bucătăriei;

4. și, evident, toate avantajele enumerate mai sus, obținute în cadrul unui spațiu construit, judicios redus.

III — Folosind, în prezentul studiu, tehnica și materialele de care dispunem actualmente, piesele de mobilier propuse pot fi imediat comercializate (prin fondul pieței), fie ca obiecte izolate, fie asamblate; de exemplu, masa-dulap cu 2 uși formează prin asamblare (susținere) cu dulapul suspendat, o mobilă de sine stătătoare și completă pentru apartamentul mic, iar masa-dulap cu 3 uși împreună cu dulapul suspendat și cel deschis, un ansamblu complet pentru apartamentul de 4–6 persoane. În ambele cazuri, planul de lucru există, fără a mai fi necesară masa separată.

★

Nu vrem să încheiem prezentarea studiului nostru fără să subliniem din nou substanțialul ajutor pe care-l așteptăm din partea sectorului industriei chimice și al materialelor plastice, pentru realizarea ridicării nivelului tehnic, igienic, estetic și în special economic, privind întregul domeniu al echipamentului necesar locuințelor.

Menționăm cîteva dintre exemplele cu cele mai grabnice posibilități de realizare:

— acoperirea planului de lucru cu un material adecvat, sau impregnarea sa pentru garantarea impermeabilității;

— ușile, sertarele și mînerele rezolvate din material plastic ar contribui la ușurarea întreținerii curățeniei, precum și la realizarea, mai ales prin variația de culoare, a unui aspect mai plăcut;

— ușile prefabricate din material plastic ar putea conține (din turnare și presare) și balamalele necesare, obținîndu-se astfel, nu numai avantaje de ordin tehnic-calitativ, dar și economii de manoperă prin evitarea operației de « păsuire a ușilor » (idem la sertare);

— polițele de material plastic ar prezenta avantaje de igienă și întreținere; diferit colorate, ar contribui și ele la aspectul plastic al mobilei și deci al interiorului locuinței.

Arh. Mihai Enescu

CONGRESUL AL V-lea AL U. I. A.

URBANISMUL CONTEMPORAN

Construcția și reconstrucția orașelor 1945—1957
RAPORT GENERAL (extrase)

Raportor, prof. N. BARANOV
Membru al Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S.

I. CARACTERISTICA GENERALĂ A URBANISMULUI ÎN PERIOADA 1945—1957

De-a lungul secolelor, geniul constructorilor din toate țările, în diferite formații sociale și economice și în condiții naturale diferite, a creat și dezvoltat cu continuitate una dintre ramurile esențiale ale cunoașterii umane: urbanismul.

......

Urbanismul din ultimii 12 ani (1945—1957) posedă o serie de particularități caracteristice.

Distrugerile necunoscute încă în istoria omenirii — cauzate de cel de-al doilea război mondial și de războaiele agresive din Coreea, Vietnam și Egipt — au provocat necesitatea de a realiza cu cea mai mare urgență lucrări colosale de reconstrucție.

Aceste lucrări au determinat prima particularitate caracteristică a urbanismului de după război.

......

În decursul acestor ani, dezvoltarea industriei și construcția de noi întreprinderi industriale în numeroase țări au fost cauza unei rapide creșteri a populației urbane...

Construcția industrială pe scară mare, care a determinat o importantă creștere a populației urbane și necesitatea unei dezvoltări a orașelor vechi și construirea a numeroase orașe noi, este a doua particularitate a urbanismului modern.

În perioada de după război a sporit excedentul natural al populației.

Creșterea populației urbane, generată de dezvoltarea industriei și de excedentul natural, împreună cu enormele distrugeri cauzate de război și cu un program de construcții insuficient au cauzat o nevoie stringentă de locuințe. Astfel construcția de locuințe a devenit una dintre problemele cele mai importante ale urbanismului în ultimii 10—12 ani.

......

Practica urbanistică mondială de după război a repurtat o serie de importante succese în diferite țări, în domeniul sistematizării regionale, în căutarea de soluții pentru problemele privind limitarea creșterii marilor orașe și construirea de orașe satelite.

......

Cele mai mari succese au fost înregistrate în domeniul sistematizării cartierelor de locuințe și în cel al elementului de bază al zonelor rezidențiale ale orașelor — unitatea de vecinătate.

...Unul dintre obstacolele fundamentale de care se lovește dezvoltarea urbanismului este dreptul de proprietate privată asupra solului.

Cu toate că legislația din anumite țări permite alinierea terenurilor în scopuri urbanistice, procesul de apreciere a valorii terenurilor expropriate și compensațiile care trebuie plătite este foarte complicat și de lungă durată.

......

...Proprietarul particular este obstacolul cel mai serios în calea realizării planurilor de sistematizare a orașelor.

O a doua dificultate pe care o întîlnește urbanismul în aceleași țări este lipsa unei planificări și a studiilor științifice auprа expansiunii orașelor, bazate pe satisfacerea necesităților populației în viitor.

Acești factori duc la dezvoltarea necontrolată a orașelor și sînt numeroși urbaniștii care, împotriva voinței lor, se conformează cerințelor proprietarilor, acționînd împotriva exigențelor urbanismului modern... Absența proprietății particulare asupra terenului și existența unei planificări naționale permit dezvoltarea cu succes a urbanismului, în timp ce proprietatea particulară asupra terenului, lipsa unei previziuni de perspectivă și a posibilității de a o realiza, determină dezvoltarea, sistematizarea și construirea spontană a orașelor.

......

În numeroase țări lipsesc organele naționale centrale de urbanism pentru sistematizarea orașelor, ca și secțiunile sau serviciile locale pentru probleme de urbanism, și arhitecți șefi de orașe.

......

*

Trecînd la lipsurile activității creatoare care frînează progresul urbanismului, menționăm următoarele:

În U.R.S.S., pînă în 1954, drumul greșit luat de arhitectură și o falsă interpretare în preluarea moștenirii trecutului au avut repercusiuni asupra modului de rezolvare a problemelor fundamentale ale urbanismului. Aspectele spectaculoase exterioare ale arhitecturii, grija unilaterală față de problemele de estetică și de siluetă ale orașului, grija de a crea străzi și piețe cu caracter spectaculos, locuințele și edificiile publice monumentale au fost foarte la preț. Aceasta a îndepărtat atenția urbaniștilor, și înainte de toate a arhitecților, de la problemele care se referă la tehnica construcției, de la problemele referitoare la progresul științific și tehnic modern, de la problemele economicității și prin urmare de la grija de a folosi rațional fondurile publice și de la grija pentru a crea condiții de viață comode și moderne pentru populație.

«O boală» — nu mai puțin serioasă și foarte răspîndită printre arhitecții țărilor Europei occidentale și Americii — este înregistrarea pur formală sau ignorarea diverselor aspecte ale conținutului urbanismului, cu alte cuvinte o subestimare a problemelor funcționale și estetice, sanitare și tehnice ale urbanismului, precum și a condițiilor sociale, climatice și naturale locale.

În general, diferitele defecte sînt mascate de noțiunile «arhitecturii universale», care, după cît se pare, pot fi identice în diferite țări și continente în urma progreselor tehnice realizate în domeniul construcțiilor. Subestimînd sau făcîndu-se că ignorează unele aspecte importante ale urbanismului, se ajunge la crearea unei priorități artificiale pentru unul dintre aceste aspecte, fie funcțional, fie estetic. De aceea, există noțiunile de «constructivism» și de «formalism».

Cu toate că la prima vedere poate să ne pară curios, dar la rădăcina acestei «boli» de care este vorba, tot astfel ca în primul caz pomenit mai sus, se va găsi o falsă interpretare a arhitecturii... Atît boala «arhaismului», cît și cea a «constructivismului» sau a «formalismului» sînt determinate de o interpretare unilaterală a esenței însăși a arhitecturii.

......

II. PRINCIPALELE PROBLEME ALE URBANISMULUI MODERN ȘI CĂILE PENTRU A LE SOLUȚIONA
DEZVOLTAREA ȘI RECONSTRUCȚIA ORAȘELOR VECHI. CONSTRUCȚIA ORAȘELOR NOI

Planurile urbanistice au fost și sînt elaborate în conformitate cu dezvoltarea forțelor de producție și a raporturilor de producție din cadrul societății.

Activitatea urbaniștilor a fost totdeauna definită și subordonată necesităților politice. Ea a reflectat și reflectă regimul social, nivelul dezvoltării științei și tehnicii, forța industrială și economică a fiecărei țări de pe glob.

....

Bineînțeles că pentru țările foarte dezvoltate, ca Anglia, Franța, Cehoslovacia, Olanda, în care o rețea densă de orașe bazată pe utilizarea integrală a resurselor naturale și pe un comerț intens, s-a format de multă vreme, nevoia de a se crea orașe noi este limitată și nu ia naștere decît în condiții speciale. Astfel, de exemplu în Anglia, pentru a limita creșterea orașelor mari și pentru a reduce cifra populației acestora, s-a elaborat în 1956 o lege specială privind construcția a 8 orașe satelite ale Londrei...

În majoritatea țărilor din lume însă, problema construcției de noi orașe este de foarte mare actualitate.

În U.R.S.S., între anii 1926—1956, au fost construite 564 de orașe noi, dintre care o mare parte numără astăzi sute de mii de locuitori (Magnitogorsk, Komsomols pe Amur, Zaporoje, Noryls , Stalinabad etc.).

Nașterea și creșterea rapidă a noilor orașe au luat o și mai mare dezvoltare în perioada de după război.

CONSTRUCȚIA PE BAZĂ DE PLAN ȘI PREVEDERI DE DEZVOLTARE A ORAȘELOR PENTRU O PERIOADĂ MAI ÎNDELUNGATĂ

Lunga durată în care se construiesc orașele, clădirile lor și echipamentul lor urban, complex... pune pe primul plan necesitatea urgentă de a asigura aglomerațiilor urbane o dezvoltare conformă cu un plan stabilit, avînd la bază toate prevederile de extensie într-o perioadă îndelungată de timp.

Importanța specială a acestei teze este confirmată de modul de dezvoltare a orașului New York. Terenurile libere de la marginea acestui oraș gigant... au fost folosite în special de asociațiile de constructori pentru amplasarea imobilelor de locuit pe terenuri izolate și disparate, achiziționarea acestora făcîndu-se avantajos. Folosirea terenului s-a făcut în mod necontrolat, fără un plan general de sistematizare, adesea fără să fie înzestrate cu elementele de deservire culturală și socială indispensabile (școli, spitale, cinematografe, magazine etc.) ... Această situație a creat enorme dificultăți, cerînd adoptarea unor măsuri importante neprevăzute, ca trasarea autostrăzilor și construirea de rețele diverse pe aceste teritorii.

......

Iată de ce acţiunea de reconstrucţie a oraşelor sinistrate, lichidarea lipsei de locuinţe, transformarea largă şi radicală a vechilor oraşe şi construcţia oraşelor noi trebuie realizată, nu numai în funcţie de necesităţile actuale, ci ţinîndu-se seama şi de perspectivele posibile ale progresului social, ştiinţific şi tehnic.

Previziunea ştiinţifică trebuie să devină parte organică integrantă din teoria şi practica urbanismului.

......

Problemele considerate sînt: nivelul serviciilor publice, condiţionat de dezvoltarea forţelor de producţie şi de regimul social al ţării, popularea şi creşterea oraşelor, circulaţia urbană şi traficul, asanarea oraşelor existente şi nivelul sanitar ce trebuie asigurat noilor oraşe (echipament divers şi înverzire), industrializarea construcţiilor şi principiile economice ale urbanismului şi, în sfîrşit, estetica arhitecturală a oraşelor moderne.

NIVELUL SERVICIILOR PUBLICE, URBANISMUL ŞI ÎMBUNĂTĂŢIREA CONDIŢIILOR DE VIAŢĂ A POPULAŢIEI

Este un adevăr cunoscut că amplasarea, sistematizarea şi echiparea complexă a oraşelor şi înainte de toate calităţile lor sanitare şi igienice determină în cea mai mare măsură gradul de confort şi durata de viaţă a marii mase a locuitorilor.

Se ştie de asemenea că condiţiile de muncă şi de odihnă, nivelul general al deservirii publice depind direct de sistemul social, de posibilităţile tehnice şi economice ale forţelor productive din ţară... Inegalitatea în raporturile de producţie dintre membrii societăţii a adus şi aduce o inegalitate şi în domeniul urbanismului.

......

În sistematizarea oraşelor, nivelul de confort al vieţii populaţiei este exprimat de interdependenţa principiilor care stau la baza soluţiilor adoptate pentru zonele de locuit şi cele industriale, de scara spaţiilor verzi, de reţeaua de echipament urban menit să deservească masa cea mai importantă a populaţiei (edificiile social-culturale, de învăţămînt, de sănătate, lucrările sanitare şi lucrările municipale).

......

Practica modernă a urbanismului dovedeşte că structura funcţională nouă folosită pentru un oraş este cea mai raţională şi mai favorabilă din punct de vedere al sănătăţii publice, atunci cînd industriile nocive sînt amplasate în zone speciale separate de zona de locuit prin benzi obligatorii de izolare sanitară, atunci cînd reţeaua stradală este judicios trasată şi circulaţia bine organizată, atunci cînd întregul teritoriu al oraşului şi mai ales cartierele de locuit sînt amenajate cu verdeaţă în aşa fel încît spaţiile verzi să formeze un sistem ramificat unic grefat pe parcurile împădurite din împrejurimi, atunci cînd o reţea largă de edificii culturale, de sănătate publică, de î văţămînt, de comerţ, de deservire a populaţiei şi altele sînt bine legate şi realizate în planul oraşului şi, în sfîrşit, atunci cînd diversele reţele, în întreaga lor complexitate, au un înalt nivel tehnic.

......

Experienţa în domeniul urbanismului din Anglia, Franţa, Suedia, Polonia, U.R.S.S. şi alte ţări arată că se poate crea un sistem raţional de deservire culturală şi socială prin gruparea funcţională a unui oarecare număr de ansambluri de locuinţe în unităţi de vecinătate.

Al doilea eşalon de grupare, de asemenea tot în scopul unei cît mai bune deserviri a populaţiei, poate fi cartierul de locuit al oraşului, constituit dintr-un oarecare număr de unităţi de vecinătate.

Este raţional să se creeze în fiecare cartier de locuit un centru public în care să fie amplasate cinematografe şi cluburi, clădiri de cultură şi educaţie (biblioteci, săli de lectură, parcuri de cultură şi odihnă la scara cartierului), clădiri administrative (servicii municipale şi urbane), centre comerciale etc.

În sfîrşit, al treilea eşalon de deservire culturală, educativă şi administrativă a populaţiei este constituit de centrul civic al oraşului, cuprinzînd, în general, clădirile administraţiei orăşeneşti, stabilimente comerciale, centre culturale şi de educaţie: teatre, muzee, săli de concert, mari grădini publice şi parcuri.

......

Experienţa contemporană în domeniul urbanismului demonstrează convingător că modul cel mai eficace de a ridica co fortul populaţiei este de a reglementa creşterea oraşelor în limitele unor dimensiuni optime, de a limita cifra populaţiei oraşelor mari şi de a proceda la descentralizarea lor, de a crea o circulaţie orăşenească comodă, de a proceda astfel încît să nu se piardă un timp preţios cu deplasările la locul de muncă.

......

...Industrializarea şi aspectele economice ale urbanismului sînt strîns legate de soluţionarea problemelor de îmbunătăţire a nivelului de trai....... un înalt nivel de confort orăşenesc este determinat, nu numai de satisfacerea necesităţilor materiale, ci şi de a celor estetice ale omului, cu alte cuvinte prin crearea unor opere de arhitectură orăşenească capabile să lase o puternică impresie.

......

În etapa actuală, evoluţia urbanismului este de neconceput fără o fundamentare ştiinţifică a acesteia. Academia de ştiinţă şi alte organizaţii ştiinţifice trebuie să asigure o bază stabilă care să permită elaborarea prevederilor asupra creşterii oraşelor pentru o largă perspectivă de viitor.

......

POPULAREA ŞI CREŞTEREA ORAŞULUI

Din numeroase motive, oraşele moderne au atins dimensiuni importante şi multe oraşe, odinioară mici, sînt într-o creştere rapidă.

......

Datorită faptului că costul total al construcţiilor marilor oraşe, ţinînd seama de dezvoltarea lor progresivă, nu este în general determinat şi că nu se consideră necesar şi raţional de a se construi decît anumite elemente ale oraşelor gigantice, acestea, cînd nu au nici un plan stabilit şi nu există nici o altă reglementare, continuă să se dezvolte intens ca urmare a combinaţiilor spontane ale multiplelor interese particulare.

Viaţa populaţiei se înrăutăţeşte în măsura în care oraşele cresc, iar costul construcţiilor şi al exploatării serviciilor municipale sporeşte. Totodată, cu tot acest paradox flagrant, în locul unei distribuiri logice a populaţiei, în raport cu repartiţia resurselor naturale şi energetice, populaţia a numeroase oraşe a crescut în secolul al XX-lea pînă la a atinge cifre monstruoase.

......

Nu am atins toate aspectele problemei populării şi ale dezvoltării oraşelor însă documentele citate pot confirma că această problemă este una dintre problemele cheie ale urbanismului mondial.

......

REPARTIZAREA INDUSTRIILOR — FACTOR CARE STĂ LA BAZA POPULĂRII TERITORIILOR

Planificarea pe scară naţională a factorilor care determină crearea oraşelor permite realizarea unei extinderi necesare vechilor oraşe şi a celor noi.

Mijlocul principal pentru oprirea creşterii oraşelor şi pentru reducerea populaţiei marilor oraşe este distribuirea industriilor în oraşele mijlocii şi mici care prezintă condiţii favorabile pentru dezvoltarea lor.

....

Numărul şi dimensiunea aglomerărilor, forma lor compactă sau dispersată sînt determinate de intensitatea traficului urban şi extraurban şi, invers, prezenţa unei reţele de căi ferate sau a şoselelor, existenţa diferitelor mijloace de transport influenţează alegerea mijloacelor de populare, dimensiunile generale şi structura aglomeraţiei.

Această interdependenţă poate fi dezvăluită în toată complexitatea ei şi în variante diferite, studiată şi coordonată eficient pe baza planurilor de sistematizare regională.

Rolul important pe care îl joacă planurile regionale în economia naţională a fost dovedit convingător de experienţa urbaniştilor englezi, olandezi, germani, polonezi, cehoslovaci, sovietici şi alţii.

....

Trebuie să ne străduim ca aceste planuri să fie aplicate peste tot sau cel puţin în părţile cele mai importante şi cele mai cunoscute şi într-un viitor apropiat în ţările mici şi progresiv în cele mari (începînd cu regiunile industriale şi agricole cele mai importante), ca aceste planuri regionale să fie legate organic de planificarea naţională de perspectivă (în ţările unde aceasta există), din care acestea trebuie să facă parte integrantă; ca aceste planuri (scheme) regionale să fie aprobate de organele de guvernămînt, dîndu-li-se putere de lege şi devenind obligatorii.

REGLEMENTAREA CREŞTERII ORAŞELOR; DIMENSIUNILE OPTIME ALE UNUI ORAŞ

Cercetările teoretice şi experienţa acumulată în domeniul construcţiei şi exploatării oraşelor arată că dimensiunile optime ale unui oraş sînt definite de o cifră de populaţie de 80 000—100 000 de locuitori.

......

Cifra optimă medie a populaţiei are, bineînţeles, un caracter convenţional şi teoretic şi este definită practic de condiţiile concrete locale şi înainte de toate prin factorii determinanţi ai formării oraşelor, cu alte cuvinte de importanţa întreprinderilor industriale (sau a complexelor industriale), ansamblurilor energetice şi a nodurilor de comunicaţie; de resursele teritoriale, adică de dimensiunea terenurilor libere; de condiţiile climatice speciale şi de alţi factori naturali.

......

LIMITAREA CREŞTERII MARILOR ORAŞE ŞI ORAŞELE SATELITE

Experienţa în domeniul urbanismului în U.R.S.S. arată că problema limitării creşterii oraşelor este rezolvată cu succes pe baza stabilizării factorilor aşa-zişi de formare a oraşelor, adică prin interzicerea construirii unor noi întreprinderi industriale, şcoli superioare şi a altor construcţii care determină baza vitală a oraşului.

......

Descentralizarea, prin crearea de oraşe satelite, ajută la limitarea şi micşorarea cifrei populaţiei marilor oraşe.

......

Trebuie să credem că dezvoltarea oraşelor satelite, care duce la limitarea şi descentralizarea marilor oraşe, va trebui concepută ţinînd seama de deplasarea unei părţi a industriei din aceste aglomeraţii.

......

CIRCULAŢIA ORĂŞENEASCĂ ŞI TRAFICUL

......

O dată cu creşterea circulaţiei urbane şi cu sporirea numărului de vehicule se observă o des reştere netă a curbei vitezelor. Aceasta se explică prin faptul că perspectiva dezvoltării mijloacelor de transport orăşenesc n-a fost luată în considerare în planurile urbanistice şi nici astăzi nu este considerată în suficientă măsură.

Apariţia automobilului pe străzile oraşului, la sfîrşitul secolului trecut, nu a primit aprecierea cuvenită în domeniul urbanismului.

......

...Concentrarea unor importante fluxuri de circulaţie pe marile căi urbane este însoţită de concentrarea unui mare număr de pietoni, ceea ce complică circulaţia şi scade siguranţa deplasării pietonilor.

Aceasta are loc pentru că în mijlocul secolului al XX-lea, ca şi acum 100 de ani, parterul caselor care mărgineau arterele importante ale oraşelor este ocupat de prăvălii. În egală măsură se găsesc pe aceste artere mari magazine, cinematografe, clădiri administrative, imobile cu birouri şi alte construcţii publice.

......

Numai trotoarul sau în cel mai bun caz o bandă îngustă de verdeaţă separă aceste clădiri de calea de circulaţie, ceea ce este insuficient pentru a izola locuinţele de zgomotul provocat de trafic, de eşapamentul toxic al maşinilor, de tr pidaţiile provocate de trecerea camioanelor grele.

De aceea, a prevedea corect evoluţia prezentă şi mai ales perspectivele circulaţiei urbane şi ale traficului în momentul reconstrucţiei oraşelor vechi şi al construcţiei oraşelor noi este unul dintre cele mai importante imperative ale urbanismului.

ALEGEREA MIJLOACELOR DE TRANSPORT ÎN COMUN ȘI IMPORTANȚA LOR

Avînd în vedere că însăși esența organizării circulației orășenești este de a asigura securitatea pietonilor și a traficului astfel încît să permită acestuia din urmă să profite de vitezele sale tehnice, rolul transportului în comun trebuie să fie reconsiderat și să se limiteze predominanța mașinilor particulare în interiorul orașului...

......

Printr-o alegere judicioasă a tipurilor de transport în comun orășenești și a unei bune soluționări a schemei de distribuție a teritoriilor și a arterelor de comunicație între ele, organizarea circulației orășenești nu mai prezintă dificultăți în orașele care numără pînă la 250 000 de locuitori. În orașele mai importante, cu o structură de bază a planului director adecvată, problemele circulației urbane pot fi de asemenea rezolvate în mod fericit.

......

Urbaniștii din R.F.G. consideră că transportul în comun este indispensabil pentru orașele care depășesc 20 000 de locuitori și că soluționarea sa cea mai rentabilă este cu autobuze pentru o populație pînă la 20 000 de locuitori. Pentru orașele între 200 000 și 800 000 de locuitori, tramvaiul trebuie să devină mijloc de transport principal, în timp ce pentru orașele cu peste 800 000 de locuitori, metroul devine indispensabil.

......

PROCEDEE NOI PENTRU AMENAJAREA ARTERELOR

Viața cere noi procedee de organizare a arterelor și a străzilor.

Traseul rețelei stradale trebuie, înainte de toate, să asigure o circulație comodă. Experiența urbanistică arată că viteza de circulație a automobilelor, autobuzelor, troleibuzelor, tramvaielor, poate fi sensibil mărită prin separarea netă a fluxurilor respective, cu alte cuvinte prin separarea fluxurilor de trafic de fluxul pietonilor. În marile orașe a sosit momentul de a se construi autostrăzi rapide fără încrucișări la același nivel, izolate sigur de pietoni și de amplasamentele de locuințe. Relieful terenului, ca și amenajările de verdeață, pot contribui la rezolvarea acestei probleme. După părerea raportorilor, va trebui să se evite situarea de-a lungul arterelor... a clădirilor care atrag un mare număr de pietoni și vehicule.

......

Străzile și piețele principale trebuie prevăzute în apropierea căilor de comunicație și a parcajelor, în așa fel încît fluxurile de trafic să le înconjure, ele rămînînd rezervate înainte de toate pietonilor și fiind încadrate cu verdeață.

......

PARCAJE

......

Se consideră de obicei că studiul și realizarea unei piețe, artere și străzi largi sînt suficiente pentru a se asigura staționarea vehiculelor. Această părere este greșită, căci prevederea staționării vehiculelor de-a lungul căilor de circulație nu rezolvă problema parcajului, diminuează capacitatea de trafic a arterelor și necesită și cheltuieli mari pentru realizarea lor.

Este mult mai bine să se construiască căi de circulație cu partea carosabilă mult mai îngustă și să se creeze în același timp o rețea bine distribuită de piețe speciale pentru staționarea vehiculelor. Sistemul de parcaj trebuie să devină o parte inerentă și organică a planurilor de sistematizare a orașelor.

INDUSTRIALIZAREA CONSTRUCȚIILOR ȘI ASPECTELE ECONOMICE ALE URBANISMULUI

...Scopul industrializării este de a transforma șantierul în aria de asamblare a elementelor și părților de construcții produse în uzină...

......

Unul dintre mijloacele cele mai importante pentru reducerea costului în realizările urbanistice este industrializarea acestora, folosirea metodelor progresiste pentru amplasament și sistematizare, alegerea judicioasă și folosirea rațională a terenurilor care vor servi pentru amplasarea noilor construcții.

DISTRIBUIREA INDUSTRIEI DE CONSTRUCȚIE

......

Este avantajos ca instalațiile industriei de construcție și bazele importante ale întreprinderilor constructoare să fie repartizate în zonele de construcție concentrate în apropierea terenurilor unde vor fi realizate primele etape și etapele ulterioare ale lucrărilor. O asemenea măsură poate să reducă foarte mult parcursul de transport al elementelor de construcție și să reducă costul lucrărilor.

AMENAJĂRI, METODE DE CONSTRUCȚIE ȘI STUDII URMĂRIND UN ȚEL BINE DETERMINAT

......

Organizarea modernă a șantierelor cere înainte de toate determinarea infrastructurii, adică stabilirea fundațiilor și rețelelor, construcția străzilor, sistematizarea verticală și amenajarea plantațiilor.

......

Aceasta arată foarte bine cît este de important ca în proiectele de sistematizare să se țină seama de problemele organizării șantierului.

Concentrarea construcțiilor implicînd posibilitățile de realizare complexă a unor întregi cartiere orășenești, modifică în mod considerabil etapele de realizare a planurilor de sistematizare urbană. Se creează astfel posibilități reale pentru realizarea unor compoziții arhitecturale închegate, care determină calitățile estetice ale așezărilor urbane.

......

Folosirea în masă a proiectelor tip arată că baza activității creatoare a arhitecților trece, în aceste condiții, din domeniul studiului de proiecte individuale în domeniul urbanismului.

UTILIZAREA RAȚIONALĂ A TERITORIULUI

......

Cele mai mari posibilități pentru reducerea cheltuielilor în bani și materiale rezidă în alegerea judicioasă a teritoriului pentru construcția orașelor noi și extinderea orașelor existente, precum și în utilizarea rațională a teritoriului orășenesc prevăzut în proiect.

CREȘTEREA GREUTĂȚII SPECIFICE A TERITORIULUI DE LOCUIT

......

Din analiza utilizării teritoriului marilor orașe existente reiese că greutatea specifică medie a diferitelor părți componente ale teritoriului urban variază între următoarele limite: teritoriul zonei de locuit 30—50%; teritoriul zonei industriale 10—20%; teritoriul zonei de depozitare 3—5%; teritoriul zonei transportului exterior 5—15%.

Printr-un studiu rațional al teritoriilor industriale, de depozitare și a celorlalte lucrări, printr-o reglementare mai exigentă a terenurilor, e posibilă o reducere de cel puțin 5—10% a dimensiunilor totale ale teritoriilor orășenești și ca urmare o reducere sensibilă a costului general al construcțiilor.

URBANISMUL MODERN ȘI ASPECTELE SALE ARHITECTURALE ȘI ESTETICE

Nu numai necesitățile funcționale și posibilitățile tehnice și economice ale societății, dar și concepția ideologică și estetică despre lume și-au găsit și-și vor găsi expresia materială și interpretarea lor originală în aspectul arhitectural al clădirilor și lucrărilor, în ansambluri și cu atît mai mult în arhitectura orașelor în totalitatea lor.

La fel ca în perioadele anterioare de dezvoltare istorică, astăzi, arhitectura orașelor moderne în piatră și beton, cu marea varietate a noilor materiale și elemente de construcție, în acord cu cadrul natural înconjurător, trebuie să reflecte și să imortalizeze particularitățile strălucitoare ale epocii noastre, epoca marilor transformări revoluționare ale societății, epoca energiei atomice și a cuceririi cosmosului.

......

Problema juxtapunerii edificiilor unor epoci diferite trebuie să fie rezolvată cu respectul scării, cu tact profesional și măiestrie artistică.

Reproducerea vechilor forme arhitecturale și folosirea lor în noile realizări nu poate decît să scadă valoarea adevăratelor monumente de arhitectură.

......

Este adevărat că exigențele restaurărilor, ale protecției monumentelor de arhitectură și ale vieții contemporane a orașelor trebuie armonizate în mod logic, fără ca aceste exigențe să contravină confortului populației. Trebuie să amintim că numeroase ansambluri remarcabile au luat ființă numai pentru că în epoci istorice anterioare, depărtate, oamenii nu considerau vechile edificii și lucrări sau vechile așezări de orașe drept valori arhitecturale și arheologice inviolabile.

Experiența din domeniul urbanismului arată ce imens rol au jucat în creațiile de înaltă calitate arhitecturală și estetică a orașelor, condițiile naturale atunci cînd s-a ținut seama de ele.

Uimitoarea creație arhitecturală a Kremlinului din Moscova a fost concepută în legătură organică cu natura; încîntătoarele panorame ale feericei Veneții răsar din mare, și pînă astăzi geniul grecilor antici, încarnat în ruinele Acropolei din Atena, răsună ca un acord arhitectural maiestuos.

Este foarte puțin probabil că această tradiție urbanistică, atît de importantă și eficace de-a lungul secolelor, să fie uitată. Ea este valoroasă și astăzi și, fără îndoială, utilă urbanismului modern.

O a doua tradiție urbanistică, extrem de importantă, este principiul amplasării pe ansambluri.

Este adevărat că în afara epocii construirii urbane spontane, acest principiu nu a fost întrebuințat decît foarte rar. Dar în condițiile unei evoluții a orașelor după un plan bine stabilit, posibilitatea formării de ansambluri arhitecturale este nelimitată. Aceste ansambluri vor contribui la ridicarea incalculabilă a calităților arhitecturale și estetice ale ansamblurilor urbane.

Mijloacele puternice pentru transmiterea unei expresii artistice ansamblurilor arhitecturale sînt: compoziția siluetei și sinteza între arhitectură, pictura monumentală și sculptură.

......

PRINCIPIILE COMPOZIȚIEI DE ANSAMBLU

......

Arhitectura a fost totdeauna un mijloc de puternică exprimare a intereselor claselor conducătoare și dacă autocrația s-a glorificat prin ansamblurile somptuoase de la Paris sau Petersburg, forța miliardarilor și-a găsit expresia în înghesuiala zgîrie-norilor din New York.

Și dacă în compoziția spațială a ansamblurilor urbane ale trecutului, palatele regale sau catedralele erau acelea care dominau, acum aspectul orașelor capitaliste moderne este dominat de «palatele» de comerț, de bănci și de alte clădiri ale monopolurilor financiare și industriale. În condițiile societății socialiste, în care puterea politică și toate mijloacele materiale au intrat în mîinile poporului, forța ideologică și estetică a arhitecturii și în primul rînd mijloacele compoziției spațiale a ansamblurilor arhitecturale pot fi mult mai bine dezvoltate decît în decursul epocilor anterioare.

......

Aspectul arhitectural al orașelor socialiste nu trebuie să fie tern și impersonal; el trebuie să fie ferm și expresiv. Viața este aceea care pune pe primul plan o asemenea necesitate și o asemenea cerință.

Bineînțeles, arhitectura cartierelor de locuit trebuie să fie lirică, intimă, ținînd seama de activitatea cotidiană a populației și de nevoile ei de destindere, în timp ce ansamblurile arhitecturale din centrele cartierelor și mai ales din orașe trebuie să fie puternice, maiestuoase prin simplitatea lor; ele trebuie să încarneze demnitatea milioanelor de oameni simpli, să reflecte munca lor eroică, marile lor fapte din domeniul progresului social, tehnic și științific.

......

Folosirea masivă a proiectelor tip poate fi încoronată de succes numai prin stabilirea unui acord armonios între numeroasele edificii distribuite în mari compoziții spațiale.

(continuare în pag. 30)

Arh. K. IVANOV

SĂ ÎNVINGEM CONCEPŢIILE ESTETIZANTE, UNILATERALE, DIN ARHITECTURĂ

La Conferinţa unională a constructorilor din decembrie 1954 şi în documentele de partid din 1954 şi 1955 în problemele arhitecturii au fost condamnate cu hotărîre greşelile esenţiale ale practicii noastre de construcţie şi arhitectură şi au fost scoase în evidenţă cauzele acestor greşeli, care constau în mare măsură, în concepţiile teoretice eronate despre arhitectură şi despre sarcinile creaţiei arhitecturale.

S-a arătat că baza acestor concepţii o constituie înţelegerea unilaterală-estetizantă, greşită a arhitecturii, care a dus, în primul rînd, la subaprecierea de către arhitecţi a confortului, a logicii tehnice şi a economicităţii clădirilor proiectate şi în curs de construcţie şi care a constituit un punct de plecare pentru multe alte greşeli comise în activitatea arhitecţilor. Tocmai datorită acestor concepţii estetizante-unilaterale s-a produs şi limitarea — greşită şi dăunătoare în condiţiile noastre — domeniului creaţiei arhitecturale, *în special* la clădiri unicate şi publice, precum şi atitudinea indiferentă a arhitecţilor faţă de proiectarea diferitelor tipuri de construcţii de producţie a clădirilor de locuit şi social-culturale de masă.

A fost supusă unei critici aspre înţelegerea greşită — străină realităţii noastre socialiste — a orientării artistice a arhitecturii, orientare după care noţiunile de « realism » şi « frumuseţe » erau legate obligatoriu de existenţa formelor arhitecturii clasice a trecutului, forme care, transpuse mecanic în condiţiile noastre, deveneau inevitabil false şi butaforice.

Ca rezultat al răspîndirii acestor concepţii eronate s-a produs şi o ruptură între activitatea arhitecţilor şi dezvoltarea tehnicii de construcţie şi a industriei construcţiilor, ceea ce s-a oglindit şi în opunerea arogantă a creaţiei arhitecţilor activităţii constructorilor şi inginerilor proiectanţi.

Majoritatea absolută a arhitecţilor şi oamenilor de ştiinţă din domeniul arhitecturii şi-au însuşit indicaţiile diriguitoare ale partidului şi guvernului în problemele arhitecturii, şi datorită acestui fapt ne aflăm în prezent într-o etapă cu adevărat nouă, progresistă, în dezvoltarea arhitecturii sovietice, nu numai în domeniul directivelor generale şi al concepţiilor teoretice, dar şi în practica largă a uriaşei noastre activităţi de construcţie.

Un mare rol în schimbarea orientării creaţiei arhitecturale au avut şi concursurile de proiecte tip pentru construcţii de locuinţe şi social-culturale de masă, care s-au desfăşurat în ultimii ani. Orientarea general-progresistă a arhitecturii noastre, în noua ei etapă de dezvoltare, este oglindită în mod caracteristic de concursurile pentru proiecte de clădiri şi de construcţii cum sînt pavilionul U.R.S.S. de la Expoziţia Internaţională din Bruxelles, clădirea Expoziţiei permanente de construcţii din Moscova, Palatul Sovietelor, monumentul în cinstea lansării primului satelit artificial al pămîntului.

Inginerii şi arhitecţii sovietici lucrează în strînsă colaborare la introducerea în construcţii a noilor panouri de beton armat cu pereţi subţiri, confecţionate prin metoda vibrolaminării continue. Acesta este viitorul apropiat al construcţiilor noastre, pe drumul soluţionării definitive a problemei locuinţelor în Uniunea Sovietică.

Manifestarea multilaterală a noului în practica sovietică a arhitecturii şi construcţiilor merită o atenţie deosebită şi o clarificare sistematică în presa noastră de arhitectură.

Ar fi însă greşit să considerăm că procesul reconstrucţiei în arhitectură şi construcţie, procesul schimbării principiale a orientării creaţiei arhitecturale ar fi terminat.

În cuvîntarea sa ţinută la Conferinţa unională a constructorilor, la 12 aprilie 1958, N. S. Hruşciov a spus:

« Încă nu toţi arhitecţii au renunţat la folosirea unor ornamente inutile şi scumpe la faţadele clădirilor. Exemple de acest fel sînt încă destule în construcţia de gări, de cluburi şi alte clădiri. Aceasta dovedeşte că reconstrucţia în arhitectură nu este încă terminată. Mulţi înţeleg greşit sarcinile reconstrucţiei şi o privesc doar ca pe o reducere a exagerărilor în arhitectură. Problema constă însă în schimbarea principială a orientării arhitecturii şi această chestiune trebuie dusă pînă la capăt».

Opinia publică din arhitectură, instituţiile diriguitoare şi ştiinţifice, presa de arhitectură şi construcţie, duc o luptă sistematică împotriva orientării greşite a creaţiei arhitecturale, împotriva concepţiilor şi directivelor teoretice învechite.

Un exemplu de asemenea concepţii în arhitectură îl constituie articolul arhitectului S. Kallistratov « Despre însemnătatea creaţiei arhitecturale», publicat în numărul 1/1958 al revistei « Arhitectura U.R.S.S.».

Încercarea unui arhitect practician de a dezbate în presă cele mai generale probleme de teorie a arhitecturii nu poate fi decît salutată. Însă faptul că S. Kallistratov încearcă să reînvie în articolul său unele teze caracteristice ale concepţiilor de mult condamnate asupra rolului şi sarcinilor creaţiei arhitecturale ne obligă să trecem la analiza şi combaterea lor.

Problema principală ridicată în articolul considerat o constituie întrebarea: « Ce e arhitectura ?», problemă esenţială pentru înţelegerea multor altor elemente ale teoriei arhitecturii.

Acestei probleme, căreia în literatura ştiinţifică i se spune într-un alt mod — problema naturii şi specificului arhitecturii — i-a fost consacrată o discuţie de patru zile, care a avut loc în aprilie 1955, cu participarea unui cerc larg de specialişti — arhitecţi, ingineri, filozofi, critici şi istorici de artă etc. În aceste discuţii au fost scoase în evidenţă două puncte de vedere opuse şi două metode diferite de rezolvare a acestei probleme [1].

În cuvîntările majorităţii participanţilor la discuţii a fost criticat cu convingere şi multilateral punctul de vedere asemănător celui conţinut în articolul lui S. Kallistratov, punct de vedere expus de I. L. Maţa, doctor în teoria şi istoria artei, care însă, ca nivel ştiinţific — trebuie să recunoaştem — era mult superior punctului de vedere al lui S. Kallistratov.

Încă în raportul său la cea de a 7-a sesiune a Academiei de arhitectură, din 1947, I. L. Maţa scria: « ... avem în vedere arhitectura ca artă, arhitectura ca unul dintre tipurile de creaţie artistică, deşi complicată de sarcini tehnice şi funcţional-practice. De aici rezultă că teoria arhitecturii se ocupă cu problemele ce iau naştere din sarcini artistice, estetice, prin intermediul cărora arhitectura rezolvă şi sarcinile tehnice şi funcţionale. Tot ceea ce este legat de procesele pur tehnice, economice şi tehnologice ale construcţiei intră în teoria arhitecturii doar în funcţie de importanţa acestor momente în formarea organismului artistic... » [2].

În articolul lui S. Kallistratov, acelaşi motiv — şi anume că « arhitectura este artă », dar se deosebeşte de celelalte arte prin aceea că este *complicată* de diverse cerinţe tehnice şi economice — trece ca un fir roşu şi constituie baza concepţiei sale despre arhitectură.

Răspunzînd la problema « ce este arhitectura ?» S. Kallistratov spune, chiar în primele rînduri ale articolului său: « *Noi vedem* în jurul nostru clădiri de locuit şi industriale, instituţii de învăţămînt, spitale, sanatorii, case de odihnă, teatre, cluburi, grădiniţe de copii, creşe, clădiri comerciale şi alte construcţii, fără de care viaţa societăţii omeneşti contemporane este de neînchipuit» (subliniat K.I.).

Chiar de aici se observă poziţia greşită a autorului în rezolvarea problemei, întrucît el îşi începe răspunsul cu ceea ce « noi vedem » în arhitectură şi nu cu *destinaţia* pe care o au construcţiile arhitecturale în viaţa societăţii omeneşti. S. Kallistratov vede specificul creaţiei arhitectului în cerinţa obligatorie de a « construi frumos », rupînd această calitate a « frumuseţii » de aspectele tehnice şi funcţionale ale construcţiei, opunînd arhitectura « construcţiei tehnice inginereşti ». Acest lucru reiese deosebit de clar din spusele lui « acolo unde nu este frumuseţe nu există arhitectură, ci numai construcţie tehnică inginerească».

În concepţia lui S. Kallistratov, confortul, organizarea raţională a spaţiului interior, rezistenţa şi greutatea mică a elementelor de construcţie, precum şi economia construcţiei, care permit să se asigure nevoile unui mare număr de oameni nu formează încă arhitectura. El afirmă că toate aceste calităţi pot fi obţinute şi fără participarea arhitectului, cu mijloacele ştiinţei şi ale tehnicii; această idee este suficient de clar şi precis exprimată în articolul său, iar numeroasele rezerve nu-l mai pot salva pe autor. Aceasta nu este decît o încercare de a reînvia concepţiile unilaterale estetizante învechite, despre arhitectură, în primul rînd ca artă, şi despre creaţia arhitectului, în primul rînd ca despre o creaţie artistică.

Conferinţa de la Kremlin a constructorilor a condamnat înţelegerea estetizantă-unilaterală a arhitecturii, care a dus la denaturarea orientării practicii noastre de arhitectură din anii precedenţi. În ştiinţa arhitecturii şi în cercurile largi de arhitecţi se încetăţeneşte destul de ferm înţelegerea materialistă-multilaterală a arhitecturii, *ca unitatea dintre cultura materială şi artă*, în opoziţie cu punctul de vedere răspîndit înainte, idealist-unilateral, prin filozofia sa şi care pornea de la « teoria vederii » a lui Wölflin şi considera arhitectura « *numai ca artă* ».

Esenţa înţelegerii materialiste-multilaterale a arhitecturii, în accepţia cea mai restrînsă, constă în aceea că drept bază pentru determinarea naturii şi specificului ei nu se ia aspectul exterior, nu se ia ceea ce « noi vedem », ci destinaţia socială principală a construcţiilor arhitecturale (industriale, de locuit şi publice) în *procesele de muncă, de trai şi culturale* deservite de ele.

S-ar putea părea că în articolul « Despre însemnătatea creaţiei arhitecturale» există idei pozitive despre lupta împotriva înfrumuseţării mecanice şi a exagerărilor în arhitectură, despre lupta pentru o adevărată frumuseţe etc., întrucît autorul scrie despre acestea referindu-se chiar la conferinţa de la Kremlin din 1954. În realitate însă, cu o înţelegere unilaterală despre arhitectură *nu se pot soluţiona just problemele artistice ale arhitecturii*, nici chiar în cazul cînd în formularea lor sînt puse în primul rînd sarcinile materiale şi tehnice, iar nu cele artistice. Acest lucru apare deosebit de clar în articolul lui S. Kallistratov, din următoarele:

« Sarcina arhitectului constă tocmai în aceea că, ţinînd seama de condiţiile vieţii, precum şi de tehnica modernă şi proiectînd în primul rînd locuinţa, să asigure în ea confortul, iar *apoi să se gîndească la faţadă*» (subliniat K.I.).

Articol tradus din revista « Arhitectura U.R.S.S.» nr. 10—1958.

[1] Materialele acestei discuţii au fost publicate în culegerea «Probleme de teorie a arhitecturii» nr. 2, Gostroizdat, 1957, Moscova.

[2] «Principalele probleme de arhitectură ale planului cincinal de lucrări şi cercetări ştiinţifice» — Editura Academiei de arhitectură a U.R.S.S., Moscova, 1947, p. 61.

Oricine este familiarizat cu creația arhitecturală știe că această « recomandare » — ca la început să se soluționeze toate sarcinile funcționale și tehnice, « iar apoi să se gîndească la fațadă » — include în ea « metoda » caracteristică a înfrumusețării cu orice preț și a eclectismului, metodă care a fost răspîndită în creația multora dintre arhitecții noștri.

Nu e întîmplător faptul că înțelegerea estetizantă-unilaterală a arhitecturii s-a manifestat negativ, nu numai în faptul că a devenit un obstacol în soluționarea principalelor sarcini materiale ale arhitecturii și în dezvoltarea industrializării construcțiilor, dar și în aceea că a dus într-un punct mort soluționarea problemelor artistice ale arhitecturii, a dus la exagerări decorative, la înfrumusețare butaforică, care nu are nimic comun cu adevărata frumusețe în arhitectură și, cu atît mai puțin, nimic comun cu principiile fundamentale și idealurile estetice ale realismului socialist în arhitectură.

Nu se poate trece cu vederea faptul că tocmai pe baza înțelegerii estetizante-unilaterale a arhitecturii au căpătat o largă răspîndire acele considerații elementare agramate despre arhitectură, care se mai pot auzi uneori chiar și din gura unor arhitecți practicieni de înaltă calificare, care, de exemplu, la analizarea unui proiect oarecare, spun: « Planul este soluționat — să zicem — bine, secțiunile dovedesc o rațională soluționare tehnică și spațială, indicii economici sînt de asemenea acceptabili, însă « arhitectura » nu e prea reușită. »

Ca și cum planul, soluția spațială și indicii tehnico-economici nu ar fi arhitectură. Prin astfel de formulări « nevinovate » și întîmplătoare, în esență agramate, se dăunează enorm instaurării unei atitudini juste față de arhitectură și față de activitatea arhitectului. Prin acestea se afirmă încă o dată concepțiile greșite și dăunătoare despre profesia arhitectului ca despre « un specialist în fațade », ca despre un specialist « de aplicare a frumuseții » la clădirile în construcție.

A doua problemă esențială, de mare importanță științifică și practică, este problema atitudinii față de construcțiile care nu posedă o calitate artistică ce ne-ar permite să le trecem în rîndul operelor de artă. Pentru concepțiile estetizante-unilaterale, care consideră arhitectura doar ca artă, aceste construcții — după cum se știe — nu constituie arhitectură și sînt denumite « simplă construcție ». Toate construcțiile de acest fel (de locuit, care deservesc mase largi populare, clădiri de producție etc.) nu intră, din acest punct de vedere, în istoria arhitecturii, nu sînt incluse în domeniul obiectului teoriei arhitecturii și sînt eliminate din numărul operelor care sînt « adevărată arhitectură ». Se încearcă așadar, fundamentarea acestor concepții în conformitate cu interpretarea problemei despre originea arhitecturii în condițiile orînduirii comunei primitive.

Încă de la al doilea paragraf al articolului său, S. Kallistratov scrie: « Se știe că arhitectura există pe pămînt de foarte mult timp. Apariția ei este uneori atribuită vremurilor cînd omul primitiv a învățat să-și facă o cocioabă din ramuri sau pur și simplu un adăpost împotriva vîntului. Desigur că această idee este greșită. Bunul simț ne spune că știința de a face o cocioabă din ramuri nu este arhitectură ».

Trebuie arătat că problema originii arhitecturii nu este nici pe departe o problemă atît de « pur academică » cum s-ar părea la prima privire. După soluționarea ei, așa cum o dă S. Kallistratov se dovedește că nu numai construcțiile societății primitive nu sînt « arhitectură », dar și că în dezvoltarea istorică de mai tîrziu a societății împărțite în clase, toate construcțiile care deservesc masele largi populare (locuințele) sau care deservesc locul lor de muncă (clădirile de producție), dacă nu au calități artistice, nu sînt nici ele « arhitectură », ci, după cum spunea I. L. Mața, doar « simplă construcție ». Din acest punct de vedere, pînă la urmă, se dovedește că și în condițiile societății noastre socialiste toate clădirile de locuit construite în masă și, cu atît mai mult, clădirile industriale, de producție etc., se situează « în afara arhitecturii » sau formează un fel de « arhitectură de calitatea a doua » față de care « adevăratul arhitect » poate avea o atitudine indiferentă (după cum se și întîmpla în cazul interpretării estetizante-unilaterale a creației arhitecturale de către numeroși « maeștri de frunte » ai arhitecturii).

În înțelegerea estetizantă-unilaterală a arhitecturii, dintre operele de arhitectură nu fac parte nici construcțiile omului primitiv, nici clădirile de producție și de locuit în care au trăit sau muncit masele largi populare din epocile următoare, nici multe dintre construcțiile de masă actuale, executate după proiecte tip și prin metode industriale. Cauza este una și aceeași și anume faptul că în cazul acestei concepții despre arhitectură (considerată în primul rînd ca artă), drept calitate fundamentală, care determină specificul construcției arhitecturale, se consideră numai existența unor momente artistice; după părerea lui I. Mața și S. Kallistratov, acolo unde asemenea momente artistice nu există, nu există nici arhitectură. În opoziție cu aceasta, în interpretarea materialistă-multilaterală a arhitecturii, criteriul fundamental care determină specificul arhitecturii se consideră în primul rînd *existența spațiului material organizat*, a unei compoziții anumite de încăperi care deservesc un anumit proces social — de muncă, trai sau cultură — adică destinația socială principală a clădirii, în care elementele frumosului, calitatea artistică, expresivitatea pot fi prezente în măsuri foarte diferite, lucru care depinde de diferitele condiții istorice, sociale sau alte condiții concrete.

A treia problemă, în care se vede de asemenea greșeala considerațiilor « despre importanța creației arhitecturale » emise de S. Kallistratov, este problema diferenței dintre profesiunea de arhitect și profesiunea de inginer constructor. El scrie: « În afară de instrucțiunea multilaterală, arta arhitecturii necesită și o minte rafinată și un gust fin, organic legat de acele calități naturale care se numesc talent »... aici se arată, după cum se vede, ceea ce se cere unui arhitect.

Ceva mai jos se scriu următoarele: « orice construcție, dacă ar fi să ne bazăm numai pe știință și tehnică, poate fi construită de un inginer; însă într-o clădire care are pretenție de arhitectură nu este suficient să se asigure pe cale matematică stabilitatea și rezistența ei, nu este suficient ca diferitele încăperi să fie bine amplasate și comod legate între ele, nu este suficient ca în ea să fie respectate toate regulile sanitare și de igienă care fac această construcție pe deplin acceptabilă pentru folosirea ei de către om — toate acestea pot fi asigurate și obținute prin eforturile inginerului »... Aici deci sînt clar expuse cele ce se cer — după părerea arhitectului S. Kallistratov — unui inginer.

În afară de faptul că noțiunea de arhitectură este în acest caz atît de îngustată încît chiar amplasarea și buna soluționare funcțională a încăperilor sînt excluse din obligațiile specifice ale arhitectului, dar se manifestă aici cu putere și alte idei greșite și dăunătoare. Din această comparare decurge că « mintea rafinată », « calitățile naturale » și « talentul » sînt calități proprii numai profesiunii de arhitect, în timp ce profesiunii de inginer nu-i rămîn decît « eforturile » și, poate, « cunoașterea științei ». Ca și cum mintea rafinată, calitățile naturale și talentul nu pot și nu trebuie considerate drept calități proprii și creației inginerului și celei a constructorului!

Este extrem de curios să auzi asemenea aprecieri, în timp ce în statul nostru partidul și guvernul iau toate măsurile pentru a învinge diviziunea de castă — rămasă din trecut — în cadrul activității de construcție și arhitectură, înfăptuind aceasta atît în domeniul științei arhitecturii și al construcțiilor, cît și în practică și în domeniul conducerii arhitecturii și a construcțiilor. Diferența între profesiunea de arhitect și cea de inginer constructor și diviziunea existentă a muncii în interiorul activității unice de arhitectură și construcție, nu constă în ceea ce încearcă să vadă S. Kallistratov și alți arhitecți, educați în spiritul înțelegerii estetizante-unilaterale a naturii și specificului arhitecturii.

În condițiile actuale, procesul creării oricărei construcții industriale, de locuit sau obștești sau a unui complex de asemenea clădiri (pînă la un oraș în ansamblu) are o serie de etape succesive și paralele (de exemplu, lucrările de prospectare pentru precizarea sarcinii, proiectarea și elaborarea desenelor de execuție, confecționarea materialelor și elementelor de construcție, execuția construcțiilor sau complexului de construcții pe teren). În aceste condiții, chiar și procesul proiectării are un caracter colectiv, din care cauză diviziunea muncii între arhitect și inginer, ca și în general între diferitele specialități din domeniul construcțiilor și al arhitecturii, nu este de loc o problemă simplă; ea trebuie amănunțit analizată în lucrări speciale.

Pentru înțelegerea justă a legăturii reciproce din munca proiectanților (a oricăruia: munca arhitectului, care proiectează o clădire în întregime, sau munca inginerului, care elaborează proiectul de rezistență, utilajul tehnico-sanitar etc.), o importanță deosebit de mare o are următoarea afirmație cunoscută a lui K. Marx: « ... iar albina, prin construcția celulelor ei de ceară, face de rușine pe mulți arhitecți din rîndurile oamenilor. Ceea ce distinge însă din capul locului pe cel mai prost arhitect de albina cea mai perfectă, este faptul că el a construit celula în capul său, înainte de a o construi din ceară. La sfîrșitul procesului de producție apare un rezultat, care încă la începutul acestui proces există *în mod ideal în închipuirea muncitorului*. El nu *produce* numai o modificare de formă a elementului natural; în același timp el își realizează în elementul natural *scopul său*, pe care îl *cunoaște*, care constituie o lege ce determină felul activității sale și căruia el trebuie să-i subordoneze voința sa. » * Din cele spuse mai sus se poate trage, în primul rînd, concluzia că orice muncă de proiectare (a arhitectului, inginerului etc.) este unul dintre cele mai dezvoltate tipuri de activitate rațională a omului, întrucît obiectul pe care trebuie să-l înfăptuiască în material, nu numai că și-l imaginează dinainte în minte, dar îl și fixează într-un proiect. Proiectul asigură un grad înalt de prelucrare a tuturor problemelor de rezolvat și soluționează contradicția dintre diferitele cerințe. De aici se vede că destinația principală a oricărui proiect este soluționarea cît mai *rațională* a tuturor acelor sarcini și cerințe contradictorii de care este legată execuția respectivei clădiri sau construcții. Consumul de muncă pentru conceperea și soluționarea acestor probleme în proiect este recuperat cu prisosință de faptul că proiectul contribuie la eliminarea și evitarea unor cheltuieli inutile în execuție și oferă, datorită variantelor (de exemplu la concursuri, la proiectarea unor serii de proiecte tip, pe baza unei analize științifice etc.), soluția optimă, în care toate cerințele necesare sînt legate organic între ele. De aici rezultă că proiectul — dacă este bine elaborat — nu numai că nu este un lucru « inutil », dar este *mijlocul principal împotriva oricăror exagerări. Acesta este fondul problemei.*

Dacă se subliniază că ceea ce este creat în proiect « determină — ca o lege — modul și caracterul » acțiunilor ulterioare, devine evidentă întreaga răspundere a proiectului față de procesul ulterior de execuție. O astfel de lege constituie, după cum se știe, în condițiile noastre orice proiect de construcție a orașelor și, în general, orice proiect, pe orice șantier. Însă, pentru a fi cu adevărat o lege pentru construcție, care să ajute și care să nu îngreuneze această construcție, proiectul trebuie să prevadă toate particularitățile procesului de construcție, în forma cea mai progresistă a acestuia. Prin aceasta se subliniază încă o dată legătura reciprocă dintre proiectare și construcție, ca două etape — care se condiționează reciproc — ale aceluiași proces de creare a unei construcții arhitecturale, a unui complex de construcții, cum sînt cvartalul, orașul etc.

Așadar, importanța creației arhitecturale în procesul complex de creare a unei construcții arhitecturale se manifestă, nu numai în sensul creării unei « capodopere » sau cu atît mai mult al « înfrumusețării » sau « finisării » unei construcții create de cineva, ci ca o creație care reunește în mod organic, în procesul proiectării, toate laturile și particularitățile oricărei construcții arhitecturale, în conformitate cu toate cerințele multilaterale care i se vor pretinde, în condițiile date și într-un timp dat. De aici se vede cît de greșită este înțelegerea sarcinii specifice principale a creației arhitecturale ca o sarcină de « creare a frumosului », întrucît aceasta este doar una dintre sarcini, care poate fi just soluționată numai pe baza și împreună cu soluționarea tuturor sarcinilor și cerințelor impuse unei construcții arhitecturale.

Chiar și soluționarea cea mai calificată a laturilor pur artistice ale unei construcții arhitecturale (din punct de vedere al gustului, proporțiilor, coloritului și altor momente asemănătoare), obținută independent de celelalte sarcini, nu poate constitui un criteriu de adevărată măiestrie pentru arhitect, ci, dimpotrivă, dovedește mai curînd lipsa măiestriei, deoarece înseamnă soluționarea de preferință numai a unor cerințe, ceea ce constituie o sarcină mai ușoară, întrucît în acest caz nu se ține seama de caracterul contradictoriu al diferitelor aspecte. Această cale de creație nu poate să ducă, desigur, la realizarea unei construcții arhitecturale *multilateral desăvîrșită*.

★

În încheiere trebuie să spunem cîteva cuvinte despre importanța creației arhitecturale pe *plan social* și, în particular, despre rolul ei în condițiile construirii societății noi.

* K. Marx, Capitalul, ediția II, vol. I, 1948, p. 186.

De pe pozițiile înțelegerii estetizante-unilaterale a arhitecturii, întreaga importanță socială a creației arhitecturale se limitează, în special, la importanța arhitecturii « ca formă a conștiinței sociale », ca parte a suprastructurii sociale și nimic mai mult.

Rolul arhitecturii ca formă a conștiinței sociale este desigur mare, întrucît construcțiile arhitecturale, paralel cu destinația lor materială, utilitară, poartă totdeauna, într-o măsură oarecare, un conținut de idei, unul artistic, din acest punct de vedere ele fiind de asemenea și opere de artă. Ele acționează asupra minții și sentimentelor și prin aceasta educă omul în toate procesele muncii, traiului și vieții sale sociale, datorită mediului spațial organizat într-un anumit fel, în care aceste procese se desfășoară. Mai mult decît atît, arhitectura are o importanță foarte mare în cadrul celorlalte arte și chiar — într-o oarecare măsură — o influență asupra dezvoltării unora dintre formele lor, de exemplu, în primul rînd, asupra picturii sau sculpturii. Cu toate acestea, importanța socială a arhitecturii și, prin urmare, a creației arhitecturale nu constă nici pe departe numai în aceasta și nici nu este în principal aceasta; ea este mult mai complexă și de mai mare răspundere în întreaga viață și dezvoltare a societății.

Conform înțelegerii materialiste-multilaterale, arhitectura nu este numai o formă a conștiinței sociale, ci este totodată — s-ar putea spune — și o *formă a existenței sociale*.

Astfel, de exemplu, creînd construcții industriale, arhitectul creează *condițiile materiale* necesare pentru *diferitele procese de producție*, fără de care fiecare din ele, « sau este absolut imposibilă sau nu poate avea loc decît într-o formă imperfectă » (K. Marx). În aceste construcții, arhitectura apare ca o parte a mijloacelor de producție, iar producția construcțiilor, *ca producție a mijloacelor de producție*, de unde reiese clar marea lor importanță socială.

Importanța arhitecturii și a creației arhitecturale este foarte mare și în domeniul construcțiilor de locuințe, care este una dintre cele mai importante și totodată cele mai necesare condiții materiale pentru traiul și viața oamenilor. În acest domeniu, operele de arhitectură de tipul clădirilor de locuit sau al complexelor de clădiri de locuit apar, de asemenea, ca o *condiție materială* necesară vieții fiecărui om și celei a întregii societăți.

Și, în sfîrșit, în domeniul construcțiilor social-culturale și publice (cum sînt școlile, așezămintele pentru copii, spitalele, clădirile cultural-educative și administrative), arhitectura apare, de asemenea, în primul rînd ca o *condiție materială* necesară exigenței și dezvoltării diferitelor procese sociale.

Privind arhitectura din punct de vedere materialist-multilateral, nu se poate considera activitatea arhitecturală numai ca suprastructură socială, deși acest lucru s-a încetățenit în anii îndelungați de înțelegere unilaterală a scopurilor și sarcinilor arhitecturii numai ca artă; acum trebuie răsturnată această dogmă. Fără a pretinde formularea completă și multilaterală în determinarea locului și importanței arhitecturii în raport cu întreaga producție socială, la baza societății și a suprastructurilor sociale, se poate, în principiu, afirma de pe acum că arhitectura nu este numai suprastructură sau numai o formă a conștiinței sociale, dar și un element constitutiv necesar al existenței sociale, care are legătură directă și importantă cu baza societății, cu producția materială socială.

Am căutat să subliniem importanța *materială și ideologică-multilaterală* a creației arhitecturale în decursul întregii istorii a dezvoltării societății omenești și în construcția societății comuniste. Însă acest rol social, multilateral, uriaș, al creației arhitectului înseamnă desigur și o uriașă răspundere a arhitecților sovietici față de stat, răspundere care trebuie înțeleasă ca răspundere, nu numai pentru soluționarea sarcinilor ideologice și estetice ale arhitecturii, dar și pentru soluționarea sarcinilor ei materiale și economice, în deplina lor unitate pe baza tehnicii și științei moderne.

(continuare din pag. 27)

. . . . . .

Exemplele ne dovedesc că nu stilul arhitectural și personalitatea individuală a arhitectului, ci compoziția spațială ordonată, unitatea de scară, ritmul și modulul sînt factorii care determină principiile de creație a unui ansamblu arhitectural.

. . . . . .

ROLUL SPAȚIILOR VERZI

Sistemul de spații verzi care îmbracă întreg teritoriul orașului creează un cadru favorabil, ameliorează confortul și condițiile de viață sanitare și igienice ale populației.

În mod obișnuit, spațiile verzi joacă un rol activ în ansamblul arhitectural al piețelor, străzilor, cheiurilor, unităților de locuit, determinînd baza compoziției lor, coloritul lor original.

O uniune fericită între arhitectura clădirilor și verdeață reprezintă o calitate urbanistică importantă, care variază și îmbogățește extraordinar paleta arhitecților.

PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI

. . . . . .

Căile cele mai importante pentru rezolvarea problemelor urbanistice pot fi:

a) IN DOMENIUL POPULAȚIEI, REGLEMENTAREA CREȘTERII ACESTEIA ȘI DESCENTRALIZAREA MARILOR ORAȘE:

— distribuirea industriilor în apropierea resurselor naturale și energetice, în orașe noi mici sau mari, care să se dezvolte în limitele cifrei optime a populației;

— studierea și realizarea de planuri regionale (regiuni industriale, agricole, de vilegiatură), ținînd seama de toate condițiile pentru repartizarea rațională a populației și pentru soluționarea complexă a alimentării cu energie și cu apă și a celorlalte probleme care se referă la instalațiile edilitare ale aglomerațiilor, de modul de repartizare a întreprinderilor de construcții etc.;

— limitarea și reducerea cifrei populației marilor orașe prin deplasarea surplusului în mici așezări noi și prin construirea de orașe satelite (luînd în considerare și posibilitățile de deplasare a industriilor din orașele mamă în orașele satelite);

— sistematizarea și reglementarea amplasamentelor în zonele preorășenești ale marilor orașe, ... pentru a folosi rațional teritoriul, ținînd seama de asigurarea măsurilor de descentralizare și de nevoile populației (locuri de odihnă, spitale etc.).

b) IN DOMENIUL ORGANIZĂRII CIRCULAȚIEI URBANE ȘI A TRAFICULUI:

— prevenirea posibilităților de apariție și agravare a problemei prin aplicarea principiilor de dezvoltare rațională a populației (crearea unor orașe de dimensiuni optime) și ținînd seama de noile mijloace de comunicație (căile aeriene);

— o soluționare fericită sau îmbunătățirea traficului orășenesc, creînd o interdependență optimă între cartierele de locuit și cele industriale;

— descentralizarea rețelelor de deservire a populației, remodelarea străzilor și a arterelor, crearea unui sistem ramificat de parcaje, alegerea rațională a mijloacelor de transport în comun orășenesc și soluționarea interdependenței dintre circulația urbană și cea suburbană (noi procedee de mutare a fluxului de pasageri), folosindu-se mijloace de transport în comun urban, linii de metrou periferice și alte tipuri de transport în comun; îmbunătățirea comodității transportului urban în comun (reducerea timpului necesar pentru deplasări) printr-o mai bună folosire a vitezelor tehnice, asigurîndu-se totodată securitatea pietonilor și a pasagerilor printr-o diferențiere a rețelelor de străzi după tipul traficului, prin crearea unor autostrăzi pentru circulația rapidă, prin folosirea noilor procedee de sistematizare și amplasare (sistemul unităților de vecinătate, crearea de străzi și piețe rezervate exclusiv pietonilor, izolîndu-se circulația prin masive de verdeață și prin utilizarea corespunzătoare a reliefului).

c) IN DOMENIUL ASANĂRII ȘI ECHIPĂRII ORAȘULUI CU DIFERITE REȚELE EDILITARE:

— crearea unor bune condiții de sănătate în orașe și a unui înalt nivel sanitar și igienic al vieții populației prin echiparea perfectă și suficient dezvoltată, cuprinzînd alimentarea cu apă, canalizare, termoficare, alimentare cu gaze, energie (cu deplasarea surselor de energie în afara limitelor orașului), folosirea noilor tipuri de energie (energie atomică), crearea unui microclimat îmbunătățit prin deplasarea industriilor nocive în afara locuințelor orașelor sau cel puțin prin modificarea metodelor lor de lucru, prevederea de filtre contra fumului și gazelor, ampla dezvoltare a spațiilor verzi pe întregul teritoriu urban.

d) IN DOMENIUL INDUSTRIALIZĂRII URBANISMULUI ȘI AL FACTORILOR ECONOMICI:

— accelerarea ritmului și coborîrea costului realizărilor urbane, ținînd seama de procesul de industrializare în amenajarea orașelor (distribuția rațională a bazelor industriei de construcții, concentrarea construcției, larga folosire a sistemelor constructive unificate pentru elemente de construcții, cît și pentru proiectele tip, utilizarea rațională a terenurilor și îmbunătățirea ponderii greutății specifice a cartierelor de locuit în bilanțul teritorial al orașului).

e) IN DOMENIUL ASPECTULUI ARHITECTURAL ȘI ESTETIC AL ORAȘELOR MODERNE:

— crearea unor înalte calități estetice în amenajarea orașelor, grație folosirii eficace a condițiilor naturale, unirii înțelepte a exigențelor impuse de restaurarea și păstrarea monumentelor de arhitectură și de viața contemporană a orașelor, printr-o largă și diversă folosire a bazelor de formare a ansamblurilor și o intensă utilizare a spațiilor verzi; o folosire eficace și logică a procedeelor de sistematizare și amplasament.

f) IN DOMENIUL REALIZĂRII PLANURILOR DE SISTEMATIZARE:

— depășirea dificultăților esențiale ale urbanismului din numeroase țări, legate de proprietatea funciară particulară și de lipsa planificării în evoluția orașelor, printr-o legislație care să permită autorităților municipale să achiziționeze, printr-o procedură rapidă și la un preț fix terenurile necesare realizării planurilor urbanistice și printr-o planificare locală și regională, a posibilităților de dezvoltare a orașelor într-un viitor îndelungat;

— să se urmărească perfecționarea planificării naționale în U.R.S.S. și în țările de democrație populară printr-un acord complet între planurile de perspectivă ale economiei naționale și prevederile și planurile de sistematizare regională și locală de dezvoltare a orașelor;

— întărirea categorică a importanței urbanismului pe scară națională prin crearea de ministere (comitete naționale sau direcții) de urbanism;

— creșterea responsabilității pentru realizarea fără întîrziere și de bună calitate a planurilor de sistematizare a orașelor, care să fie aprobate printr-o legislație corespunzătoare;

— asigurarea unei discipline urbanistice ferme și respectul față de moștenirea trecutului prin întărirea rolului arhitecților șefi de orașe... cărora să li se asigure numărul suficient de colaboratori.

Succesul urbanismului modern este de neconceput fără ajutorul activ al științei.

Pentru aceasta este absolut necesar să se ceară institutelor de cercetări științifice și academiilor de știință din toate țările, care activează în domeniul urbanismului, să accelereze studiul bazelor urbanismului modern, ținînd seama de dezvoltarea și progresul științei și tehnicii.

. . . . . .

Este evident că marele progres al urbanismului, la care visează și pentru care muncesc arhitecții din lumea întreagă, atît de necesar pentru satisfacerea rapidă a nevoilor vitale ale celei mai mari părți din populația globului pămîntesc, este de neconceput în condițiile unei încordări a situației internaționale, a cursei înarmărilor și a amenințării cu izbucnirea de conflicte militare.

Munca creatoare a arhitecților este incompatibilă cu tragedia distrugerilor războiului.

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ARHITECȚILOR

REORGANIZAREA SECȚIILOR ȘI COMISIILOR U.A.

Recent, secțiile și comisiile U.A. au fost reorganizate în scopul unei mai bune preocupări de problemele principale ale activității arhitecturale. Astfel, în prezent, în cadrul Uniunii funcționează următoarele secții și comisii:

— secția de construcții de locuit, responsabil arh. A. Moisescu;

— secția de urbanism, responsabil arh. G. Petrașcu;

— secția de construcții industriale și agricole, responsabil arh. T. Niga;

— secția de construcții social-culturale, responsabil arh. C. Moșinschi;

— comisia pentru problemele organizatorice ale activității arhitecturale, responsabil arh. S. Ungureanu;

— comisia pentru concursurile publice, responsabil arh. A. Damian;

— comisia pentru ridicarea nivelului ideologic și profesional, responsabil arh. B. Grümberg.

În noiembrie și decembrie s-au ținut ședințele de constituire ale acestor secții și comisii la care s-au discutat și adoptat proiectele planurilor de muncă pe semestrul I/1959.

NOUL COMITET AL FONDULUI DE ARHITECTURĂ

Conducerea Uniunii Arhitecților a numit noul comitet al Fondului de Arhitectură pe anul 1959. Noul comitet are următoarea componență: Ion Berindei (președinte), Ștefan Mănciulescu (vicepreședinte), Liliana Dinescu, Dori Galin-Golingher, Cristina Neagu, Silvia Păun, Șerban Ignace (membri).

CONSFĂTUIRE ÎN PROBLEMA REDUCERII COSTULUI CONSTRUCȚIILOR DE LOCUINȚE

În zilele de 18 și 23 decembrie 1958 s-au desfășurat la Casa Arhitectului lucrările consfătuirii organizate de Uniunea Arhitecților și A.S.I.T. pentru discutarea, sub toate aspectele, a problemei reducerii costului construcțiilor de locuințe.

În prima ședință au prezentat referate arh. I. Silvan, directorul I.P.C.T. (Problema reducerii costului locuințelor prin proiectare), ing. Al. Negoiță (Reducerea prețului de cost al materialelor de construcție), ing. D. Eliade (Reducerea prețului de cost în execuția lucrărilor de construcție), ing. D. Ghițescu (Reducerea prețului de cost al instalațiilor și materialelor de instalație pentru locuințe).

În cea de-a doua ședință au avut loc discuții. Materialele prezentate și propunerile reieșite din discuții vor fi prelucrate în vederea întocmirii unei rezoluții și a unui plan de propuneri.

ÎN LEGĂTURĂ CU ACHITAREA RESTANȚELOR DE COTIZAȚII

Biroul Uniunii Arhitecților, analizînd situația unor arhitecți, membri și candidați ai U.A., cu restanțe foarte mari la plata cotizațiilor, a hotărît, în ședința din 12 octombrie 1958, excluderea lor din Uniune, în conformitate cu art. 8 din Statut.

Lista nominală a arhitecților excluși în prima etapă a fost afișată la Casa Arhitectului și adusă la cunoștința filialelor și cercurilor.

CONFERINȚE

În ziua de 25 noiembrie 1958 a avut loc la Casa Arhitectului conferința arh. T. Niga « Aspecte ale arhitecturii sovietice contemporane ». Conferința a fost ilustrată cu numeroase proiecții de diapozitive reprezentînd construcții din U.R.S.S.

Sub auspiciile Consiliului general A.R.L.U.S. și ale Uniunii Arhitecților din R.P.R., la 30 decembrie 1958, Vahtang Beridze, director al Institutului de istorie a artei al Academiei de științe a R.S.S. Gruzine, a ținut o conferință intitulată « Privire generală asupra istoriei arhitecturii gruzine », în aula Institutului de arhitectură « I. Mincu ».

RECITAL DE MUZICĂ ȘI POEZIE

La Casa Arhitectului a avut loc în zilele de 27 și 28.XII-1958 prezentarea unui recital de muzică ușoară și de poezie. Arh. Gabriel Gheorghiu a interpretat cîntece compuse de arh. Enrico Fanciotti, iar arh. Alexandru Culescu a recitat cîteva poezii originale.

CONCURS PENTRU SISTEMATIZAREA PIEȚEI UNIRII DIN IAȘI

Comitetul executiv al Sfatului popular regional Iași și Uniunea Arhitecților din R.P.R. organizează un concurs public de idei pentru sistematizarea Pieței Unirii din Iași situată în punctul de convergență al străzilor principale: Ștefan cel Mare, Cuza Vodă, Filimon Sîrbu, Lăpușneanu și Gabriel Pery.

Piața Unirii, care reprezintă în momentul de față centrul civic, administrativ și de circulație al orașului Iași, este totodată punctul în care se produc aglomerările publice ocazionate de evenimentele politice importante și în care converg sau tranzitează fluxurile majore de circulație de pe magistralele importante ale orașului.

În afară de aceasta, în Piața Unirii se mai află clădiri importante, dintre care Sfatul popular orășenesc este monument istoric.

Tema concursului prevede să se construiască în piață o nouă clădire pentru Sfatul popular orășenesc care să cuprindă birouri pentru cca. 500 de salariați și încăperi specifice, necesare ca, holul public, sala deputaților, sala Comitetului executiv, două săli de ședințe, clubul salariaților, cantină, arhivă etc.; o clădire pentru sediul Comitetului regional al P.M.R. avînd intrări separate pentru: Comitetul regional și cel orășenesc ale P.M.R., Comitetul regional și cel orășenesc ale U.T.M. și o a treia pentru cabinetul de partid. Această clădire va avea în total 150 de birouri, săli de ședințe, bibliotecă și anexe.

În afară de acestea se mai poate prevedea, eventual, în această piață, clădirea operei de stat cu o sală de 1300—1500 de locuri, precum și clădiri publice și de locuit necesare orașului.

În ce privește dărîmările, ele vor trebui să fie minime; monumentele istorice trebuie păstrate cu grijă și puse în valoare, putînd fi dărîmate sau mutate numai în cazuri extreme și bine motivate.

Proiectele vor fi depuse pînă la 4 martie 1959, ora 14, la S.A.S. a Sfatului popular regional Iași, str. Mareșal Malinovski nr. 1 — Palatul Culturii, sau la oficiile poștale respective, pentru concurenții din restul țării.

Lucrările vor fi selecționate și judecate de un juriu format din:

ing. V. Zavati, vicepreședinte al Sfatului popular regional Iași, reprezentant al Comitetului executiv;

ing. I. Ștefănescu, vicepreședinte al Sfatului popular orășenesc Iași, reprezentant al Comitetului executiv;

arhitecții G. Petrașcu și A. Damian, membri ai conducerii Uniunii Arhitecților;

arhitecții R. O. Laurian și M. Vereanu, membri ai Uniunii Arhitecților;

arh. T. Chițulescu, din partea Departamentului de Arhitectură și Urbanism;

ing. D. Paghida și arh. G. Pohrib, din partea S.A.S. regiune.

Dintre aceștia, conducerea U.A. va desemna pe președintele juriului.

Hotărîrile juriului vor fi publicate la 28 martie 1959.

Celor mai bune proiecte li se vor acorda următoarele premii:

un premiu I în valoare de 25.000 lei;
un premiu II în valoare de 15.000 lei;
două premii III în valoare de 10.000 lei fiecare;
trei mențiuni în valoare de 5.000 lei fiecare.

După judecată, proiectele vor fi expuse pentru public timp de 15 zile.

Programul detaliat al concursului a fost difuzat prin intermediul cercurilor și filialelor U.A.

expoziții

PROIECTE DE LOCUINȚE REALIZATE ÎN 1958

În ziua de 12 noiembrie 1958 s-a deschis la Casa Arhitectului expoziția de « Proiecte de locuințe realizate în 1958 ». Expoziția a fost organizată de către Institutele de proiectare I.P.C.T., I.P.B. și I.C.S.O.R., și cuprinde: panouri, grafice, planșe și fotografii ale noilor realizări în domeniul construcțiilor de locuințe.

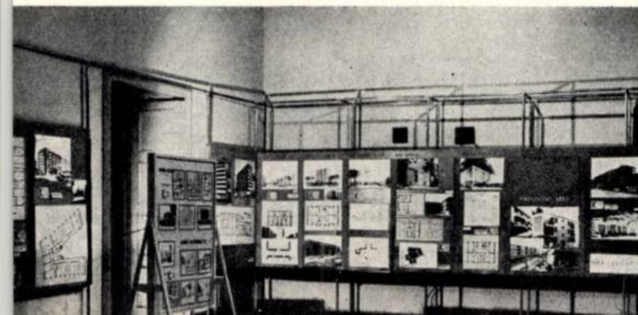
Expoziția I.P.C.T. ilustrează activitatea desfășurată în acest institut pentru reducerea prețului de cost și îmbunătățirea calității proiectării. În acest scop sînt date numeroase tipuri de locuințe cu parter, p + 1, p + 2 sau p + 3 și locuințe cu suprafețe reduse, machete ale diferitelor tipuri de apartamente, precum și fotografii ale locuințelor executate din elemente prefabricate.

Expoziția I.P.B. cuprinde numeroase planșe și fotografii ilustrînd construcțiile de locuințe realizate în Capitală după proiecte din 1957 și 1958, precum și modul în care a fost redus costul locuințelor în urma plenarei Comitetului Orășenesc al P.M.R. din 6—7 mai 1958.

I.C.S.O.R. expune proiectele unor ansambluri și cvartale, precum și planuri de sistematizare ale orașelor Galați, Hunedoara, Onești, ale Văii Jiului și litoralului Mării Negre etc.

1. Sala cu exponatele Institutului Proiect-București
2. Sala cu exponatele I.C.S.O.R.
3. Sala cu exponatele I.P.C.T.

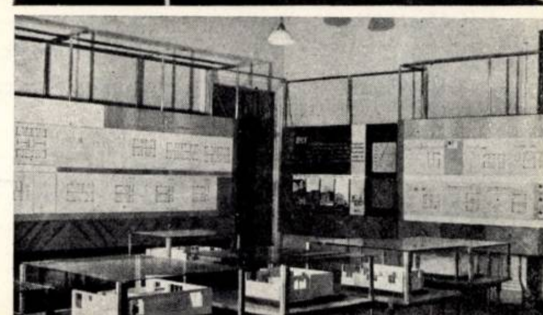
1

2

3

SUMAR GENERAL PE ANUL 1958

EDITORIALE – PROBLEME GENERALE – DOCUMENTE

— ŞEDINŢA PLENARĂ LĂRGITĂ A COMITETULUI UNIUNII ARHITECŢILOR DIN R.P.R (nr. 1—2)
— CHEMAREA CONSFĂTUIRII UNIONALE A CONSTRUCTORILOR DIN U.R.S.S. (nr. 5)
— REDUCEREA COSTULUI LOCUINŢELOR — SARCINA PRINCIPALĂ A ARHITECŢILOR (nr. 6).
— PENTRU REDUCEREA COSTULUI ÎN CONSTRUCŢIILE DE LOCUINŢE (nr. 7)
— CONCLUZIILE ŞEDINŢEI PLENARE LĂRGITE A COMITETULUI DE CONDUCERE AL UNIUNII ARHITECŢILOR ASUPRA PROBLEMEI REDUCERII COSTULUI CONSTRUCŢIILOR DE LOCUINŢE (nr. 7).
— A 14-a ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI NOASTRE (nr. 8—9).
— SĂ ÎMBUNĂTĂŢIM MUNCA ARHITECŢILOR ÎN TOATE REGIUNILE ŢĂRII (nr. 8—9).
— CUVÎNTAREA ROSTITĂ DE TOV. N. S. HRUŞCIOV LA CONSFĂTUIREA UNIONALĂ A CONSTRUCTORILOR DIN U.R.S.S. (Extrase) (nr. 8—9).
— ANIVERSAREA MARII REVOLUŢII (nr. 10—11)
— UN MĂREŢ PROGRAM DE ACTIVITATE (nr. 10—11)
— EXTRAS DIN EXPUNEREA FĂCUTĂ DE TOVARĂŞUL GH. GHEORGHIU-DEJ LA ŞEDINŢA PLENARĂ A C.C. AL P.M.R. DIN 26—28 NOIEMBRIE 1958 (nr. 10—11).

CLĂDIRI DE LOCUIT

UN NOU CVARTAL DE LOCUINŢE ÎN BUCUREŞTI (nr. 1—2).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL 6 MARTIE — BUCUREŞTI (nr. 4).
— BLOC DE LOCUINŢE PE CALEA PLEVNEI — BUCUREŞTI (nr. 5)
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA BRUTUS (nr. 6).
— BLOC DE LOCUINŢE PENTRU SALARIAŢII C.F.R. (nr. 6).
— BLOC DE LOCUINŢE LA CLUJ (nr. 6).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL ILIE PINTILIE — BUCUREŞTI (nr. 7).
Prof. arh. H. Maicu — O NOUĂ ETAPĂ ÎN CONSTRUCŢIA DE LOCUINŢE PENTRU ORAŞUL BUCUREŞTI (nr. 10—11).
Arh. D. Farb — REALIZĂRI ŞI PERSPECTIVE ÎN PROIECTAREA DE LOCUINŢE PENTRU ORAŞUL BUCUREŞTI (nr. 10—11).
— ANSAMBLU DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL BUCUREŞTII NOI (nr. 10—11).
— CVARTAL DE LOCUINŢE ÎN CARTIERUL VATRA LUMINOASĂ (nr. 10—11).
Arh. T. Ricci — NOI TIPURI DE APARTAMENTE (nr. 10—11).
Ing. A. Lupescu — ANALIZĂ ECONOMICĂ A CONSTRUCŢIILOR DE LOCUINŢE (nr. 10—11).
— LOCUINŢE PE ŞOSEAUA MIHAI BRAVU (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE CALEA GRIVIŢEI (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL ING. GH. DUCA nr. 3—11 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL 6 MARTIE nr. 101 (nr. 10—11)
— BLOC DE LOCUINŢE PE ŞOSEAUA ŞTEFAN CEL MARE (nr. 10—11).
— BLOCURI DE LOCUINŢE ÎN CARTIERUL BREZOIANU (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA BREZOIANU nr. 54—56 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA BREZOIANU nr. 60 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA 13 DECEMBRIE (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA BREZOIANU nr. 55 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA BREZOIANU nr. 47—49 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA BREZOIANU nr. 48—50 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL 6 MARTIE nr. 22 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL 1848 (nr. 10—11).
— BLOC ÎN PIAŢA KOGĂLNICEANU (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE CALEA VICTORIEI nr. 136 (nr. 10—11).
— COMPLEX DE LOCUINŢE PE STRADA ANA DAVILLA (nr. 10—11).
— LOCUINŢE PE STRADA ION SCORŢARU (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL ING. GH. DUCA nr. 4 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA CRISTIAN TELL (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA PIAŢA AMZEI (nr. 10—11).
— BLOC PENTRU LOCUINŢE ŞI GALERII DE EXPOZIŢII ÎN PIAŢA CASEI CENTRALE A ARMATEI (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE CALEA VICTORIEI nr. 21 (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL MAGHERU (nr. 10—11).
— BLOCURI DE LOCUINŢE PE STRADA PĂSCULESCU-TEI (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL 1848 ŞI STRADA GABROVENI (nr. 10—11).
— BLOCURI DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL 1 MAI (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA BELDIMAN (nr. 10—11).
— BLOC DE LOCUINŢE PE STRADA ACADEMIEI (nr. 10—11).
Ing. L. Roşianu, arh. Gh. Sebestyen — CÎTEVA PROBLEME TEHNICO-ECONOMICE ÎN PROIECTAREA LOCUINŢELOR (nr. 12).
— ANSAMBLU DE LOCUINŢE PE BULEVARDUL MUNCII (nr. 12).
— CARTIERUL DE LOCUINŢE FLOREASCA (nr. 12).

CLĂDIRI SOCIAL–CULTURALE

— SPITAL CU 500 DE PATURI LA PHENIAN (nr. 3).
— CANTINA ATELIERELOR C.F.R. — GRIVIŢA ROŞIE (nr. 4).
— ŞCOALA PROFESIONALĂ « SIMO GEZA » DIN TÎRGU-MUREŞ (nr. 4).
— TABĂRA DE COPII LA COSTINEŞTI (nr. 4).
— CONCURS DE ARHITECTURĂ ŞI URBANISM PENTRU REALIZAREA UNOR ANSAMBLURI DE CASE DE ODIHNĂ LA MAMAIA (nr. 5).
— UN PAVILION CHIRURGICAL LA PITEŞTI (nr. 7).
Arh. C. Lăzărescu — NOI CONSTRUCŢII PE LITORAL (nr. 8—9).
— AMENAJAREA FALEZEI LOCALITĂŢII VASILE ROAITĂ (nr. 8—9).
— COLONIE DE COPII LA VASILE ROAITĂ (nr. 8—9).
— CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE I (nr. 8—9).
— GRUP DE VILE CU 4 APARTAMENTE LA EFORIE (nr. 8—9).
— VILĂ CU 2 APARTAMENTE LA EFORIE (nr. 8—9).
— CLUB RESTAURANT LA EFORIE (nr. 8—9).
— CASA SANATORIALĂ C.F.R. LA EFORIE (nr. 8—9).
— CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE II (nr. 8—9).
— COMPLEX DE CASE DE ODIHNĂ C.C.S. LA MAMAIA (nr. 8—9).
— RESTAURANT-COFETĂRIE LA MAMAIA (nr. 8—9).
— COMPLEX TURISTIC « O.N.T. CARPAŢI » LA MAMAIA (nr. 8—9).
— STUDIU PENTRU UN CĂMIN DE BĂTRÎNI (nr. 8—9)

CONSTRUCŢII INDUSTRIALE

— CENTRUL DE CERCETĂRI AL ACADEMIEI R.P.R., FILIALA TIMIŞOARA (nr. 1—2).
— STUDIU PENTRU O FABRICĂ DE PLACAJE LA TG. JIU (nr. 3).
— FABRICA DE MOBILĂ UCECOM — BUCUREŞTI (nr. 5).
— O FABRICĂ DE CIMENT ÎN COREEA (nr. 6).
— DEPOU DE LOCOMOTIVE LA VIŞEUL DE JOS (nr. 7).
— PAVILIONUL ADMINISTRATIV AL UNUI COMPLEX INDUSTRIAL (nr. 8—9).

URBANISM

Arh. C. Moşinschi — SISTEMATIZAREA PARCULUI DE CULTURĂ ŞI ODIHNĂ I. V. STALIN (nr. 3).
Arh. J. Monda — ASPECTUL NOILOR CONSTRUCŢII DE PE MAGISTRALA SUD-NORD A CAPITALEI (nr. 7).

PROIECTAREA TIP

Arh. T. Ricci, arh. M. Dima, arh. Z. Grundl, ing. G. Aznavorian — CONTRIBUŢIE LA REZOLVAREA CLĂDIRILOR DE LOCUIT DIN ORAŞUL BUCUREŞTI ÎN CURSUL ANULUI 1958 (nr. 1—2).
EXPOZIŢIA INTERNAŢIONALĂ DE PROIECTARE TIP (I):
— Arh. M. Ricci, arh. L. Garcia — CLĂDIRI DE LOCUIT ŞI SOCIAL CULTURALE (nr. 3).
EXPOZIŢIA INTERNAŢIONALĂ DE PROIECTARE TIP (II):
— Ing. I. Finkelstein, ing. D. Grigoriu — TIPIZAREA CONSTRUCŢIILOR INDUSTRIALE (nr. 4).
— Ing. L. Scripcă — TIPIZAREA ELEMENTELOR DE CONSTRUCŢIE (nr. 4).
Arh. I. Şerban ş.a. — STUDIU DE LOCUINŢE PENTRU MEDIUL RURAL (nr. 6).

TEORIA ŞI ISTORIA ARHITECTURII

Arh. M. Ricci — ACUSTICA ŞI PLASTICA SĂLILOR DE SPECTACOL (nr. 1—2).
V. Masleaev — DESPRE PROBLEMELE CARE ÎI FRĂMÎNTĂ ÎN PREZENT PE ARHITECŢI (nr. 1—2).
Arh. M. Şaronov — CÎTEVA PROBLEME ÎN LEGĂTURĂ CU RECONSIDERAREA METODEI DE CREAŢIE ÎN ARHITECTURĂ (nr. 1—2).
P. Stahl, P. Petrescu — ARHITECTURA DE LEMN A MARAMUREŞULUI (nr. 1—2).
Arh. G. Petraşcu — DISCUŢIE ÎNTR-O EXPOZIŢIE (nr. 3).
Arh. I. Dumitrescu — LUCRĂRI DE RESTAURARE LA BISERICA SF. MIHAIL DIN CLUJ (nr. 3).
Arh. M. Possa, arh. P. Mihalik — POIANA SIBIULUI, O UNITATE DE ARHITECTURĂ EXPRESIE A UNEI UNITĂŢI DE VIAŢĂ (nr. 4).
Arh. S. Han-Magomedov — DESPRE ROLUL ARHITECTULUI ÎN TRANSFORMAREA MODULUI DE VIAŢĂ (nr. 4).
Arh. G. Minervin, arh. M. Fedorov — DESPRE CALITĂŢILE ESTETICE ALE CONSTRUCŢIEI DE MASĂ (nr. 5).
Acad. E. Condurachi — HISTRIA, CEL MAI VECHI ORAŞ DE PE TERITORIUL PATRIEI NOASTRE (nr. 5).
G. Borisovski — ORDINUL CLASIC ŞI CONTEMPORANEITATEA (nr. 6).
Arh. R. Crainicianu — REINSTALAREA MUZEULUI BRUKENTHAL DIN SIBIU (nr. 7).
P. Abrosimov — O IMPORTANTĂ ETAPĂ ÎN DEZVOLTAREA ARHITECTURII SOVIETICE (nr. 7).
Arh. D. Farb, arh. S. Julman — ASPECTE ALE ARHITECTURII ROMANICE ÎN TRANSILVANIA (nr. 8—9).
Arh. K. Ivanov — SĂ ÎNVINGEM CONCEPŢIILE ESTETIZANTE, UNILATERALE, DIN ARHITECTURĂ (nr. 12).

DIN ACTIVITATEA INSTITUTELOR REGIONALE DE PROIECTARE

— CVARTAL DE LOCUINŢE PE STRADA GH. DOJA — TÎRGU-MUREŞ (nr. 1—2).
— BLOC DE LOCUINŢE CU 12 APARTAMENTE PE STRADA EDISON — TÎRGU-MUREŞ (nr. 1—2).
— FABRICĂ DE PÎINE LA TÎRGU SECUIESC (nr. 1—2).
Arh. T. Cocheci, arh. N. Pruncu — O PRIMĂ ETAPĂ DE PROIECTARE LA I.R.P. CRAIOVA (nr. 6).
— BLOC DE LOCUINŢE LA TURNU SEVERIN (nr. 6).
— BLOC DE LOCUINŢE LA CRAIOVA (nr. 6).
— PAVILION T.B.C. LA CRAIOVA (nr. 6).
— UN CARTIER DE LOCUINŢE UNIFAMILIALE LA CARACAL (nr. 6).
— FABRICĂ DE PÎINE LA TÎRGU CĂRBUNEŞTI (nr. 6).

MATERIALE ŞI METODE DE CONSTRUCŢIE

Ing. V. Lagutenko — O CLĂDIRE UŞOARĂ CU PEREŢI SUBŢIRI DE BETON ARMAT (nr. 7).
— REZOLUŢIA CONSFĂTUIRII PE ŢARĂ ASUPRA ÎMBUNĂTĂŢIRII INDICILOR DE PRODUCŢIE AI FABRICILOR ŞI POLIGOANELOR DE PREFABRICATE DE BETON ARMAT (nr. 10—11).
Arh. Z. Grundl, arh. E. Vernescu, arh. M. Cremene — ÎNCERCĂRI DE TIPIZARE A UNOR DETALII DE CONSTRUCŢIE LA INSTITUTUL PROIECT-BUCUREŞTI (nr. 12).

MOBILIER

Arh. V. Rado — MOBILIERUL LA CENTRUL DE ODIHNĂ EFORIE I (nr. 8—9).
— STUDIU DE ECHIPAMENT PENTRU BUCĂTĂRII (nr. 12).

ÎNVĂŢĂMÎNT

Prof. arh. N. Lupu — 60 DE ANI DE LA ÎNFIINŢAREA ŞCOLII DE ARHITECTURĂ (nr. 1—2).
— ÎNVĂŢĂMÎNTUL TEHNIC DE ARHITECTURĂ (nr. 4).

CRONICĂ – RECENZII – BIBILIOGRAFIE

— DIN ACTIVITATEA UNIUNII ARHITECŢILOR (nr. 1—2, 3, 4, 5, 6, 7, 10—11, 12).
— BIBLIOGRAFIE (nr. 1—2, 5, 6, 7).
Arh. A. Moisescu — GRIGORE IONESCU — ARHITECTURA POPULARĂ ROMÎNEASCĂ (nr. 7).
Arh. A. Moisescu — ARH. I. GLÜCKMAN, ING. A POENARU-BORDEA — DESENUL DE ARHITECTURĂ, CONSTRUCŢII, SISTEMATIZARE (nr. 7).
Arh. S. Julman — ERICH DUBOWY — SIGHIŞOARA UN ORAŞ MEDIEVAL (nr. 7).
— PREMIILE FONDULUI DE ARHITECTURĂ PE ANUL 1958 (nr. 10—11).
— CONCURS DE ARHITECTURĂ ŞI URBANISM PENTRU REALIZAREA TEATRULUI NAŢIONAL DIN CRAIOVA (nr. 10—11).

EXPOZIŢII

— EXPOZIŢIA « ARHITECTURA CONTEMPORANĂ DIN S.U.A. » (nr. 4).
— EXPOZIŢIA DE PROIECTE A INSTITUTULUI DE PROIECTARE A CONSTRUCŢIILOR INDUSTRIALE (nr. 7).
— MONUMENTE COREENE (nr. 10—11).
— ARHITECTURA ARGENTINIANĂ (nr. 10—11).
— EXPOZIŢIA DE FOTOGRAFII DIN U.R.S.S. (nr. 10—11).

PLASTICA

— DIN EXPOZIŢIA DE ACUARELE, DESENE ŞI FOTOGRAFII EXECUTATE DE ARHITECŢI ÎN ANUL 1957 (nr. 4, 5, 8—9).
— EXPOZIŢIA DE FOTOGRAFII « ASPECTE DIN R. CEHOSLOVACĂ » — ARH. VALENTIN IORGA (nr. 6).
— EXPOZIŢJA RETROSPECTIVĂ DE ACUARELE ŞI DESENE — ARH. JULIAN NĂMESCU (nr. 6).
— EXPOZIŢIA DE DESENE ŞI ACUARELE — ARH. LAURENŢIU VASILESCU (nr. 7).

DE PESTE HOTARE

— PROBLEMELE PROIECTĂRII LOCUINŢELOR ÎN U.R.S.S. (I) (nr. 1—2).
— INFORMAŢII U.I.A. (nr. 1—2, 4, 6, 10—11).
— PROBLEMELE PROIECTĂRII LOCUINŢELOR ÎN U.R.S.S. (II) (nr. 3).
— R. D. GERMANĂ: TURNUL PENTRU TELEVIZIUNE DE LA DEQUEDE; CLĂDIRE ADMINISTRATIVĂ PENTRU COMBINATUL DE PESCĂRIE DE LA ROSTOCK; NOUA CLINICĂ MEDICALĂ UNIVERSITARĂ DE LA ROSTOCK (nr. 3).
— AL V-LEA CONGRES AL UNIUNII INTERNAŢIONALE A ARHITECŢILOR (nr. 7).
— Arh. V. Sebestyen — PARTICIPAREA STUDENŢILOR ARHITECŢI LA CONCURSUL INTERNAŢIONAL AL U.I.A. (nr. 7).
— CONGRESUL AL V-LEA AL U.I.A. — REZOLUŢIA ŞI APELUL PENTRU PACE (nr. 8—9).
Arh. H. Schmidt — TIPIZAREA ŞI INDUSTRIALIZAREA CONSTRUCŢIILOR DE LOCUINŢE ÎN R. D. GERMANĂ (nr. 8—9).
— CONGRESUL AL V-LEA AL U.I.A. (Relatare) (nr. 10—11).
— INTERVENŢIA DELEGAŢIEI ROMÎNE (nr. 10—11).
— CONGRESUL AL V-LEA AL U.I.A. — Prof. N. Baranov — RAPORTUL GENERAL LA CONGRES (Extrase) (nr. 12).

KÖNYVTAR ORSZÁGOS

СОДЕРЖАНИЕ

ЗА СНИЖЕНИЕ СТОИМОСТИ СТРОИТЕЛЬСТВА

Инж. Л. Рошиану, арх. Г. Себестьен — НЕСКОЛЬКО ТЕХНИКО—ЭКОНОМИЧЕСКИХ ВОПРОСОВ ПРОЕКТИРОВАНИЯ ЖИЛЫХ ДОМОВ (стр. 2). Авторы указывают, что исключительно активная работа, проведенная партийными и государственными органами, как и согласовывающими органами и проектными учреждениями, привела к значительному прогрессу в проектировании жилых домов с точки зрения экономической.

Отказ от практики проектирования квартир, в которой допускалась возможность совместной жизни нескольких семей, позволил добиться значительной экономии в результате правильного вычисления площадей вообще, а в частности, в результате уменьшения площади, отведенной под подсобные помещения и проходы. В этом направлении, указывается в статье, достигнуты неплохие результаты в вопросе проектирования прачечных, причем отмечается, что зачастую более целесообразно предусматривать место для стирки в самой квартире.

Отмечается также экономическая эффективность упразднения подвальных помещений. В статье дается соотношение между размерами квартиры и ее стоимостью, при учете основных факторов, определяющих эту стоимость, и степени воздействия этих факторов. На основе статистических данных и результатов советских исследований отмечаются соотношения между жилой и застроенной площадью. Исходя из приведенных данных, авторы статьи предлагают установить дифференциальные лимиты стоимости в зависимости от размеров квартир.

Далее, анализируется вопрос степени отделки и снабжения квартир удобствами, причем предлагается установить различные категории комфортабельности квартир. И наконец, делаются отдельные замечания в связи с новой системой составления смет, с результатами применения этой системы, а также в связи с различными строительным и структурами. В этой связи отмечаются отдельные экономические вопросы использования сборных частей в индустриальном строительстве, при кладке стен и при наведении перекрытий в гражданском строительстве.

ЖИЛЫЕ ДОМА

Арх. К. Радулеску — КВАРТАЛ ЖИЛЫХ ДОМОВ НА ФЛОРЯСКЕ (стр. 8) Отведенный под строительство участок в районе Флоряска должен вместить целый квартал многоквартирных домов, в общей сложности, около 2.100 квартир. В первой очереди (1956—1958 гг.) построено 45 домов с 1.217 квартирами, вместительностью примерно на 5.300 человек. Дома имеют 3-4 этажа, квартиры — двух и трехкомнатные. Применена строительная система несущей кирпичной кладки и кладки из крупных сборных блоков, сборные перекрытия и крыши в форме терасс.

Кварталу приданы семилетняя школа, ясли, детский сад, поликлиника-амбулатория и ряд магазинов.

Во второй очереди (1958-1960 гг.) будет построен квартал к югу от улицы им. Глинки и к северу от улицы Чайковского.

В южном квартале проектировано построить 27 домов с полуподвальным помещением и 8-ю этажами, в общей сложности 886 квартир, а в северном — 30 домов в 2 и 3 этажа, в общей сложности 456 квартир.

Большинство этих домов строятся при применении кирпичной кладки стен и монолитных перекрытий, причем бетон укладывается в опалубки из повторноупотребляемых панелей.

Будет построено 4 дома с магазинами, одна средняя и одна семилетняя школа.

Арх. Т. Нига, арх. Б. Гумутчан, арх. И. Антонеску — АНСАМБЛИ ЖИЛЫХ ДОМОВ НА ПРОСПЕКТЕ ТРУДА (стр. 12). В первую очередь этого ансамбля входят 11 шести — восьмиэтажных многоквартирных домов. В пяти из них на первом этаже расположены магазины. В общей сложности квартир в них будет 296, в одну, две или три комнаты.

Строительная система — несущая кладка со сборными перекрытиями и крышами в форме террас.

Во второй очереди будет оформлена площадь, расположенная по линии стадиона им « 23 августа», на которой будет выстроено семь многоквартирных домов, из них шесть с подвальным помещением и пятью этажами и один с подвальным помещением и семью этажами.

В общей сложности, квартир здесь будет 278, в одну, две и три комнаты. Двух-и трехкомнатные квартиры будут иметь на главном фасаде лоджии.

В домах, где на первом этаже нет магазинов, предусмотрены квартиры и в полуподвальном помещении.

Все эти дома снабжены установками центрального отопления, газового отопления в кухнях, трубами для домашних отбросов, крематориями, прачечными, комнатами для просушки белья и т.д.

СТРОИТЕЛЬНЫЕ ДЕТАЛИ

ПОПЫТКИ ТИПИЗАЦИИ ОТДЕЛЬНЫХ СТРОИТЕЛЬНЫХ ДЕТАЛЕЙ В БУХАРЕСТСКОМ ПРОЕКТНОМ ИНСТИТУТЕ — *Коллектив проектировщиков, архитекторы: З. Грундль, Е. Вернеску, М. Кремене*, (стр. 16). В ходе широкого действия по проектированию и сооружению многоэтажных жилых домов, предпринятого Институтом « Проект-Букурешть », приступлено к унификации и типизации отдельных строительных деталей. При учете, в первую очередь, экономности и простоты решений изучаются взаимозаменяемые детали настила полов, террас, подъемных устройств и другие элементы отделки.

МЕБЛИРОВКА

О МЕБЛИРОВКЕ КУХНИ (стр. 20). Эта статья о меблировке *кухни* представляет собой первую часть более обширной работы *об экономной обстановке квартир с небольшой жилой площадью*, составленной Проектным институтом типового строительства.

Конечная цель этой работы должна привести к хорошо продуманному сокращению застроенных площадей без какого бы то ни было ущерба для удобства и назначения квартиры.

Для этого прежде всего был произведен расчет необходимой посуды для приготовления пищи и ее подачи на стол, а также и потребного оборудования. Таким образом был установлен общий объем и характеристика каждого элемента мебели, входящей в обстановку кухни.

Статья предлагает два варианта меблировки кухни, причем выбор более подходящего зависит от площади и формы кухни.

Что касается техники выполнения, статья предлагает мебель из рам с двойной или односторонней обшивкой из клееной фанеры и прессованных плит из волокна древесины.

Продажа будет производиться по отдельным элементам, причем их сборка и установка может осуществляться по усмотрению заказчика и по этапам.

ПЯТЫЙ КОНГРЕС МСА

Проф Н. Баранов — ОБЩИЙ ДОКЛАД НА КОНГРЕССЕ (Выдержки) стр. (25).

ТЕОРИЯ АРХИТЕКТУРЫ

Арх. К. Иванов — ПРЕОДОЛЕТЬ ОДНОСТОРОННИЕ, ЭСТЕТСКИЕ ВЗГЛЯДЫ НА АРХИТЕКТУРУ (стр. 28) Статья, переведенная из № 10 за 1958 г. журнала Архитектура СССР.

ХРОНИКА (стр. 31) — информация в связи с деятельностью Союза архитекторов РНР.

SOMMAIRE

POUR LA RÉDUCTION DU COÛT DES CONSTRUCTIONS

L. Roşianu, ingénieur, Gh. Sebestyén, architecte — QUELQUES PROBLÈMES TECHNIQUO-ÉCONOMIQUES DANS LA PROJECTION DE LOGEMENTS (p. 2) Les auteurs montrent que le travail intense mené depuis quelque temps par le parti et l'état, par les organes de coordination et les instituts de projection ont eu pour résultat des progrès importants dans la projection de logements du point de vue économique.

En renonçant à la projection d'appartements prévus pour une éventuelle cohabitation de plusieurs familles, on a pu réaliser des économies substantielles en donnant des dimensions plus justes et en réduisant surtout les surfaces auxiliaires et de circulation. Dans ce sens, on souligne les résultats obtenus grâce à l'étude du problème des buanderies en montrant qu'il est souvent plus rationnel d'amenager un espace à cet effet dans l'appartement. On montre aussi l'efficacité économique de l'élimination des sous-sols. On présente la corrélation entre l'étendue de l'appartement et son prix, facteurs importants qui déterminent ce prix et l'influence qu'ont ces facteurs. D'après les résultats statistiques et les études soviétiques, on montre la corrélation entre la surface habitable et celle construite. En partant de ces données, on propose l'établissement de coûts-plafonds différenciés d'après l'étendue des appartements.

On analyse ensuite le problème des degrés de finissage et dotations, en proposant l'établissement de classes de confort différentes. L'article contient enfin quelques observations quant au nouveau système d'établissement des devis, à leur effet surtout sur les différentes structures de construction. On montre à cet effet quelques aspects économiques de l'utilisation d'éléments préfabriqués dans les constructions industrielles, dans la maçonnerie des bâtiments civils et leurs planchers.

LOGEMENTS

C. Rădulesco, architecte — LE QUARTIER DE LOGEMENTS FLOREASCA (p. 8). Le lotissement Floreasca devra comprendre un complèxe de blocs de logements avec env. 2100 appartements. Dans la I-ère étape (1956—1958) on a construit 45 blocs avec 1217 appartements ayant une capacité d'environ 5300 locataires.

Les blocs ont 3 et 4 niveaux et des appartements à 2 et 3 pièces. Les système de construction: murs portants de briques et maçonnerie en grands blocs préfabriqués, planchers préfabriqués et toits en terrasses.

Le quartier a été pourvu d'une école de 7 ans, une crèche, un day-home, une policlinique-dispensaire et des magasins.

La II-e étape (1958—1960) comprend le quartier du sud de la rue Glinka et au nord de la rue Tchaïcovski.

Dans le quartier sud on a projeté 27 blocs avec demi-sol, rez-de-chaussée et 3 étages, comprenant 886 appartements et dans le quartier nord, 30 blocs à 2 et 3 niveaux, comprenant 456 appartements.

La plupart de ces blocs sont exécutés en maçonnerie de briques et planchers monolythe coulés en coffrages en panneaux pouvant être re-utilisés. Les quartiers nord et sud sont prévus de 4 blocs avec magasins, une école moyenne et une de 7 ans.

T. Niga, B. Gumuscian, J. Antonesco, architectes — ENSEMBLE DE LOGEMENTS, BOUL. MUNCII (p. 12). La première étape de cet ensemble comprend 11 blocs avec rez-de-chaussée et 3 ou 5 étages. 5 de ces 11 blocs ont des magasins au rez-de-chaussée. Le nombre total des appartements est de 296 à une, deux et trois pièces.

Le système de construction est: murs portants avec planchers préfabriqués et toits en terrasses.

La II-e étape de l'ensemble formera la place de l'axe du stade « 23 August » et comprend 7 blocs, dont 6 avec sous-sol, rez-de-chaussée et 4 étages et un avec sous-sol, rez-de-chaussée et 6 étages.

Le nombre total des appartements est de 278, à une, deux et trois pièces. Les appartements à deux et trois pièces ont des loggias vers les façades principales.

Les blocs non pourvus de magasins au rez-de-chaussée ont des appartements aussi à l'entresol.

Les constructions sont pourvues de chauffage central, chauffage au gaz à la cuisine, tubes pour les ordures, crématoires, buanderies, séchoirs, etc.

DÉTAILS DE CONSTRUCTION

ESSAIS DE TYPISATION DE QUELQUES DÉTAILS DE CONSTRUCTION À L'INSTITUT PROIECT-BUCUREŞTI — *Collectif d'elaboration: Z. Grundl, E. Vernesco, M. Cremene, architectes* (p. 16). Dans le cadre d'une importante action de projection et exécution de constructions de logements à plusieurs niveaux à l'Institut « Proiect-Bucureşti », on a commencé l'unification et la typisation de certains détails de construction. Ayant pour but principal l'économie et la simplicité des solutions, on a élaboré des détails dont on peut faire usage plusieurs fois, de planchers, terrasses, ascenseurs et divers éléments de finissage.

MOBILIER

ÉTUDE POUR MOBILIER DE CUISINE (p. 20). Cette étude de meubles de cuisine représente la première partie d'une étude plus ample concernant « l'outillage économique des logements à surface réduite » faite à l'Institut de projection de logements-type (I.P.C.T.)

Le but final de cette étude doit mener à la réduction judicieuse des surfaces construites sans rien sacrifier du confort du logement.

Pour cela, on a d'abord procédé à l'établissement de barèmes de dotation concernant la vaisselle de préparation et service, ainsi que l'outillage nécessaire. Il en a résulté un volume-contenu de chaque élément-meuble qui entre dans la composition de la cuisine.

L'étude propose deux variantes de mobilier de cuisine qui seront choisies en fonction des possibilités d'espace et de la forme des cuisines.

En ce qui concerne la technique d'exécution, on a préconisé la solution sur cadres doublement ou simplement plaqués, ainsi que celle des plaques PAL (panneaux d'agglomérés de bois).

La commercialisation doit être faite par élément séparé, l'ensemble, réalisable aussi par étapes, revenant au libre choix de l'acheteur.

LE V-e CONGRÈS DE L'U.I.A.

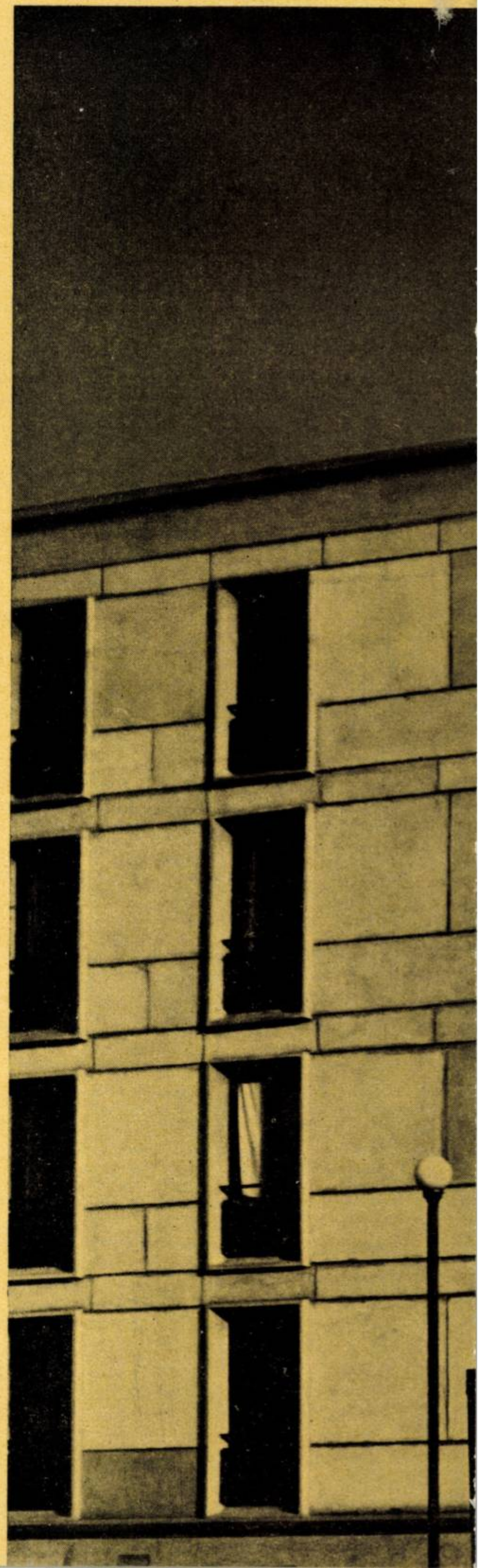
Prof. N. Baranov — LE RAPPORT GÉNÉRAL DU CONGRÈS (extraits) (p. 25).

THÉORIE DE L'ARCHITECTURE

K. Ivanov, architecte — IL FAUT VAINCRE LES CONCEPTIONS ESTHÉTISANTES UNILATÉRALES DANS L'ARCHITECTURE (p. 28) Article traduit du No. 10/1958 de la revue « L'architecture de l'URSS »

CHRONIQUE (p. 31) La chronique comprend des nouvelles de l'activité de l'Union des Architectes de la R.P.R.

ARHITECTURA
RPR
ORGAN AL UNIUNII ARHITECTŢILOR DIN R.P.R.

REDACŢIA: BUCUREŞTI, STR. EPISCOPIEI NR. 9 — TEL. 13.98.80
ABONAMENTELE SE POT FACE NUMAI LA:
— UNIUNEA ARHITECŢILOR DIN R. P. R. — ADMINISTRAŢIA REVISTEI:
BUCUREŞTI, STRADA EPISCOPIEI NR. 9 — TEL. 14.76.02
NUMERELE VECHI SE POT PROCURA DE LA ADMINISTRAŢIA REVISTEI

Lei 15

I. P. 4, Bucureşti